

Eidsiva

Årsrapport 2018

Innhold

Nøkkeltall	3
Eidsiva Energi Konsern	7
Årsberetning	7
Balanse	22
Resultatregnskap	24
Avstemming av konsernets egenkapital	26
Kontantstrømoppstilling	27
Noter	29
Eidsiva Energi AS	96
Resultatregnskap	96
Balanse	97
Kontantstrømoppstilling	99
Noter	100
Erklæring fra styret og konsernsjef	118
Revisors beretning	119
Uttalelse fra bedriftsforsamlingen	123

Nøkkeltall

		2018	2017	2016	2015	2014
Resultatregnskapet						
Driftsinntekter	mkr	4 430	3 956	4 005	4 143	3 936
EBITDA	mkr	1 380	1 492	1 430	1 214	1 200
Driftsresultat	mkr	865	1 034	998	653	716
Resultat før skatt	mkr	412	720	745	330	438
Årsresultat	mkr	234	506	506	198	232
Poster ekskludert fra underliggende resultat						
Urealiserte verdiendringer	mkr	-65	-7	80	14	-239
Urealiserte verdiendringer valuta (gjeld i euro)	mkr	0	-20	16	-19	-27
Vesentlige engangsposter	mkr	-247	0	89	0	0
Underliggende drift						
EBITDA underliggende	mkr	1 445	1 499	1 261	1 200	1 439
Driftsresultat underliggende	mkr	930	1 041	829	639	955
Resultat før skatt underliggende	mkr	724	747	560	335	704
Balanse						
Totalkapital	mkr	19 718	18 895	17 840	16 504	15 959
Egenkapital	mkr	7 558	5 942	5 635	5 292	4 950
Sysselsatt kapital	mkr	15 798	14 934	14 153	13 052	11 977
Gjennomsnittlig sysselsatt kapital	mkr	15 366	14 543	13 602	12 515	11 913
Frie likviditetsreserver	mkr	1 778	1 694	1 361	1 493	1 366
Forfall neste 12 måneder	mkr	1 346	542	1 367	1 338	1 043
Rentebærende gjeld	mkr	8 240	8 992	8 518	7 760	7 028
herav ansvarlig lån	mkr	-	1 519	1 519	1 519	1 500
Kontanter, bankinnskudd	mkr	367	291	122	328	251
Netto rentebærende gjeld	mkr	7 889	8 740	8 398	7 465	6 830
Kontantstrøm						
Netto kontantstrømmer fra driften	mkr	1 086	1 691	501	1 127	1 208
Betalt utbytte til eier	mkr	-150	-175	-200	-203	-195
Renter ansvarlig lån	mkr	-339	-106	-106	-106	-105
Utbetaling av kjøp av driftsmidler	mkr	-1 291	-1 206	-968	-1 110	-928

Nøkkeltall

		2018	2017	2016	2015	2014
Nøkkeltall ¹⁾						
EBITDA margin	%	31	38	36	29	30
EBITDA margin underliggende	%	32	38	32	29	34
Totalkapitalrentabilitet (før skatt)	%	5,2	5,9	6,4	4,0	4,9
Egenkapitalrentabilitet (etter skatt)	%	6,6	8,0	8,4	4,2	4,7
ROACE	%	3,3	5,3	7,3	5,3	6,0
Egenkapitalandel	%	38	39	40	40	40
FFO underliggende	mkr	942	1 074	882	878	1 077
FFO underliggende/netto rentebærende gjeld	%	12	15	13	15	20
Netto rentebærende gjeld/EBITDA underliggende		5,5	4,8	5,5	5,0	3,7
EBITDA (underliggende) / Renter		5,9	5,9	5,1	5,5	6,6
FFO (underliggende) / Rentekostnader		1,6	3,0	2,5	2,7	3,3
Nøkkeltall - verdijustert¹⁾						
Egenkapital	mkr	7 558	7 461	7 154	6 811	6 450
Merverdi egenkapital	mkr	10 942	6 258	3 865	2 008	3 250
Verdijustert egenkapital	mkr	18 500	13 719	11 019	8 819	9 700
Verdijustert totalkapital	mkr	30 659	25 153	21 705	18 512	19 209
Verdijustert sysselsatt kapital	mkr	26 740	21 192	18 018	15 060	15 228
Verdijustert totalkapitalrentabilitet (før skatt)	%	3,6	4,6	5,5	3,5	4,0
Verdijustert egenkapitalrentabilitet (etter skatt)	%	3,0	4,7	5,9	3,0	3,1
ROACE	%	3,6	5,3	6,0	4,3	4,7
Verdijustert egenkapitalandel	%	60	55	51	48	50

¹⁾ Ansvarlig lån klassifisert som egenkapital

Ved beregning av nøkkeltall er eiernes ansvarlige lån i sin helhet regnet som egenkapital og finanskostnader er redusert med renter av ansvarlig lån (korrigert for skatt).

Begrepet «underliggende resultat» er benyttet der hvor regnskapstallene er korrigert for urealiserte regnskapsførte verdier som følge av regnskapsprinsipper i IFRS og eventuelle vesentlige engangsposter. I regnskapet for 2018 er utbetaling av overkurs på 247 millioner kroner ved konvertering av det ansvarlige lånet tilbake til egenkapital klassifisert som en engangspost. I regnskapet for 2016 er gevinst ved salg av markedsvirksomheten på 89 millioner klassifisert som en engangspost.

Definisjoner

EBITDA:	Driftsresultat + avskrivninger og nedskrivninger
EBITDA underliggende:	EBITDA +/- urealiserte verdiendringer +/- vesentlige engangsposter
Rentebærende gjeld:	Ved beregning av nøkkeltall er ansvarlig lånekapital til eiere betraktet som egenkapital. Pensjonsforpliktelse er ikke inkludert i rentebærende gjeld
Netto rentebærende gjeld:	Rentebærende gjeld (se over) ÷ kontanter/bankinnskudd
Sysselsatt kapital:	Bokført egenkapital + Netto rentebærende gjeld (se over) + ansvarlig lånekapital til eiere
ROACE:	Driftsresultat/Gjennomsnittlig sysselsatt kapital
FFO Underliggende	EBITDA underliggende ÷ netto finanskostnader (eksklusive renter på ansvarlig lån til eiere) ÷ betalbar skatt (eksklusive skatteeffekt av renter på ansvarlig lån til eiere)
Verdijustert egenkapital- rentabilitet etter skatt:	Resultat etter skatt (korrigert for renter på ansvarlig lån til eiere og skatteeffekt av renter på ansvarlig lån til eiere) / Gjennomsnittlig verdi av verdijustert egenkapital og ansvarlig lån.
Verdijustert egenkapitalandel:	Verdijustert egenkapital + ansvarlig lån / Verdijustert total kapital
Nøkkeltall verdijustert:	Eidsiva foretar verdsetting av konsernet hvert år av en ekstern uavhengig rådgiver. Dette gir en indikasjon på hva som er de reelle verdier i konsernet utover det bokførte.

Eidsiva Energi Konsern

- 7 Årsberetning
- 22 Balanse
- 24 Resultatregnskap
- 26 Avstemming av konsernets egenkapital
- 27 Kontantstrømoppstilling
- 29 Noter

Eidsiva Energi Konsern

Årsberetning

Drivkraft for Innlandet

2018 representerte et godt år med høy aktivitet og investeringer for mer enn 1,5 milliarder kroner knyttet til infrastruktur og fornybar energi.

Eidsiva investerte i 2018 totalt 1.589 millioner kroner. Av investeringene er 675 millioner kroner benyttet til utbygging og forsterking av nettinfrastruktur, 490 millioner kroner til fornybar energi og 260 millioner kroner til fiberinfrastruktur.

Driftsinntektene ble 4.430 millioner kroner og økte med 12 prosent fra 2017. En positiv utvikling i kraftprisene har bidratt til økningen, men både bioenergi og bredbåndsvirksomheten har også hatt god utvikling i 2018.

Driftsresultatet for 2018 ble 865 millioner kroner, mot 1.034 millioner kroner i 2017. Resultat før skatt ble 412 millioner kroner. Med en skattekostnad på 187 millioner kroner, ble resultat etter skatt 234 millioner kroner.

Eiernes ansvarlige lån hadde opprinnelig varighet til 2026, men ble innfridd i november 2018. Dette ble kompensert med en renteutbetaling på 247 millioner kroner. Korrigerer vi resultatet for ekstraordinære utbetaling til eierne og urealiserte kraftsikringer, er 2018 et år Eidsiva kan være godt fornøyd med.

Den samlede årsproduksjonen for Eidsivas vannkraftvirksomhet inklusive andeler i felleseide kraftverk ble 3.174 GWh. Spotprisen i Eidsivas område (NO1) ble 41,9 øre/kWh i 2018. Til sammenligning var tilsvarende spotpris 27,1 øre/kWh i 2017. Eidsiva inngikk kraftpris- og valutasikringer på leveranser av kraft som har medført at realisert kraftpris i 2018 har blitt 34,8 øre/kWh mot 29,6 øre/kWh i 2017.

Den høye investeringstakten i 2018 har vært viktig for å opprettholde hastigheten på fiberutbygging i Innlandet, og for å bedre forsyningssikkerhet i nettet. Eksempler på det siste er utbygging av nye Mjøsstranda transformatorstasjon på Gjøvik, og nye strømkabler i Mjøsa. Samtidig har Eidsiva realisert store prosjekter innen vannkraft og vind som bidrar til lokal verdiskaping og økt produksjon av fornybar energi. På vegne av Oppland Energi AS og AS Eidefoss fullførte Eidsiva vannkraftverket Rosten (192 GWh) i Sel kommune våren 2018. Utbyggingen hadde en total kostnadsramme på 873 millioner kroner. Innlandets første vindkraftprosjekt, Raskiftet vindkraftverk, ble også ferdig utbygd i 2018. Dette i samarbeid med Gudbrandsdal Energi Fornybar og Stadtwerke München.

Den samlede energileveransen fra Eidsiva Bioenergi ble 419 GWh. Det ble gjennomført oppkobling av nye kunder med et totalforbruk på 18 GWh.

Strømsalgssamarbeidet med Gudbrandsdal Energi Holding gjennom det felleseide selskapet Innlandskraft AS utviklet seg også positivt med et samlet strømsalgsvolum på 4,67 TWh. Totalt hadde Innlandskraft 244.000 kunder ved utgangen av 2018.

Eidsiva Bredbånd oppnådde i 2018 en netto kundevekst på 9.000 fiberkunder. Utbyggingstakten har aldri vært høyere i Hedmark og Oppland, og totalt er det nå 65.000 kunder som har fiber og høyhastighets bredbånd fra Eidsiva Bredbånd.

Flere større samarbeid mellom kraftselskaper og bransjeaktører ble inngått i 2018. Fokus på strukturutvikling har vært en stor og omfattende del av Eidsivastyrets arbeid i 2018, og 15. november inngikk selskapet en intensjonsavtale med Hafslund E-CO for å se nærmere på muligheten for en sammenslåing av hovedvirksomhetene i de to konsernene. 8. mars 2019 ble Oslo Børs informert om at styrene i selskapene var enige om et avtaleverk som vil legges frem for beslutning for eierne i løpet av Q2 2019.

Eidsivas formål og rolle i Innlandet

Eidsivas eiere har forpliktet seg til et langsiktig eierskap frem til 2036, med et finansielt, industrielt og regionalt formål:

- Finansielt skal konsernet oppnå langsiktig og god avkastning, og gi et forutsigbart årlig utbytte til våre eiere.
- Industrielt skal konsernet utvikle gode og samfunnsnyttige produkter og infrastruktur for våre kunder.
- Regionalt skal konsernet være en pådriver for vekst og utvikling i Innlandet.

Finansiell plattform

Eidsiva har bygget opp en betydelig portefølje med lønnsomme investeringsprosjekter innen infrastruktur og fornybar energiproduksjon. Disse vil øke konsernets inntjening og utbytteevne på sikt etter hvert som investeringene blir realisert. Investeringene gir også en betydelig regional utviklingseffekt, som for eksempel bedre fiberdekning i Innlandet. Konsernets gjeldsgrad har imidlertid økt som følge av investeringene, fordi kontantstrømmer først kommer noen år etter investeringene. Dette har bidratt til anstrengte finansielle nøkkeltall.

Som en følge av dette valgte konsernet høsten 2017 å prissikre 1,8 TWh av produksjonen de neste to årene. I tillegg har konsernet én løpende industrikraftavtale. Selv om markedsprisene i 2018 har vært høyere enn sikringsprisen for 2018, oppnådde konsernet hensikten med sikringene. De har gitt forutsigbare kontantstrømmer fra vannkraftvirksomheten og resultatet for 2018 ble tilfredsstillende når det korrigeres for ekstraordinær utbetaling til eierne ved konvertering av ansvarlig lån og de urealiserte mindreverdiene på sikringene for 2019.

Høsten 2017 innhentet konsernet en offisiell kredittvurdering fra Scope Ratings. Eidsiva oppnådde kredittkarakteren BBB-. Konsernets forretningsmessige risiko er lav, men den finansielle risikoen er noe høyere. Det har vært en målsetting at kredittkarakteren skal bedres. Det enkelttiltaket som hadde størst effekt var konvertering av eiernes ansvarlige lån tilbake til egenkapital. Dette ble gjennomført i november 2018 og styrket konsernets finansielle nøkkeltall.

Med utsikter til fortsatt høye kraftpriser og gjennomført resultatforbedringsprogram er grunnlaget for bedret inntjening gode. Med forbedrede finansielle nøkkeltall ligger det til rette for at konsernet vil oppnå gode lånevilkår også de neste årene.

Eidsiva-konsernet er robust, og har god soliditet. Konsernet hadde per 31.12.2018 en bokført egenkapital på 7,5 milliarder kroner. Dette utgjør 38,3 prosent av bokført totalkapital. En verddivurdering foretatt av Sparebank 1 Markets basert på regnskapstallene for 2018, viser en verdijustert egenkapital på 18,5 milliarder kroner.

Tre år med resultatforbedringer

Eidsivas resultatforbedringsprogram har i tre år arbeidet for å redusere selskapets driftskostnader. Dette har i perioden resultert i en innsparing på 177 millioner kroner. Som del av arbeidet er det også gjennomført bemanningsreduksjoner ved frivilling førtidspensjonering og naturlig avgang.

Høyere effektivitet med digitalisering

Gjennom digitalisering av arbeidsprosesser kan det over tid tas ut varige produktivitetsforbedringer i driften. For å fremme effektivt arbeid med digitalisering har Eidsiva egne digitale team i hvert virksomhetsområde, og en sentral avdeling for fellestiltak og koordinering. De digitale teamene har en viktig rolle i å analysere hvordan digitaliseringen de nærmeste årene kan endre konkurransebilde og forretningsmodeller innenfor våre bransjer, og i å foreslå og gjennomføre digitale forbedringstiltak.

Helse, miljø og sikkerhet:

Jobber for trygge arbeidsplasser

Eidsiva jobber systematisk for at ansatte i selskapet skal ha effektive og meningsfulle arbeidshverdager, og samtidig sikre at alle kommer trygt hjem fra jobb hver dag.

Eidsiva hadde i 2018 et sykefravær på 4,7 prosent. Dette er 0,6 prosent høyere enn sykefraværet i 2017, og 0,7 prosent høyere enn målsatt tall for konsernet. Det jobbes systematisk med tiltak for å redusere fraværet. Som et ledd i HMS-arbeidet gjennomføres årlig en organisasjonsmåling. Resultatene for 2018 viser at Eidsiva skårer på samme nivå eller høyere enn bransjesnittet. H1-verdien (personskader med fravær per million arbeidstimer) per 31. desember 2018 er 5,4. H1-verdien er inkludert leverandører, og er høyere enn H1-måltallet for 2018 på 5,0.

H2-verdien (personskader med og uten fravær per million arbeidstimer) per 31. desember 2018 er 7,7. H2-verdien er inkludert leverandører, og er høyere enn H2-måltallet for 2018 på 7,0.

Eidsiva hadde i 2018 totalt 20 arbeidsrelaterte skader hvorav 13 var skader hos leverandører. 14 av totalt 20 skader førte til fravær.

Utviklingen i skadestatistikken har de siste 12 månedene vært positiv for egne ansatte, men negativ for leverandører. Derfor har HMS-aktivitetene mot Eidsivas leverandører blitt prioritert i 2018, og vil styrkes ytterligere i 2019.

Sikkerhetsmålene skal nås med systematisk og målrettet arbeid. Virksomhetene er selv ansvarlige for å etterleve Eidsivas sikkerhetskrav og øvrige forpliktelser relatert til sikkerhet.

Opplæring og bevisstgjøring innen sikkerhet har vært prioritert i 2018. I Eidsiva skal vi lære av uønskede hendelser, og sikre at grunnleggende årsaker til farer og ulykker blir identifisert og at korrigerende tiltak blir iverksatt. Sikkerhetsarbeidet skal kjennetegnes med åpenhet og tillit. Alle ansatte oppfordres til å rapportere uønskede hendelser og forbedringsforslag, og alle innrapporterte hendelser skal systematisk følges opp.

Organisasjon:

En attraktiv arbeidsgiver

For å være best mulig forberedt på endringene i kraftnæringen arbeider Eidsiva med utvikling av medarbeidere, ledelse og bedriftskultur.

I 2018 har arbeidet med Eidsivas strategiske satsningsområder innen ledelse, kompetanseutvikling og forbedringskultur fortsatt med full styrke. Konsernets turnover ligger stabilt på to prosent, og selskapet har god tilgang på kvalifiserte søkere til stillinger. Ved utgangen av året var det 1.061 ansatte i Eidsiva.

Eidsiva har utviklet et internt lederutviklingsprogram med fokus på endringsledelse. I løpet av 2017 og 2018 har om lag 80 prosent av Eidsivas ledere gjennomført programmet.

Arbeidet med å utvikle konsernets medarbeidere har også i 2018 hatt høy prioritert, og rammeverket for gjennomføring av utviklingssamtaler er blitt revidert. Systematisk arbeid med strategisk kompetansestyring forutsetter at konsernet har god oversikt over kompetansebeholdningen. Eidsiva jobber med å innføre et digitalt kompetansestyringsverktøy. Arbeidet vil bli videreført i 2019, sammen med løpende tiltak for å løfte den digitale kompetansen til konsernets medarbeidere.

Eidsivas kvinneandel i ledende stillinger var 21 prosent i 2018, mens den totale kvinneandelen i konsernet var 17 prosent. Kravene til likestilling og inkludering er tydeliggjort i Eidsivas standard rekrutteringsprosess. Det ble i 2018 påbegynt en handlingsplan for å øke kvinneandelen i konsernet.

Virksomhetene

Eidsiva er et av Norges største regionale energi- og bredbåndskonsern, med virksomhet primært i Hedmark og Oppland. Hovedkontoret ligger i Hamar. Selskapet eies av 27 kommuner og Oppland og Hedmark fylkeskommuner. 71,7 prosent av eiernes aksjer er plassert i egne holdingselskaper.

Morselskapet bestod i 2018 av fire virksomhetsområder:

- Produksjon (vannkraft, bioenergi og vindkraft)
- Nett
- Marked
- Bredbånd

Eidsiva Vannkraft eier kraftproduksjon i 21 heleide og 26 deleide kraftverk i Hedmark, Oppland og Sør-Trøndelag med en normalproduksjon på 3,5 TWh per år. Som operatør har Eidsiva Vannkraft ansvaret for drift og vedlikehold av 48 kraftverk i Hedmark og Oppland med en samlet normalproduksjon på om lag 7,5 TWh per år. Kraftverkene er eid av Eidsiva Vannkraft AS, Opplandskraft DA, Oppland Energi AS, Vinstra Kraftselskap DA, Øvre Otta DA, Gudbrandsdal Energi Produksjon AS og Østerdalen Kraftproduksjon AS. Eidsiva Vannkraft er en av landets største kraftverksoperatører og har over tid utviklet høy kompetanse og betydelig erfaring innen utbygging og drift av vannkraftverk.

Eidsiva Bioenergi drifter, prosjekterer og bygger ut hel- og deleide bioenergianlegg i Oppland og Hedmark. Selskapet er i dag Norges tredje største fjernvarmeleverandør og leverte 419 GWh i 2018, gjennom leveranser av varme, damp og elektrisitet til sine kunder.

Eidsivas engasjement i vindkraft er organisert gjennom selskapet Austri Vind. Selskapet hadde i 2018 konsesjon på to vindkraftverk, organisert i to ulike selskap: Austri Raskiftet DA er eid av Stadtwerke München GmbH (60 prosent), Gudbrandsdal Energi Fornybar AS (20 prosent) og Eidsiva Vannkraft AS (20 prosent). Selskapet åpnet 12. desember 2018 Raskiftet vindkraftverk. Austri Kjølberget DA er eid av Eidsiva Vannkraft AS og Gudbrandsdal Energi Fornybar AS. Selskapet planlegger utbyggingen av Kjølberget vindkraftverk.

Eidsiva Nett bygger, drifter, vedlikeholder og rehabiliterer et strømmnett på over 22.500 kilometer i utstrekning. Selskapet eier og drifter regional- og distribusjonsnett i Hedmark og Oppland, og har områdekonsesjon for distribusjon av strøm i 15 kommuner i Hedmark og fem kommuner i Oppland.

Eidsiva Marked er et heleid datterselskap av Innlandskraft AS, eid med 50 prosent hver av Eidsiva Energi AS og Gudbrandsdal Energi Holding AS. Gjennom deleierskapet i Innlandskraft, med de to underliggende selskapene Eidsiva Marked og Gudbrandsdal Energi, selger Eidsiva strøm og energirelaterte produkter og tjenester både til kunder i konsernets konsesjonsområde og nasjonalt.

Eidsiva Bredbånd bygger ut, selger og drifter høyhastighets bredbånd til privat- og bedriftsmarkedet i Innlandet. De lokale energiselskapene inklusive Eidsiva eier bredbåndsinfrastrukturen som leies av Eidsiva Bredbånd.

Markedsvirksomhetene:

Kundene er viktigst

Eidsivas markedsvirksomheter styres i stor grad av kundenes behov. Eidsivas selskaper innen strømsalg, bredbånd og fjernvarme har i 2018 jobbet målrettet med å oppnå skalafordeler gjennom kundevekst.

I 2018 har strømsalgsvirksomheten satset på nasjonalt salg og markedsføring av strøm og energirelaterte tjenester under merkevarene Eidsiva Energi og Gudbrandsdal Energi. Eidsiva Bredbånd og Eidsiva Bioenergi rettet i hovedsak sine aktiviteter innen utbygging, salg og markedsaktiviteter mot kunder i Hedmark og Oppland.

Eidsivas aktiviteter innen betalt kommunikasjon, arrangementer, sponsorater og samarbeidsprosjekter bidrar til en felles overordnet Eidsiva-identitet. Samtidig jobber markedsutløperne selvstendig innen salg, markedsføring og kundeservice.

Ambisiøs fiberutbygging

Etterspørselen etter høyhastighets bredbånd i Hedmark og Oppland fortsatte å øke i 2018. Eidsiva Bredbånd hadde en netto kundevekst på 9.000 nye fiberkunder, hvilket medførte at selskapet ved utgangen av 2018 hadde totalt 45.157 fiberkunder. Eidsiva Bredbåndets utbyggingstakt og kundevekst bidro sterkt til at Innlandet hadde landets raskest voksende tilbud på høyhastighets bredbånd, sammen med Møre og Romsdal og Sogn og Fjordane. For å ytterligere bedre Eidsiva Bredbåndets totalprodukt inngikk selskapet ved utgangen av 2018 en tjeneste- og innholdsleveranse-avtale med Altibox, som vil tre i kraft fra sommeren 2019.

Nasjonal strømsatsing

Eidsiva er 50 prosent deleier i Innlandskraft som gjennom merkevarene Gudbrandsdal Energi og Eidsiva Energi er Norges tredje største strømselskap i omsetning. Innlandskraft har i 2018 investert i økt synlighet og kjennskap gjennom egne og betalte kanaler. Selskapet har i 2018 oppnådd kundevekst og tilbudt energirelaterte produkter og tjenester ved siden av strøm. I 2018 har Gudbrandsdal Energi lansert salg av mobiltelefoner, mens Eidsiva Energi startet en kommersiell satsing på salg av solcelleanlegg.

Kundene rangerer både Gudbrandsdal Energi og Eidsiva Energi høyt når det gjelder kundetilfredshet. Gudbrandsdal Energi ble i 2018 for åttende år på rad selskapet med mest tilfredse strømkunder i Norsk Kundebarometer. Eidsiva Energi vant en bransjespesifikk pris for sin i april.

10 år med fjernvarme

I 2018 markerte Eidsiva Bioenergi 10 år som virksomhet, med besøk av olje- og energiministeren på Trehørningen i mai. 2018 ble et år med høyt aktivitetsnivå, med vekst i alle markeder og sterk utvikling i lønnsomheten. Totalt gjennomførte selskapet oppkobling av nye fjernvarmekunder tilsvarende et forbruk på cirka 18 GWh. Totalt 80.000 tonn restavfall ble energigjenvunnet ved Trehørningen Energisentral.

AMS-målere installert

Ved utgangen av 2018 er tilnærmet alle 163.000 nettkunder i Innlandet utstyrt med automatiske strømmålere. Dette gir nettselskapet muligheter til å levere nett-tjenester med økt kvalitet.

Sosiale forhold og ytre miljø:

Eidsivas samfunnsansvar

Samfunnsansvar er integrert i Eidsivas forretningsvirksomhet gjennom å ivareta menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, sosiale forhold, ytre miljø og antikorrupsjonsarbeid.

Eidsivas samfunnsansvar reguleres gjennom gjeldende lover og regler og konsernets etiske regelverk. Som en del av konsernets styrende dokumenter er det utarbeidet egne konsernpolicyer for sentrale områder som «HR», «Etikk», «Personsikkerhet», «Innkjøp» og «Klima og miljø».

Konsernets regler for god etisk adferd regulerer personlig adferd, varsling og håndtering av eventuelle brudd, samt god forretningspraksis både for ansatte og de som opptrer på vegne av konsernet. Klage- og bekymringsmeldinger kan gis til Eidsivas uavhengige varslingskanal, kanalen gir varsleren mulighet til å melde fra anonymt. Det ble ikke mottatt slike varsler i 2018.

Eidsiva har en omfattende innkjøpsvirksomhet, og skal være en profesjonell innkjøper med god forretningsskikk, kvalitet og kompetanse. I konsernets avtalevilkår stilles krav til etisk forretningsførsel, HMS, kvalitet og ytre miljø.

Det er i 2018 jobbet systematisk med forbedring av leverandør oppfølging. Arbeidet vil bli videreført i 2019. Leverandører skal ikke handle i strid med lover og regler, sentrale FN-konvensjoner, ILO-konvensjoner (ILO: FNs særorganisasjon for arbeidslivet), og nasjonal arbeidslovgivning på produksjonsstedet. FNs verdenserklæring om menneskerettigheter skal respekteres.

Beredskap i Eidsiva

Eidsivakonsernet er i kontinuerlig beredskap fordi selskapet har ansvaret for samfunnskritisk infrastruktur som sikrer befolkningen i regionen sikker energiforsyning.

Eidsivakonsernet er definert som en beredskapsorganisasjon i kraftforsyningen, og skal som minimum oppfylle de krav som stilles i lov og forskrifter. For vannkraft gjelder produksjonsevne, for nettvirksomheten og fibervirksomheten forsyningssikkerhet, mens bioenergivirksomheten skal sikre både produksjonsevne og levering. For konsernets fellestjenester er avdeling for Kommunikasjon, HR og HMS og IKT viktige funksjoner i beredskapssituasjoner. Godt beredskapsplanverk, god kompetanse og sikker tilgang på materiell og utstyr er viktig for å sikre en god beredskap. Eidsiva gjennomfører regelmessig øvelser på ulike nivå, både internt og i samarbeid med andre. Sammen med gode evalueringsprosesser og risikoanalyser bidrar dette til utvikling av beredskapsevnen.

Menneskerettigheter

Eidsiva styrer sin forretningspraksis i forhold til menneskerettigheter gjennom konsernets etiske regelverk, etikkpolicy og HR-policy. Eidsiva arbeider for å oppnå større mangfold ved at kjønnsbalanse, annen etnisitet og kulturell bakgrunn vektlegges i ansettelsesprosesser.

I Eidsivas regler for god etisk adferd er internasjonale kjøp av varer og tjenester spesielt omtalt. Konsernet skal støtte opp om internasjonale menneskerettigheter slik de er nedfelt i FNs erklæring, konvensjoner og FNs Global Compact-prinsipper. Konsernet skal også bidra til å forhindre sosial dumping ved å støtte opp under FNs arbeidsorganisasjons konvensjoner (ILO).

Arbeidstakerrettigheter og samarbeid

Arbeidstakerrettigheter er regulert gjennom lover, forskrifter og sentrale og lokale tariffavtaler. Forhandlings- og samarbeidsforhold mellom arbeidsgivere og arbeidstakere ivaretas på konsernnivå og i virksomhetene. De ansattes medbestemmelsesrett, arbeids- og lønnsvilkår og andre arbeidsforhold sikres gjennom etablerte samarbeidsarenaer. Eidsivas ansatte er i stor grad fagorganiserte. Alle virksomhetsområder i konsernet har egne samarbeidsutvalg som avholder møter minimum fire ganger i året. Det legges vekt på et godt samarbeid og involvering av konsernets ansatte og de tillitsvalgte. Styrets kompensasjons- og ledelsesutviklingsutvalg har gjennomført to møter i 2018. Utvalget evaluerer årlig retningslinjen for avlønning av ledende ansatte.

Ytre miljø

I 2018 produserte Eidsiva 3.174 GWh vannkraft og 419 GWh fjernvarme, industri- varme, damp og biokraft. Selskapets utbygging og distribusjon av fornybar energi bidrar i betydelig grad til at myndighetenes klimamål om redusert CO₂-utslipp, økt fornybar energiproduksjon og energieffektivisering blir oppnådd.

Eidsivas virksomhet påvirker det ytre miljø gjennom aktiviteter i forbindelse med utbygging, drift og vedlikehold. Dette gjelder spesielt innen vannkraft, nett, bioenergi, vindkraft og fiberutbygging. Gjennom systematisk forebyggende arbeid reduserer Eidsiva risikoen for miljøskader.

Konsernet har seks miljøsertifikater, det vil si enten Miljøfyrtårn eller ISO 14001-sertifikater. Eidsiva Bioenergi har utslippstillatelse for drift av forbrenningsanlegg for rene brensler på Børstad i Hamar kommune, avfallsforbrenning på Trehørningen i Hamar kommune og forbrenningsanlegg

for returtre på Gjøvik og Elverum. Utslippstillatelsene er gjenstand for egenrapportering av registrerte utslipp.

Det er ikke registrert miljøavvik knyttet til selskapets bioenergi- eller vannkraftanlegg i 2018.

Ved Trehørningen Energisentral i Hamar kommune ble det i 2018 energigjenvunnet 80.000 tonn restavfall fra Hedmark og Oppland. Dette gir spillvarme til både elektrisitetsproduksjon, dampproduksjon til industrielt formål og grunnlast i fjernvarmenettet til Hamar by og nærliggende områder. Forbrenning av avfall i seg selv medfører utslipp av klimagasser, men dette reduseres i stor grad ved hjelp av moderne renseteknikk og krav om sortering av avfallet før levering. Avfallsvarmen er videreforedling av et restprodukt fra andre prosesser og samtidig en nødvendig, og lovregulert metode for behandling av avfall.

Antikorrupsjonsarbeid

Eidsiva har nulltoleranse for korrupsjon. Regler for god etisk adferd i Eidsiva skal bidra til god forretningsskikk og ansvarlig adferd av alle ansatte i selskapet, og de som opptrer på vegne av Eidsiva. Det etiske regelverket stiller krav til medarbeidere, men også til leverandører og samarbeidspartnere. Konsernet har spesielt fokus på å redusere korrupsjonsrisiko i tilknytning til innkjøp og i relasjon til leverandører. Regelverket omhandler også viktigheten av åpenhet og hvordan kritikkverdige forhold skal varsles av ansatte. Det gjennomføres årlig opplæring i det etiske regelverket.

Forskning og utvikling

For Eidsiva er forskning og utvikling (FoU) og innovasjon viktig for å sikre konsernets utvikling og strategiske verdi, og konsernet har et særlig fokus på anvendelse av nye digitale teknologier innenfor sine virksomheter.

Eidsivas virksomhetsområder deltar aktivt i flere FoU-prosjekter. Noen prosjekter er eid og drevet av Eidsiva, mens andre er samarbeidsprosjekter med blant andre Energi Norge og SINTEF. Dette er prosjekter som eksempelvis er knyttet til fremtidens energisystem (Smartgrid, AMS, ny vannkraftteknologi, elektronisk tilstandsovervåkning), nye materialtyper og miljø. FoU-aktivitetene dekker hele spekteret fra tidligfase kompetanseprosjekt og høy forskningsgrad, til innovasjonsprosjekt med pilotering av konkrete komponenter og løsninger.

Regional utvikling:

Fremmer vekst og utvikling i Innlandet

Eidsiva bidrar til regional utvikling gjennom industriell utvikling, sponing og prioriterte samarbeidsprosjekter.

Eidsivas største bidrag til regional utvikling i 2018 var knyttet til kommersiell utbygging av fiberinfrastruktur i Innlandet. Det ble investert for 260 millioner kroner i 2018.

Sammen med kommunene Elverum, Hamar, Sør-Odal, Grue, Tynset, Rendalen og Alvdal, Nord-Østerdal Kraftlag og Elverum Energi, har Eidsiva etablert selskapet Nordavind DC Sites AS. Formålet med selskapet er å legge til rette for datasenter-lokasjoner i Innlandet.

Eidsiva videreførte i 2018 et samarbeid med Miljøstiftelsen Bellona for å bygge videre på en mulighetsstudie for å kartlegge potensialet for storskala batteriproduksjon i Innlandet. Arbeidet

har ved utgangen av 2018 kulminert i en samarbeidsavtale med Sintef Manufacturing, NTNU Gjøvik og Bellona med ambisjon om å etablere en nasjonal innovasjonsklynge for batteriindustri i Innlandet.

Eidsivas sponsorvirksomhet bidrar til et bredt og mangfoldig idretts- og kulturliv i Innlandet som igjen skal øke attraktiviteten til Innlandet som bosted. Eidsiva sponser løpende frivillig aktivitet for barn og unge innen idrett og kultur i Innlandet. I tillegg inngår Eidsiva enkelte større kommersielle sponsoravtaler innen toppidrett og større kulturelle satsinger.

Eidsiva er aktiv medeier i Energisenteret AS. Undervisnings- og opplevelsessenteret for vannkraft og annen fornybar energi ligger i Hunderfossen familiepark og underviser nær 80 prosent av alle elever fra grunnskolene i Innlandet. Senteret har om lag 140.000 besøkende årlig. Eidsiva bidrar i tillegg med om lag en halv milliard kroner i offentlig velferd til Innlandet årlig, i form av skatter, avgifter og utbytte. Selskapet bidrar også til regional utvikling gjennom kjøp av varer og tjenester i regionen.

Kontroll- og risikostyring:

Styringsprinsipper og internkontroll

Eidsivas eierstyring og selskapsledelse reguleres etter offentlige anbefalinger og interne regler.

Konsernets styringsprinsipper er basert på reglene i «Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse». Eierstyringsdokumentet ble sist oppdatert og godkjent på generalforsamlingen 3. mai 2018.

Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES) har ikke anbefalt endringer siden versjon datert 30. oktober 2014. I henhold til interne regler skal konsernets eierstyringsdokument legges fram for generalforsamlingen hvert år. Ny anbefaling har kommet i oktober 2018 og eventuelle endringer som følge av denne vil bli lagt fram for Generalforsamling 9. mai 2019.

Bedriftsforsamlingen er eiernes og de ansattes organ for styring, kontroll og oppfølging av konsernet. Bedriftsforsamlingens oppgave er å føre tilsyn med styrets og daglig leders forvaltning av selskapet. I bedriftsforsamlingen presenteres beslutningssaker som tilhører bedriftsforsamlingen, og konsernets rapportering og status for alle større utbyggingsprosjekter. Ekstern revisor (EY) og intern revisor møter i bedriftsforsamlingen i aktuelle saker. Bedriftsforsamlingen har 20 medlemmer som er valgt av generalforsamlingen og ti ansattvalgte medlemmer. Leder av bedriftsforsamlingen i 2018 var Bente Elin Lilleøkseth, ordfører i Løten kommune.

Den operative styringen av virksomhetene baseres på konsernets overordnede strategi, selskapets etiske regelverk og selskapenes styre- og lederinstrukser. Konsernet har beskrevet Eidsivas viktigste prinsipper i konsernets styrende dokumenter, og utarbeidet policyer for de områdene som er vurdert som de mest sentrale for ensartet behandling i konsernet.

Eidsivas målstyringssystem benyttes for å styre gjennomføringen av konsernets strategier. Målstyringssystemet bygger på at lønnsomhet og konkurransekraft avgjøres av både finansielle og ikke-finansielle faktorer. Det fokuserer på de verdier bedriften utvikler i egen organisasjon og i markedet.

Styrets arbeid

Styret i Eidsiva Energi AS består av seks aksjonærvalgte medlemmer og to medlemmer valgt av og blant de ansatte. I tillegg har de ansatte valgt en observatør. I bedriftsforsamling 12. April 2018 ble det valgt tre nye styremedlemmer. Pål Egil Rønn erstattet styreleder Øystein Løseth og Sylvia Brustad og Tomas Holmestad ble valgt inn som styremedlemmer som erstatning for Reidar Åsgård og Silvija Seres. Sigmund Thue overtok som nestleder etter Reidar Åsgård. Det har ikke vært endringer av ansattvalgte medlemmer.

Styrets tilsynsansvar ivaretas gjennom rapportering av utvikling i styringsparameterne. I tillegg rapporteres økonomisk og finansiell status mer detaljert i forbindelse med offentliggjøring av kvartalstall. Styret har etablert Revisjonsutvalg, Kompensasjons- og lederutviklingsutvalg og Personell- og etikkutvalg. Alle utvalg består av tre medlemmer, som er valgt av og blant styrets medlemmer. Revisjonsutvalget har vært i funksjon siden 2011, mens de to andre utvalgene ble etablert i 2015. Alle utvalgene er saksforberedende og rådgivende arbeidsutvalg for styret i Eidsiva Energi AS.

Styret og Revisjonsutvalget har avholdt 11 møter i 2018. Personellsikkerhet- og etikkutvalget har avholdt tre møter og Kompensasjons- og lederutviklingsutvalget to møter i 2018. Frammøtet i styremøtene og utvalgsmøtene har vært god.

Risikostyring og internkontroll

Eidsivas virksomhet er i tillegg til operasjonell risiko utsatt for sentrale risikoområder som regulatoriske, politiske, juridiske, konsesjonsmessige, markedsmessige og finansielle forhold. Ansvar for risikostyringen og intern kontroll ligger hos det enkelte virksomhetsområde og er en integrert del av forretningsaktivitetene. Styrene i konsernets selskaper er delaktige i prosesser knyttet til strategisk risikoanalyse og følger opp øvrige risikokategorier.

Konsernet setter rammer og retningslinjer for intern kontroll av konsernets virksomheter. Virksomhetene skal følge disse rammene, eventuelt med godkjente selskapstilpassede endringer. Konsernet følger opp intern kontroll på konsernnivå via konsernets kontrollere, og innleid internrevisjon.

Som følge av utviklingen i kraftpris de senere årene har det vært spesielt fokus på konsekvenser av lavere kraftprisnivå. Simulering av ulike alternativer rettet mot konsernets soliditet, finansielle nøkkeltall, investeringer, kostnadsnivå og finansiering foretas kontinuerlig. For å redusere risiko for store prisvariasjoner og sikre kontantstrømmene, ble det i 2017 inngått finansielle prissikringer for 2018 og 2019. Dette kommer i tillegg til konsernets i industrikraftavtaler.

Innen kraftsalg er konsernet eksponert for valutarisiko som følge av at alt kjøp og salg på kraftbørsen foregår i euro. Valutasikringer er foretatt av inngåtte prissikringer på kraft. Eidsivas vannkraftproduksjon påvirkes av volumrisiko som følge av variasjon i hydrologi og meteorologi. Geografisk spredning av kraftverkene reduserer imidlertid volumrisikoen.

Konsernet har kredittrisiko siden alt salg skjer med kreditt. Tilnærmet all fysisk handel med kraft foregår på kraftbørsen Nord Pool, mens finansiell handel foregår på kraftbørsen Nasdaq OMX Nordic. Begge disse børsene er vurdert som finansielt solide. Salg til sluttbrukere i regi av Innlandskraft og underliggende selskaper er fordelt på et betydelig antall kunder. Plassering av overskuddslikviditet er styrt av vedtatte rammer. Samlet sett er dette vurdert å gi lav kredittrisiko.

Belåning, inntekter fra nettvirksomheten og bioenergivirksomheten og friinntekt ved beregning av grunnrenteinntekt påvirkes av endringer i rentenivået. Konsernet er derfor utsatt for renterisiko. Målet for styring av renterisiko er å begrense konsernets resultatsvingninger fra endringer i rentenivået. Som instrumenter benyttes kombinasjonen fastrente og flytende rente på lån og rentebytteavtaler. I konsernets finansstrategi er det satt grenser for låneporteføljens løpetid, rentebinding og fordeling mellom fast og løpende rente. Ved fastsettelse av grensene for låneporteføljen er det lagt vekt på at belåning og inntekter med variabel rente normalt skal være tilnærmet like store over tid.

Konsernets likviditetsrisiko er vurdert som lav. Konsernet har en solid egenkapital og stabile kontantstrømmer fra drift. Scope Ratings offisielle rating av Eidsiva i 2017 ga kredittkarakter BBB- med stabile utsikter. Etter konvertering av eiernes lån i november 2018 opprettholdt Scope Ratings sin kredittkarakter av Eidsiva, men med positive utsikter. Finansinstitusjonene og investorene vurderer kredittverdigheten som god, noe som har sikret tilgang til likviditet på kort og lang sikt.

Konsernet har en finansieringsstrategi med relativt lang investeringshorisont og likviditetsreserver i kommiterte trekkrettigheter. Dette gir konsernet tilfredsstillende finansiell fleksibilitet.

Konsernet har etablert et eget risikoforum som møtes regelmessig med formål å vurdere tiltak i kraft, valuta og rentemarkedet i forhold til konsernets risikobærende evne.

Konsernet er også utsatt for risiko knyttet til virksomhetenes rammebetingelser og effekten av politiske beslutninger. Bransjeforeningen Energi Norge benyttes som observatør og talerør i saker som gjelder bransjen, i tillegg til at Eidsiva selv aktivt deltar i forbindelse med utvikling av rammebetingelser.

Operasjonell risiko vurderes kontinuerlig. En av konsernets viktigste oppgaver er å sikre effektivitet og kvalitet i alle industrielle ledd. Dette sikres med langsiktige investeringsplaner, optimalt nivå for drift og vedlikehold, sterkt kundefokus, samt høy kompetanse og motivasjon i organisasjonen. Tilgjengelighet i konsernets produksjonsanlegg og leveringssikkerhet knyttet til infrastruktur vurderes som spesielt viktig. Det legges ned et betydelig arbeid og kostnader i konsernets beredskapsorganisering og beredskapsøvelser for å unngå eller begrense konsekvensene av større, uønskede hendelser som påvirker konsernets ansatte, leveranser og omdømme.

Konsernets finansielle stilling og resultat:

Regnskap 2018

Konsernregnskapet er avlagt i henhold til de internasjonale regnskapsprinsippene IFRS (International Financial Reporting Standards). Morselskapet Eidsiva Energi AS følger reglene for forenklet IFRS.

Konsernets driftsinntekter for 2018 ble 4.430 millioner kroner. Dette er 474 millioner kroner høyere enn i 2017. Hovedårsaken til økningen er økte kraftpriser.

Vannkraftproduksjonen ble redusert med 462 GWh i forhold til 2017, mens Bioenergi økte sin produksjon med 9 GWh. Kraftprisene i prisområdet NO1 økte med i overkant av 50 prosent.

Eidsiva oppnådde en kraftpris i 2017 på 34,8 øre/kWh når realiserte kraftpris- og valutasikringer inkluderes.

Driftsresultatet for 2018 ble 865 millioner kroner. Det er reduksjon på 169 millioner kroner fra 2017. Konsernet har inngått finansielle kraftprissikringer for 2018 og for 2019 for å sikre tilfredsstillende resultater og kontantstrøm i disse to årene. En konsekvens av dette er at konsernet ikke har fått full uttelling for prisøkningen i kraftmarkedet i 2018. De finansielle sikringene for 2019 viser også betydelige urealiserte mindreverdier i forhold til forventede kraftpriser for 2019 ved utgangen av året.

Konsernet fokuserer på «underliggende resultater». «Underliggende» driftsresultat (driftsresultat korrigert for urealiserte verdiendringer og engangsposter) for 2018 utgjør 930 millioner kroner sammenlignet med 1.041 millioner kroner for 2017.

2018 har vært nok et år for konsernet med god drift i alle virksomheter. Mye uvær i 2018 med påfølgende brudd i strømleveransene har påvirket nettvirksomheten negativt. Beredskapen har vært god, men i enkelte nettområder har det vært for mange avbrudd. Avbruddene har medført mye ekstraarbeid i form av feilretting, store kostnader til KILE og erstatninger til kunder. Resultatmessig har 2018 vært et svakere år enn normalt for nettvirksomheten. Bioenergi leverer imidlertid sitt beste årsresultat så langt. Utbyggingen av fiberinfrastruktur har fortsatt med høy aktivitet, og i 2018 hadde konsernet en netto kundevækst på 9.000 nye fiberkunder. Konsernets resultatforbedringsprogram ble avsluttet ved årsskiftet og målsettingen ble innfridd.

Konsernets nettvirksomhet regnskapsfører tariffinntekter som driftsinntekt. Faktureringen av nettkundene i 2018 er blitt tre millioner kroner høyere enn tildelt inntektsramme fra NVE og har økt opparbeidet «merinntekt» tilsvarende.

Netto finanskostnader utgjorde 561 millioner kroner. Dette er 217 millioner kroner høyere enn i 2017. Hovedårsaken til økningen er en førtidig innfrielse av eiernes ansvarlige lån. Lånet var et fastrentelån med syv prosent rente, noe som ble kompensert med en overkurs på 247 millioner kroner ved innfrielsen. Overkursen ble utbetalt til eierne i 2018.

I fjerde kvartal ble det inngått avtale med Ringeriksraft AS om et salg av 66 prosent av konsernets heleide datterselskap Laje Entreprenør AS. Selskapet er således klassifisert som «Selskap holdt for salg». Resultatandelen fra Moelven Industrier utgjør 108 millioner kroner.

Resultat før skatt ble 412 millioner kroner, som er 308 millioner kroner lavere enn i 2017.

Skattekostnaden i 2018 ble 187 millioner kroner, mens den i 2017 utgjorde 214 millioner kroner. Skatten utgjør 45 prosent, og må sees i sammenheng med at grunnrenteskatt i vannkraftvirksomheten utgjør 35,7 prosent i tillegg til ordinær selskapsskatt på 23 prosent i 2018. Framtidig skattekostnad, utsatt skatt/skattefordel, er også påvirket av at skatteprosenten fra og med 2019 reduseres til 22 prosent for selskapsskatt, men økes for grunnrenteskatten til 37 prosent.

Konsernet oppnådde et årsresultat på 234 millioner kroner, som er 272 millioner kroner lavere enn 2017.

Styret er tilfreds med resultatet for 2018. Styret bekrefter at grunnlaget for fortsatt drift er til stede. Årsregnskapet for 2018 er utarbeidet i samsvar med dette.

Kontantstrøm og kapitalforhold

Konsernets bokførte totalkapital per 31. desember 2018 var 19,7 milliarder kroner. Dette er en økning på 900 millioner kroner fra 2017. Bokført egenkapital var 7,5 milliarder kroner, og utgjorde 38,3 prosent av bokført totalkapital.

Årets resultat etter skatter på 234 millioner kroner og postene under «utvidet resultat», er tilført egenkapitalen. Under «utvidet resultat» er verdiendring på en industrikraftkontrakt og estimatavvik på pensjoner de største postene.

Utbytte fra Eidsiva Energi AS for regnskapsåret 2017 på 150 millioner kroner er utbetalt og belastet egenkapitalen i 2018. I tillegg er utbytte på to millioner kroner til minoritetsinteresser i et datterselskap også belastet egenkapitalen.

Netto kontantstrøm fra driften var 1.086 millioner kroner. Dette er en reduksjon fra 2017 med 605 millioner kroner. I overkant av 450 millioner kroner skyldes tre større fordringer oppstått i desember 2016 som er innbetalt i januar/februar 2017. Av- og nedskrivningene utgjorde 515 millioner kroner, mens investeringer i driftsmidler utgjorde 1.291 millioner kroner. I 2018 er det utbetalt 298 millioner kroner til finansiering av drift og investeringer i tilknyttede selskaper, hovedsakelig til dekning av utbyggingskostnader i tilknytning til vann- og vindkraftutbygginger.

Netto låneopptak i 2018 ble i overkant av 750 millioner kroner og konsernets likviditetsbeholdning er økt med 75 millioner kroner. Likviditetsbeholdningen utgjorde 366 millioner kroner per 31. desember 2018. Konsernet hadde 1.487 millioner kroner i ubenyttede trekkrettigheter per 31. desember 2018.

Resultat – disponering – utbytte

Eidsivakonsernets forvaltning av kapital og industrielle aktiva skal, sammen med resultatforbedringer og strukturelle tiltak, gi tilfredsstillende avkastning gjennom årlig utbytte og økt aksjeverdi. Målet er at eierne oppnår minst like god avkastning på investert kapital i Eidsiva som ved alternative finansielle plasseringer.

Morselskapet Eidsiva Energi AS fikk et driftsresultat på åtte millioner kroner som er fire millioner kroner bedre enn i 2017.

Inntekt fra investering i datterselskaper ble 396 millioner kroner hvor 390 millioner kroner er konsernbidrag fra Eidsiva Vannkraft AS og seks millioner kroner er fra Eidsiva Bioenergi AS. I 2017 ble det gjennomført kapitaltransaksjoner med enkelte av datterselskapene hvor nedsettelse av kapital i datterselskaper ble inntektsført i morselskapet, selv om kapitalen umiddelbart ble tilbakeført til datterselskapene. Dette medførte at finansinntektene i morselskapet for 2017 var unormalt høye dette året. Finanskostnadene for 2018 er preget av innløsning av eiernes ansvarlige lån med en overkurs på 247 millioner kroner.

Resultat før skatt ble negativt med 84 millioner kroner. Etter en positiv skattekostnad på 18 millioner kroner ble resultat etter skatt negativt med 66 millioner kroner i 2018.

Styret foreslår for generalforsamlingen å utdele et utbytte for 2018 på 243 millioner kroner. Årets underskudd og avsatt utbytte dekkes fra annen egenkapital. Morselskapets egenkapital etter disponeringer utgjør 8.681 millioner kroner per 31. desember 2018.

Fremtidsutsikter:

Energisystemene i endring

Ifølge det internasjonale energibyrådet (IEA) opplever kraftnæringen den største transformasjonen siden etableringen for over 100 år siden. Endringene legger også føringer for Eidsivas utvikling.

Anvendelsen og etterspørselen etter elektrisitet utvikler seg raskt som del av Norges omlegging til et lavutslippssamfunn, og forpliktelser til gjeldende internasjonale klimaavtaler. Tre forhold vil særlig påvirke kraftsystemene slik vi kjenner dem:

1. Teknologier vil utvikle seg raskt. Vind, sol, batterier, hydrogen, bioenergi, biler, båter og fly blir del av den elektriske verdikjeden.
2. Drift og forvaltning av elektrisitet blir mer komplisert og digitalisert. Stadig flere teknologier med forskjellige egenskaper skal spille sammen – kostnadseffektivt og forsyningssikkert for både produsenter, distributører og forbrukere.
3. Forbrukeradferd endrer seg. Kundene blir i større grad aktive aktører gjennom å styre sitt eget energiforbruk ved å produsere og lagre deler av sitt eget kraftbehov.

De største endringene kraftnæringen står overfor er teknologidrevet. Dette omfatter digitalisering av kjernefunksjoner, og distribuerte produksjonsformer som sol og vind. I tillegg er nye energilagingsformer som batterier og forbrukerteknologi i rask utvikling. Dette vil endre forretningsmodeller, produktporteføljer og krav fra kunder.

Digital transformasjon forventes å endre spillereglene og konkurransesituasjonen i energibransjen. Eidsiva vil derfor fortsette å bygge digital kompetanse. Konsernet vil utvikle nye forretningsmuligheter og teknologiområder som kan gi både ny lønnsom forretning for Eidsiva spesifikt, og vekst og utvikling for Innlandet generelt. God kundeservice, høyhastighets bredbånd og stabil energiforsyning er grunnlaget for Eidsivas kundeforhold. Stadig utvikling av relevante produkter og enkel kundekontakt vil derfor være avgjørende for Eidsivas videre kundevekst, marginer og lønnsomhet. Derfor er Eidsivas størrelse en viktig forutsetning for å opprettholde posisjonen som et av de ledende selskapene i Norge.

Opprustning og forsterking av strømmettet i Hedmark og Oppland vil kreve store investeringer. Innlandet er spredtbebygget med gjennomsnittlig sju kunder per kilometer strømmett. Eidsivas viktigste strategiske ambisjoner er derfor aktivt å søke en videre utvikling mot en effektiv nettstruktur gjennom integrasjon med andre nettselskaper – i eller utenfor regionen. Styret har sagt at en strukturutvikling er nødvendig for å opprettholde ønsket effektivitets- og lønnsomhetsnivå.

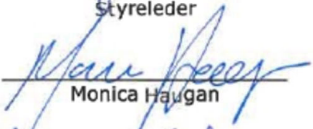

Eidsiva inngår i tillegg i et kraftsystem som i økende grad utveksler energi internasjonalt. Dette gjør både kraftnæringen og Eidsiva i stadig større grad påvirket av regulatoriske endringer både i og utenfor Norge. For eksempel vil Norge innen 1. januar 2021 innføre krav til selskapsmessig skille for alle nettselskaper, og etter all sannsynlighet funksjonelt skille for alle nettselskaper i Norge med mer enn 10.000 kunder.

Samtidig vil det være behov for nye investeringer innen nye prosjekter og oppgraderinger innen eksisterende vannkraftproduksjon. Eidsiva har et stort og effektivt kompetansemiljø med operatøransvar for en vannkraftportefølje på om lag 7,5 TWh.

Eidsiva er et resultat av fusjoner. Det betyr at sonderinger og strukturelle endringer har vært, og er en naturlig del av selskapets kontinuerlige utvikling for å opprettholde god lønnsomhet i en bransje som stadig endrer seg. Utviklingen vil fortsette, og stille nye krav til Eidsiva for at selskapet skal opprettholde posisjonen som et sterkt, robust energi- og bredbåndsselskap inn i fremtiden – og samtidig være en sterk drivkraft for Innlandet.

Styret vil i samarbeid med administrasjonen legge til rette for at konsernet opprettholder et konkurransedyktig utbytte og en tilfredsstillende avkastning på eierkapitalen.

Hamar, 3. april 2019
Styret i Eidsiva Energi AS

		
Pål Egil Rønn Styreleder	Sigmund Thue Styrets nestleder	Tommas Holmestad
		
Monica Haugan	Sylvia Brustad	Kari Andreassen
		
Leo Sørbye	Martin Lutnæs	Øistein Andresen Konsernsjef

Balanse Eidsivakonsernet

Eiendeler

(tall i millioner kroner)

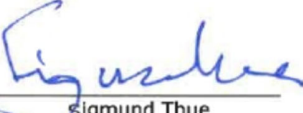

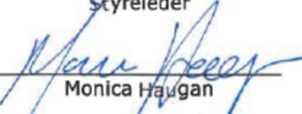
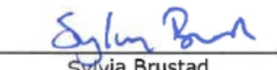

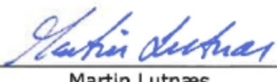

	Noter	31.12.2018	31.12.2017
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler	7	11 940	11 174
Immaterielle eiendeler	8	800	780
Investeringer i tilknyttede selskaper	9	4 919	4 445
Andre finansielle anleggsmidler	10, 11, 13, 14	762	1 029
Sum anleggsmidler		18 420	17 429
Omløpsmidler			
Varer	15	28	14
Kundefordringer og andre fordringer	10, 12	810	953
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet	10, 14	10	209
Kontanter og kontantekvivalenter	10, 16	367	291
Sum omløpsmidler		1 214	1 466
Eiendeler holdt for salg	29	83	0
Sum eiendeler		19 718	18 895

Egenkapital og gjeld

(tall i millioner kroner)

	Noter	31.12.2018	31.12.2017
Egenkapital			
Egenkapital tilordnet selskapets aksjonærer			
Aksjekapital	17	519	346
Overkurs	17	2 849	1 503
Opptjent egenkapital		4 116	4 022
Sum egenkapital tilordnet selskapets aksjonærer		7 483	5 870
Minoritetsinteresser		75	71
Sum egenkapital		7 558	5 942
Gjeld			
Langsiktig gjeld			
Lån	10, 18	6 894	6 810
Utsatt skatt	19	1 637	1 657
Pensjoner	20	466	575
Andre avsetninger og forpliktelser	21	134	101
Derivater	13	159	193
Ansvarlig lånekapital	10, 27	0	1 519
Sum langsiktig gjeld		9 290	10 855
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	10, 22	1 229	1 244
Derivater	13	45	46
Betalbar skatt	25	180	144
Lån	10, 18	1 346	663
Sum kortsiktig gjeld		2 800	2 098
Sum gjeld		12 090	12 953
Gjeld holdt for salg	29	69	0
Sum egenkapital og gjeld		19 718	18 895

Hamar, 3. april 2019
Styret i Eidsiva Energi AS

		
Pål Egil Rønn Styreleder	Sigmund Thue Styrets nestleder	Tommas Holmestad
		
Monica Haugan	Sylvia Brustad	Kari Andreassen
		
Leo Sørbye	Martin Lutnæs	Øistein Andresen Konsernsjef

Resultatregnskap Eidsivakonsernet

<i>(tall i millioner kroner)</i>	Noter	2018	2017
Salgsinntekter		4 430	3 956
Kjøp varer og energi		-1 603	-1 424
Personalkostnader	20, 23	-859	-867
Aktiverte egne investeringsarbeider	7	231	317
Avskrivninger og nedskrivninger	7, 8	-515	-458
Andel resultat i tilknyttede selskaper	9	100	58
Andre (tap)/gevinster – netto	24	-248	41
Andre driftskostnader	12, 23	-670	-590
Driftsresultat		865	1 034
Finansinntekter	24	30	40
Finanskostnader	24	-591	-384
Netto finanskostnader		-561	-344
Andel resultat i tilknyttede selskaper	9	108	29
Resultat før skattekostnad		412	720
Skattekostnad	25	-187	-214
Resultat etter skatt videreført virksomhet		225	506
Selskap holdt for salg	29	9	0
Årsresultat		234	506
Årsresultat tilordnet			
Aksjonærer i morselskapet		228	499
Minoritetsinteresser		6	7
Sum		234	506
Resultat per aksje som er tilordnet aksjonærene i morselskapet (NOK per aksje)			
Resultat per aksje/utvannet resultat per aksje		0,66	1,44

Utvidet resultat Eidsivakonsernet

(tall i millioner kroner)

	2018	2017
Årsresultat	234	506
Verdiendring sikringskontrakter (netto etter skatt)	-44	-23
Omregningsdifferanser i tilknyttet selskap	3	19
Sum andre innregnede inntekter og kostnader som vil reklassifiseres til resultat	-41	-4
Endring estimat knyttet til pensjoner (netto etter skatt)	54	-8
Sum andre innregnede inntekter og kostnader som ikke vil reklassifiseres til resultat	54	-8
Årets totalresultat	248	494
Totalresultat tilordnet		
Aksjonærer i morselskapet	242	487
Minoritetsinteresser	6	7
Årets totalresultat	248	494

Oppstillinger over endringer i egenkapital

(tall i millioner kroner)	Noter	Aksje- kapital	Over- kurs	Kontant -strøm- sikring * ¹⁾	Øvrige opptjent egen- kapital	Sum opptjent egen- kapital	Sum	Minori- tets- inter- esser	Sum egen- kapital
Egenkapital per 01.01.2017		346	1 503	58	3 661	3 719	5 567	68	5 635
Årets resultat					499	499	499	7	506
Utvidet resultat:									
Omregningseffekter i tilknyttet selskap	9				19	19	19		19
Verdiendringer sikringskontrakter	11			-53	-1	-54	-54		-54
Skatt på verdiendring sikringskontrakter	19			30		30	30		30
Brutto estimatavvik pensjoner	20				-8	-8	-8		-8
Andel av estimatavvik som tilføres tjenestekjøpere	11				1	1	1		1
Transaksjoner med eierne:									
Utdelt utbytte	17				-175	-175	-175	-2	-177
Utløsning av minoritetsinteresser					-8	-8	-8	-1	-10
Egenkapital per 31.12.2017		346	1 503	35	3 987	4 022	5 870	71	5 942
Årets resultat					229	229	229	6	234
Utvidet resultat:									
Omregningseffekter i tilknyttet selskap	9				3	3	3		3
Verdiendringer sikringskontrakter	11			-83		-83	-83		-83
Skatt på verdiendring sikringskontrakter	19			39		39	39		39
Estimatavvik pensjoner i tilknyttet selskap	9				3	3	3		3
Brutto estimatavvik pensjoner	20				80	80	80		80
Andel av estimatavvik som tilføres tjenestekjøpere	11				-6	-6	-6		-6
Skatt på estimatavvik	19				-20	-20	-20		-20
Transaksjoner med eierne:									
Utdelt utbytte	17				-150	-150	-150	-2	-152
Kapitalutvidelse		173	1 346			0	1 519		1 519
Egenkapital per 31.12.2018		519	2 849	-8	4 124	4 116	7 483	75	7 559

*¹⁾ Et av selskapene i konsernet inngikk i 2015 en langsiktig kraftsalgavtale. Avtalen innebærer en årlig leveranse på 300 GWh i ti år fra 01.01.2021. Kontrakten behandles som et derivat og er utpekt som sikringsinstrument i en kontantstrømsikring. Beløp som er ført over utvidet resultat og mot egenkapitalen omklassifiseres til resultatregnskap når sikringsobjektet går til levering i leveranseperioden.

Kontantstrømoppstilling

(tall i millioner kroner)

	Noter	2018	2017
Kontantstrømmer fra driften			
Kontantstrømmer fra driften	26	1 196	1 800
Betalte skatter		-110	-109
A: Netto kontantstrømmer fra driften		1 086	1 691
Likvider tilført/brukt på investeringer:			
Utbetalinger ved kjøp av driftsmidler	7	-1 291	-1 206
Innbetalinger ved salg av driftsmidler	26	5	58
Utbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler		-5	-5
Utbetalinger ved utlån og sikkerhetsstillelser		-25	-245
Innbetalinger ved langsiktige fordringer		505	121
Mottatt utdeling fra tilknyttet selskap	9	44	29
Utbetalinger til tilknyttet selskap	9	-298	-210
Netto kontantstrømeffekt i virksomhet holdt for salg		-3	0
Mottatte finansinntekter		28	33
B: Netto likviditetsendring fra investeringer		-1 040	-1 425
Likvider tilført/brukt på finansiering:			
Endring trekk på kassekreditt		4	-48
Opptak av nye lån		900	2 100
Avdrag på gjeld		-138	-1 598
Betalte finanskostnader		-585	-364
Utbetalt utbytte til selskapets aksjonærer		-150	-177
Utbetalt utbytte til minoritetsaksjonærer		-2	-10
C: Netto likviditetsendring fra finansiering		29	-97
A+B+C: Netto likviditetsendring i året		75	169
Kontanter og kontantekvivalenter per 01.01	16	291	328
Kontanter og kontantekvivalenter per 31.12 ^{*1)}	16	366	291
Kontanter og kontantekvivalenter per 31.12		366	291

*1) Av bankbeholdningen per 31.12.2018 er 98 millioner kroner bundet til betaling av skattetrekk og øvrige garantistillelser (2017: 94 millioner kroner).

Kontantstrømindringer

<i>(tall i millioner kroner)</i>	2017	Kontanstrøm- endring	Andre	Valuta- endring	2018
Langsiktige lån	8 329				
Opptak av nye lån		900			
Avdrag på gjeld		-817			
Konvertering eierlån			-1 519		
Valutaendring				1	
Sum langsiktige lån					6 894
Kortsiktige lån ¹⁾	663				
Reklassifisering av gjeld			683		
Sum kortsiktige lån					1 346
Sum	8 992	83	-836	1	8 240

¹⁾ I balansen inngår også øvrig kortsiktig gjeld.

Valutaendring er vist under kontantstrømmer fra drift note 26 i netto finanskostnader.

Noter til konsernregnskapet

Note 1 Generell informasjon

Eidsiva Energi AS (morselskapet) og dets datterselskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollerte ordninger (konsernet) produserer, distribuerer og selger hovedsakelig energi og bredbåndtjenester. Konsernet har sitt kjerneområde i Hedmark og Oppland fylker.

Eidsiva Energi AS har sitt hovedkontor i Vangsveien 73, Hamar. Selskapet har obligasjoner notert på Oslo Børs.

Konsernregnskapet ble vedtatt av selskapets styre den 3. april 2019.

Note 2 Sammendrag av regnskapsprinsipper

Nedenfor beskrives de viktigste regnskapsprinsippene som er benyttet ved utarbeidelsen av konsernregnskapet. Disse prinsippene er benyttet på samme måte i alle regnskapsperioder som er presentert, dersom ikke annet fremgår av beskrivelsen.

2.1 Rammeverk for regnskapsavleggelsen

Konsernregnskapet til Eidsiva Energi AS er utarbeidet i samsvar med internasjonale regnskapsstandarder (IFRS) og fortolkninger fra IFRS fortolkningskomite (IFRIC), som fastsatt av EU.

Konsernregnskapet er basert på et modifisert historisk kost prinsipp. Avvikene gjelder i hovedsak:

- Egenkapitalinstrumenter er vurdert til virkelig verdi over resultat.
- Finansielle eiendeler holdt for handelsformål og finansielle derivater er vurdert til virkelig verdi over resultatet.
- Derivater som inngår som en del av en kontantstrømsikring vurderes til virkelig verdi, og den effektive delen av verdiendringen føres over utvidet resultat.
- Forpliktelser knyttet til erstatninger og erstatningskraft inngår i kategorien til virkelig verdi over resultatet.
- Fordring knyttet til krav på erstatningskraft er vurdert til virkelig verdi over resultatet.

Finansielle eiendeler tidligere etter IAS 39 klassifisert som «Finansielle eiendeler holdt for salg» er nå etter IFRS 9 klassifisert som « Finansielle eiendel til virkelig verdi over resultat»

Utarbeidelse av regnskaper i samsvar med IFRS krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av selskapets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder som i høy grad inneholder slike skjønnsmessige vurderinger, høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for konsernregnskapet, er beskrevet i note 4.

Konsernregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift.

Endringer i regnskapsprinsipper og opplysninger

(a) Nye og endrede standarder tatt i bruk av konsernet
IFRS 9 Finansielle instrumenter omhandler klassifikasjon, måling og innregning av finansielle eiendeler og forpliktelser samt sikringsbokføring. IFRS 9 erstatter IAS 39 Finansielle instrumenter – innregning og måling. De delene av IAS 39 som ikke er endret som ledd i dette prosjektet er overført og tatt inn i IFRS 9. Standarden skal implementeres retrospektivt, med unntak av sikringsbokføring, men det er ikke et krav å utarbeide sammenligningstall. Reglene for sikringsbokføring skal hovedsakelig implementeres prospektiv med noen få unntak. Standarden tredde i kraft regnskapsåret 2018. Implementeringen av IFRS 9 har ikke fått noen vesentlige virkninger.

IFRS 15 Inntekter fra kundekontrakter omhandler inntektsføring. Standarden erstatter alle eksisterende standarder og fortolkninger for inntektsføring. Kjerneprinsippet i IFRS 15 er at inntekter innregnes for å reflektere overføringen av avtalte varer eller tjenester til kunder, og da til et beløp som gjenspeiler vederlaget selskapet forventer å ha rett til i bytte for disse varene eller tjenestene. Standarden gjelder med noen få unntak, alle inntektsbringende kontrakter med kunder og inneholder en modell for innregning og måling av salg av enkelte ikke-finansielle eiendeler for eksempel salg av eiendom, anlegg og utstyr. Konsernet har implementert IFRS 15 fra 1. januar 2018 med en modifisert retrospektiv metode tilnærming. Ved bruk av denne metoden kan selskapet velge å anvende standarden retrospektivt enten for alle kontrakter på tidspunktet for førstegangsanvendelse, eller bare for kontrakter som ikke er fullførte på det tidspunktet. Konsernet har valgt å anvende standarden kun for kontrakter som ikke er fullførte per 1. januar 2018.

Effekten i 2018 innebærer at inntekter fra lovpålagte konsesjonskraftforpliktelser nå klassifiseres som andre driftsinntekter i stedet for salg av energi. I 2018 utgjør dette 13 millioner kroner. En omklassifisering har skjedd av lovpålagte konsesjonskraftforpliktelser for samme perioden 2017. Dette utgjør 11 millioner kroner. Omklassifiseringen er skjedd i datterselskapet Eidsiva Vannkraft AS, men er ikke vurdert å være vesentlig i konsernet.

Nettselskap kan etter forskrift velge å kreve anleggsbidrag ved nye nettilknytninger og ved kundeutløste nettførsterkninger. I noen tilfeller mottas kontanter (anleggsbidrag) fra kunden som må benyttes til å anskaffe eller tilvirke eiendom, anlegg og utstyr, som igjen skal knytte kunden til et nettverk eller gi kunden løpende tilgang til varer og/eller tjenester. Konsernet har vurdert at anleggsbidrag etter IFRS 15 er uvesentlig for konsernet for 2018.»

Øvrige endringer som trådte i kraft for regnskapsåret 2018 var ikke aktuelle for konsernet.

(b) Standarder, endringer og fortolkninger til eksisterende standarder som ikke er trådt i kraft og hvor konsernet ikke har valgt tidlig anvendelse.
IFRS 16 Leiekontrakter erstatter eksisterende IFRS standard for leieavtaler, IAS 17 Leieavtaler. IFRS 16 angir prinsipper for innregning, måling, presentasjon og opplysninger om leieavtaler for begge parter i en leieavtale, det vil si kunden (leietaker) og tilbyder (utleier). Den nye standarden krever at leietaker innregner eiendeler og forpliktelser for de fleste leieavtaler, noe som er en vesentlig endring fra dagens prinsipper. For utleier viderefører IFRS 16 i det alt vesentlige eksisterende prinsipper i IAS 17. I tråd med dette skal en utleier fortsette å klassifisere sine leieavtaler som operasjonelle eller finansielle leieavtaler, og regnskapsføre disse to typene leieavtaler forskjellig. Standarden har regnskapsmessig virkning fra 1. januar 2019 og skal implementeres enten ved bruk av full retrospektiv eller modifisert retrospektiv metoden. Konsernet kommer til å implementere IFRS 16 fra 1 januar 2019. Konsernet vil tillempe modifisert retrospektiv metode. Leieforpliktelsen vil bli målt til nåverdien av gjenstående leiebetalinger neddiskontert per 1. januar 2019.

Rett-til bruk-eiendelen vil bli målt til en verdi tilsvarende leieforpliktelsen justert for eventuelle forskuddsbetalinger.

Den forventede beløpsmessige effekten konsernet har beregnet vil være at Rett-til-bruk eiendelen øker med 485 millioner og kortsiktige og langsiktige leieforpliktelser øker med 499 millioner. Beløpene er fremst knyttet til konsernets fibervirksomhet, fiberleiekontrakter i Eidsiva Bredbånd AS.

Driftsresultatet vil øke med 54 millioner mens kostnader for avskrivninger vil øke med 37 millioner og rentekostnader med 25 millioner kroner.

Konsernet har gjort noen praktiske tilnærminger gjennom å utelate kontrakter med lav verdi og unnta leieavtaler som avsluttes innen 12 måneder.

2.2 Konsolideringsprinsipper og regnskapsmessig behandling av tilknyttede selskaper og felleskontrollerte ordninger

(a) Datterselskaper

Datterselskaper er alle enheter (inkludert strukturerte enheter) som konsernet har kontroll over. Kontroll over en enhet oppstår når konsernet er utsatt for variabilitet i avkastningen fra enheten og har evnen til å påvirke denne avkastningen gjennom sin makt over enheten. Datterselskap konsolideres fra dagen kontroll oppstår, og dekonsolideres når kontroll opphører.

Konsernet vurderer også om det foreligger kontroll der man ikke har mer enn 50 prosent av stemmerettene, men likevel i praksis er i stand til å styre finansielle og operasjonelle retningslinjer (såkalt faktisk kontroll). Faktisk kontroll kan oppstå i situasjoner hvor øvrige stemmeretter er spredt på et stort antall eiere som ikke realistisk er i stand til å organisere sin stemmegivning. I vurderingen av faktisk kontroll tillegges det faktum at konsernet kan velge det styret de ønsker avgjørende vekt.

Ved oppkjøp av virksomhet anvendes oppkjøpsmetoden. Vederlaget som er ytt måles mot virkelig verdi av overførte eiendeler, pådratte forpliktelser og utstedte egenkapitalinstrumenter. Inkludert i vederlaget er også virkelig verdi av alle eiendeler eller forpliktelser som følge av avtale om betinget vederlag. Identifiserbare eiendeler, gjeld og betingede forpliktelser regnskapsføres til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Minoritetsinteresser i det oppkjøpte foretaket måles fra gang til gang enten til virkelig verdi, eller til sin andel av det overtatte foretakets nettoeiendeler.

Utgifter knyttet til oppkjøp kostnadsføres når de påløper.

Når oppkjøpet skjer i flere trinn skal eierandel fra tidligere kjøp verdsettes på nytt til virkelig verdi på kontrolltidspunktet med resultatføring av verdiendringen.

Betinget vederlag måles til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Etterfølgende endringer i virkelig verdi av det betingede vederlaget skal i henhold til IFRS 9 resultatføres dersom det betingede vederlaget klassifiseres som en eiendel eller gjeld.

Det foretas ikke ny verdimåling av betingede vederlag klassifisert som egenkapital, og etterfølgende oppgjør føres mot egenkapitalen.

Dersom summen av vederlaget, virkelig verdi av tidligere eierandeler og eventuell virkelig verdi av minoritetsinteresser overstiger virkelig verdi av identifiserbare nettoeiendeler i det oppkjøpte selskapet,

balanseføres differansen som goodwill. Er summen lavere enn selskapets nettoeiendeler, resultatføres differansen.

Konserninterne transaksjoner, mellomværender, inntekter og kostnader elimineres. Gevinst- og tapselement i en balanseført eiendel oppstått som følge av en konsernintern transaksjon, elimineres også. Regnskapene til datterselskapene omarbeides om nødvendig for å oppnå samsvar med konsernets regnskapsprinsipper.

(b) Endring i eierinteresser i datterselskaper uten tap av kontroll

Transaksjoner med minoritet i datterselskaper som ikke medfører tap av kontroll behandles som egenkapitaltransaksjoner. Ved ytterligere kjøp føres forskjellen mellom vederlaget og aksjenes forholdsmessige andel av balanseført verdi av nettoeiendeler i datterselskapet mot egenkapitalen til morselskapets eiere. Gevinst eller tap ved salg til minoritet føres tilsvarende mot egenkapitalen.

(c) Avhending av datterselskaper

Ved tap av kontroll måles eventuell gjenværende eierinteresse til virkelig verdi med endring over resultatet. Virkelig verdi utgjør deretter anskaffelseskost for den videre regnskapsføring, enten som investering i tilknyttet selskap, felleskontrollert virksomhet eller finansiell eiendel. Inntektsført gevinst knyttes til den delen av gevinsten som er realisert ved salg fra konsernet. Urealisert gevinst føres til fradrag på investeringen og inntektsføres i samme takt som merverdiene i det underliggende selskapet kostnadsføres. Beløp som tidligere er ført i utvidet resultat relatert til dette selskapet behandles som om konsernet hadde avhendet underliggende eiendeler og gjeld. Dette vil kunne innebære at beløp som tidligere er ført i utvidet resultat omklassifiseres til resultatet.

(d) Tilknyttede selskaper

Tilknyttede selskaper er selskaper der konsernet har betydelig innflytelse, men ikke kontroll. Betydelig innflytelse foreligger normalt der konsernet har mellom 20 og 50 prosent av stemmerettene. Investeringer i tilknyttede selskaper regnskapsføres etter egenkapitalmetoden. Investeringen regnskapsføres på kjøpstidspunktet til anskaffelseskost, og konsernets andel av resultatet i etterfølgende perioder inntektsføres eller kostnadsføres. Balanseført beløp inkluderer eventuell implisitt goodwill identifisert på kjøpstidspunktet, redusert ved eventuelle senere nedskrivninger.

Ved reduksjon av eierandel i tilknyttet selskap hvor konsernet opprettholder betydelig innflytelse, omklassifiseres kun en forholdsmessig andel av beløp som tidligere er ført i utvidet resultat til resultatet.

Konsernets andel av over- eller underskudd i tilknyttede selskaper resultatføres og tillegges balanseført verdi av investeringen. Konsernets andel av utvidet resultat i det tilknyttede selskapet føres i utvidet resultat i konsernet og tillegges også balanseført beløp for investeringene. Konsernet resultatfører ikke andel av underskudd hvis dette medfører at balanseført beløp av investeringen blir negativt (inklusive usikrede fordringer på enheten), med mindre konsernet har pådratt seg forpliktelser eller foretatt betalinger på vegne av det tilknyttede selskapet.

Konsernet avgjør ved slutten av hver regnskapsperiode hvorvidt det foreligger nedskrivningsbehov på investeringen i det tilknyttede selskapet. I så fall beregnes nedskrivningsbeløpet som forskjellen mellom gjenvinnbart beløp av investeringen og dens bokførte verdi, og resultatfører differansen på regnskapslinjen "Andel resultat i tilknyttede selskaper".

Dersom det oppstår gevinst eller tap på transaksjoner mellom konsernet og dets tilknyttede selskaper regnskapsføres kun den forholdsmessige andelen som knytter seg til aksjonærer utenfor konsernet. Urealiserte tap elimineres med mindre det foreligger et nedskrivningsbehov på eiendelen som var gjenstand

for transaksjonen. Der det har vært nødvendig er regnskapene i de tilknyttede selskapene omarbeidet for å oppnå samsvar med konsernets regnskapsprinsipper.

Gevinster og tap ved utvanning av eierandeler i tilknyttede selskaper er resultatført.

I balansen presenterer konsernet sine eierinteresser i tilknyttede selskaper under regnskapslinjen "investeringer i tilknyttede selskaper".

I resultatregnskapet har konsernet en todelt presentasjon. Siden en vesentlig del av konsernets virksomhet utøves gjennom tilknyttede selskaper, inkluderes resultatandelen fra selskaper med sterk tilknytning til konsernets kjernevirksomhet i driftsresultatet under regnskapslinjen "andel resultat i tilknyttede selskaper". Øvrige eierinteresser er en del av investeringsaktivitetene til konsernet og presenteres etter finansposter under regnskapslinjen "andel resultat i tilknyttede selskaper". Under utvidet resultat har konsernet tatt inn sin andel av utvidet resultat i de tilknyttede selskapene.

(e) Felles kontrollerte ordninger

Konsernet har tatt i bruk IFRS 11 for alle felleskontrollerte ordninger. Etter IFRS 11 skal investeringer i felleskontrollerte ordninger klassifiseres enten som felleskontrollerte driftsordninger eller felleskontrollerte virksomheter avhengig av de avtalemessige rettighetene og forpliktelsene til hver enkelt investor.

Fellesordninger kjennetegnes av at det foreligger en kontraktsordning, samt at denne ordningen gir to eller flere parter felleskontroll. Vilkåret felleskontroll er tilfredsstillt dersom de relevante aktivitetene som utføres krever enstemmighet av de partene som deler kontroll.

Det prinsipielle skillet mellom felleskontrollerte driftsordninger og felleskontrollerte virksomheter fremkommer ved at partene under felles driftsordninger har rettigheter og forpliktelser i underliggende eiendeler og gjeld, mens partene under felleskontrollerte virksomheter har rettigheter i netto eiendelene.

Felleskontrollerte virksomheter regnskapsføres ved bruk av egenkapitalmetoden. Ved bruk av egenkapitalmetoden regnskapsføres felleskontrollerte virksomheter opprinnelig til anskaffelseskost. Deretter reguleres det balanseførte beløpet for å innregne andelen av resultater, samt andel av utvidet resultat. Når konsernets andel av tap i en felleskontrollert virksomhet overstiger balanseført beløp (inkludert andre langsiktige investeringer som i realiteten er en del av konsernets nettoinvestering i virksomheten) innregnes ikke ytterligere tap, med mindre det er pådratt forpliktelser eller det er gjennomført utbetalinger på vegne av de felleskontrollerte virksomhetene.

Urealisert gevinst på transaksjoner mellom konsernet og dets felleskontrollerte virksomheter elimineres i henhold til eierandelen i virksomheten. Urealiserte tap elimineres også med mindre transaksjonen gir bevis for et verdifall på den overførte eiendelen. Beløp rapportert fra felleskontrollerte virksomheter omarbeides om nødvendig for å sikre sammenfall med regnskapsprinsippene til konsernet.

I balansen presenterer konsernet sine eierinteresser i felleskontrollert virksomhet under regnskapslinjen "investeringer i tilknyttede selskaper".

Siden en vesentlig del av konsernets virksomhet utøves gjennom felleskontrollert virksomhet, inkluderes resultatandelen fra selskaper med sterk tilknytning til konsernets kjernevirksomhet i driftsresultatet under regnskapslinjen "andel resultat i tilknyttede selskaper". Under utvidet resultat har konsernet tatt inn sin andel av utvidet resultat.

(f) Særskilte vurderinger

Det henvises til note 28 for en fullstendig oversikt over konsernets eierinteresser i juridiske enheter. I det følgende er det gitt en nærmere beskrivelse av de regnskapsmessige klassifiseringsvurderingene som konsernet har foretatt for et utvalg av enhetene.

Deleide kraftverk

Konsernet har andeler i deleide kraftverk. Kraftleveransen fra de deleide kraftverkene forvaltes i en produksjonsportefølje sammen med kraftleveransen fra selskapets heleide kraftverk.

Oppland Energi AS er organisert som et aksjeselskap. Konsernets vurdering er at det foreligger felles kontroll, samt at konsernet har rettigheter i de underliggende netto eiendelene. Konsernet klassifiserer dermed eierinteressen som felleskontrollert virksomhet.

Konsernet har andeler i vindkraftselskapene Austri Vind DA og Austri Raskiftet DA. Konsernet vurderer det slik at det foreligger felles kontroll samt at konsernet har rettigheter i de underliggende netto eiendelene. Konsernet klassifiserer dermed eierinteressen som felleskontrollert virksomhet.

Øvrige andeler i deleide kraftverk er strukturert som deltakerlignede selskaper. Konsernets vurdering er at disse eierinteressene må anses som tilknyttede selskaper, da det for regnskapsmessige formål ikke anses å foreligge felles kontroll.

Øvrige eierinteresser

Konsernets andel i vassdragsreguleringsforening er klassifisert som tilknyttede selskaper, da konsernets vurdering er at det ikke foreligger felleskontroll.

2.3 Driftssegmenter i årsregnskapet rapporteres på samme måte som ved intern rapportering til selskapets øverste beslutningstaker.

Selskapets øverste beslutningstaker, som er ansvarlig for allokering av ressurser til og vurdering av inntjening i driftssegmentene, er definert som konsernledelsen.

2.4 Omregning av fremmed valuta

(a) Funksjonell valuta og presentasjonsvaluta

Regnskapet til de enkelte enheter i konsernet måles i den valuta som benyttes der enheten i hovedsak opererer (funksjonell valuta).

Konsernregnskapet er presentert i norske kroner som både er den funksjonelle valutaen til morselskapet og presentasjonsvalutaen til konsernet.

(b) Transaksjoner og balanseposter

Transaksjoner i utenlandsk valuta regnes om til den funksjonelle valutaen ved bruk av transaksjonskurs. Valutagevinst eller - tap ved oppgjør og omregning av pengeposter (eiendeler og gjeld) i fremmed valuta til kursen på balansedagen, resultatføres.

Valutagevinster og -tap knyttet til lån, kontanter og kontantekvivalenter presenteres (netto) som finansinntekter eller finanskostnader. Alle andre valutagevinster og -tap presenteres på linjen Andre (tap)/gevinster – netto.

Valutavirkningen på ikke-pengeposter som måles til virkelig verdi inngår som del av vurderingen av virkelig verdi. Valutadifferanser på ikke-pengeposter, slik som aksjer til virkelig verdi over resultatet, resultatføres som en del av samlet gevinst og tap.

2.5 Varige driftsmidler

Kraftanlegg og reguleringer består hovedsakelig av dammer, rørledninger, kraftstasjoner med maskinutrustning, samt nettanlegg for produksjon av strøm. Nettanlegg består av linjer, kabler, transformatorstasjoner for fremføring av strøm i distribusjons- og regionalnettet.

Varige driftsmidler regnskapsføres til anskaffelseskost med fradrag for avskrivninger. Anskaffelseskost inkluderer kostnader direkte knyttet til anskaffelsen av driftsmidlet.

Etterfølgende utgifter legges til driftsmidlenes balanseførte verdi eller balanseføres separat når det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler tilknyttet utgiften vil tilflyte konsernet og utgiften kan måles pålitelig. Balanseført beløp knyttet til utskiftede deler resultatføres. Øvrige reparasjons- og vedlikeholdskostnader føres over resultatet i den perioden utgiftene pådras.

Egne investeringsarbeider gjelder lønnskostnader og direkte kostnader ved eget arbeid på investeringsprosjekter.

Låneutgifter knyttet til kvalifiserende eiendeler blir balanseført som en del av den aktuelle eiendelens anskaffelseskost.

I noen tilfeller mottas kontanter (anleggsbidrag) fra kunden som må benyttes til å anskaffe eller tilvirke eiendom, anlegg og utstyr, som igjen skal knytte kunden til et nettverk eller gi kunden løpende tilgang til varer og/eller tjenester. Konsernet har vurdert at anleggsbidrag etter IFRS 15 er uvesentlig for konsernet for 2018.

Tomter avskrives ikke. Andre driftsmidler avskrives etter den lineære metode, slik at anleggsmidlenes anskaffelseskost avskrives over forventet utnyttbar levetid, som er:

Kraftanlegg	20-150	år
Nettanlegg	10-45	år
Bygninger	20-50	år
Maskiner	10-15	år
Kjøretøy	8	år
Inventar og utstyr	3-8	år

Driftsmidlenes utnyttbare levetid, samt restverdi, vurderes på hver balansedag og endres hvis nødvendig. Når balanseført verdi på et driftsmiddel er høyere enn estimert gjenvinnbart beløp, skrives verdien ned til gjenvinnbart beløp, se note 2.7.

Gevinst ved avgang resultatføres under driftsinntekter og tap ved avgang resultatføres under andre driftskostnader.

2.6 Immaterielle eiendeler

(a) Goodwill

Goodwill er forskjellen mellom anskaffelseskost ved kjøp av virksomhet og virkelig verdi av konsernets andel av netto identifiserbare eiendeler i virksomheten på oppkjøpstidspunktet. Goodwill ved oppkjøp av

datterselskap klassifiseres som immateriell eiendel. Goodwill testes årlig for verdifall og balanseføres til anskaffelseskost med fradrag av nedskrivninger. Nedskrivning på goodwill reverseres ikke. Gevinst eller tap ved salg av en virksomhet inkluderer balanseført verdi av goodwill på den solgte virksomheten.

For senere nedskrivningstest blir goodwill allokert til de kontantgenererende enheter som forventes å få fordeler av oppkjøpet.

(b) Vassdragsrettigheter

Ved anskaffelse av vannkraftproduksjonskonsesjoner avtales det ytelser til grunneiere og staten tilsvarende verdien av de rettigheter konsesjonen gir. Som immateriell eiendel er innregnet i balansen kjøpte vannfallsrettigheter.

Vannfallsrettighetene er bokført til historisk anskaffelseskost. Produksjonsvirksomheten har evigvarende konsesjoner og kjøpte rettigheter er derfor vurdert til å være tidsbegrenset og avskrives dermed ikke.

Erstatningsutbetalinger knyttet til utbetalinger eller avgivelse av gratiskraft gjøres opp årlig med grunneiere. Motverdien av disse forpliktelsene er klassifisert som immateriell eiendel ved første års innregning. Rettigheten er tidsbegrenset og avskrives ikke.

Merverdier ved oppkjøp av produksjonsvirksomhet utover merverdier tilordnet andre eiendeler og gjeldsposter er henført til vassdragsrettigheter.

(c) Andre immaterielle eiendeler

Andre immaterielle eiendeler består av merverdier ved oppkjøp av nettvirksomhet og sluttbrukerkunder.

Merverdier ved oppkjøp av nettvirksomhet er balanseført til anskaffelseskost, med fradrag for avskrivninger. Konsernets nettvirksomhet er i en regional monopolsituasjon, administrert av NVE. Forventede fremtidige rammebetingelser muliggjør en økt verdiskapning over en lang tidshorison og det benyttes derfor samme avskrivningstid som nettinvesteringer for øvrig; det vil si 35 år. Merverdiene avskrives lineært.

Merverdier ved kjøp av kundeporteføljer er balanseført til anskaffelseskost med fradrag for avskrivninger. Kundeporteføljene forventes å ha en begrenset utnyttbar levetid og avskrives derfor lineært over 10 - 20 år.

2.7 Verdifall på ikke-finansielle eiendeler

Immaterielle eiendeler med ubestemt utnyttbar levetid og goodwill avskrives ikke, men testes årlig for verdifall. Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler som avskrives vurderes for verdifall når det foreligger indikatorer på at fremtidig inntjening ikke kan forsvare eiendelens balanseførte verdi.

Forskjellen mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp resultatføres som nedskrivning. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi fratrukket salgsutgifter og bruksverdi. Ved vurdering av verdifall, grupperes anleggsmidlene på det laveste nivået der det er mulig å skille ut uavhengige kontantstrømmer (kontantgenererende enheter). Ved hver rapporteringsdato vurderes mulighetene for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke finansielle eiendeler, med unntak for goodwill som ikke kan reverseres.

2.8 Finansielle eiendeler

Klassifisering og måling:

Etter IFRS 9 skal finansielle eiendeler klassifiseres i tre målekategorier: virkelig verdi med verdiendring over resultatet, virkelig verdi med verdiendringer over andre inntekter og kostnader (OCI) og amortisert kost. Klassifiseringen er basert på om instrumentene holdes i en forretningsmodell både for å motta

kontraktsmessige kontantstrømmer og for salg, og hvorvidt kontraktsfestede kontantstrømmer bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer.

Konsernets finansielle eiendeler som ble målt til virkelig verdi under IAS 39, måles også til virkelig verdi under IFRS 9. Følgende endringer er gjort i klassifiseringen av konsernets finansielle eiendeler ved implementering av IFRS 9:

Kundefordringer og kontanter og kontantekvivalenter:

- Instrumentene var tidligere klassifisert som Lån og fordringer, og holdes for å motta kontraktsfestede kontantstrømmer som utelukkende består av betaling av renter og hovedstol på gitte datoer. Instrumentene er klassifisert som gjeldsinstrumenter til amortisert kost, etter IFRS 9.

Egenkapitalinvesteringer i ikke-børsnoterte selskaper:

- Instrumentene var tidligere klassifisert som finansielle eiendeler tilgjengelig for salg, men er nå klassifisert og målt som egenkapitalinstrumenter til virkelig verdi over resultat. Konsernet har valgt å klassifisere ikke-børsnoterte egenkapitalinvesteringer under denne kategorien da det forventes at disse investeringene blir holdt i overskuelig fremtid. Det er ingen resultatførte tap for disse investeringene i tidligere perioder.

2.9 Verdifall på finansielle eiendeler

(a) Eiendeler balanseført til amortisert kost

Konsernet ser ved hver balansedato om det finnes objektive indikasjoner på at en finansiell eiendel eller en gruppe av finansielle eiendeler har falt i verdi. Tap ved verdifall av en finansiell eiendel eller en gruppe av finansielle eiendeler innregnes bare dersom det er objektive indikasjoner på verdifall som et resultat av en eller flere hendelser som har inntruffet etter førstegangsinnregningen (en tapshendelse) og denne tapshendelsen påvirker fremtidige estimerte kontantstrømmer på en måte som kan måles pålitelig.

Kriterier som konsernet benytter for å avgjøre om det er objektive belegg for et tap ved verdifall inkluderer:

- Vesentlige finansielle vanskeligheter hos utsteder eller debitor
- Kontraktsbrudd, for eksempel misligholdt kontrakt eller manglende betaling
- Konsernet gir, av økonomiske eller juridiske grunner knyttet til låntakers finansielle vanskeligheter, låntaker en innrømmelse som långiver ellers ikke ville ha vurdert
- Det blir sannsynlig at låntaker vil gå konkurs eller gjennomgå en finansiell restrukturering
- Negative endringer i betalingsstatus for låntakere eller kundegrupper

Størrelsen på tapet måles til differansen mellom eiendelens balanseførte verdi og nåverdien av fremtidige estimerte kontantstrømmer. Eiendelens balanseførte verdi reduseres og tapsbeløpet innregnes i det konsoliderte resultatregnskapet. Dersom verdifall senere reduseres blir det tidligere tapet tilbakeført i det konsoliderte regnskapet.

Nedskrivningstest på kundefordringer beskrives i note 12.

2.10 Derivater og sikring

Derivater balanseføres til virkelig verdi på det tidspunkt derivatkontraktene inngås, og deretter løpende til virkelig verdi. Regnskapsføringen av tilhørende gevinster og tap avhenger av hvorvidt derivatet er utpekt som et sikringsinstrument.

(a) Derivater som ikke inngår som del av sikring

Eidsiva har inngått kraft-, valuta- og rentederivater som klassifiseres som holdt for handelsformål regnskapsmessig. Endring i virkelig verdi på disse derivatene resultatføres som «Andre (tap)/gevinster – netto».

(b) Derivater som inngår som del av sikring

Konsernet inngikk i juni 2015 en langsiktig kraftavtale med en årlig leveranse på 300 GWh kraft i 10 år fra 1.1.2021.

Eget bruk unntaket er ikke ansett oppfylt for denne fastpriskontrakten og den faller dermed inn under virkeområdet til IFRS 9 og behandles som et derivat. Kontrakten er utpekt som sikringsinstrument i en kontantstrømsikring. Kontrakten er inngått i euro og cirka halvparten av kontraktsbeløpet er valutasikret. Valutasikringen følger den underliggende kontrakten og sikringsbokføres. Dette innebærer at den effektive delen av verdiendringene på kontrakten løpende vil føres over utvidet resultat frem til leveranseperioden starter i 2021. Sikringsgevinster eller –tap som er ført over utvidet resultat og akkumulert i egenkapitalen omklassifiseres til resultatregnskapet i den perioden sikringsobjektet påvirker resultatregnskapet i leveranseperioden.

Virkelig verdi av kontrakten klassifiseres som anleggsmiddel, da gjenværende løpetid på kontrakten er lenger enn 12 måneder.

(c) Innebygde derivater

Derivater innebygd i andre finansielle instrumenter eller i andre ikke-finansielle vertskontrakter regnskapsføres som separate derivater når de økonomiske kjennetegnene og den økonomiske risikoen ved det innbygde derivatet ikke er nært relatert til de økonomiske kjennetegnene og den økonomiske risikoen til vertskontrakten, og vertskontrakten ikke er balanseført til virkelig verdi.

2.11 Varelager og vannmagasinbeholdning

Varer vurderes til det laveste av anskaffelseskost og netto realisasjonsverdi. Anskaffelseskost tilordnes ved bruk av FIFO - metoden (først inn - først ut). Netto realisasjonsverdi er estimert salgspris fratrukket variable kostnader for ferdigstillelse og salg.

Magasinbeholdning av vann er ikke inntatt i regnskapet hverken i den konsoliderte balanse eller i form av periodisering av inntekter eller kostnader i resultatregnskapet. Vesentlige endringer i vannmagasinbeholdningen over årsskiftet vil indirekte påvirke regnskapsresultatet. I note 15 gis opplysning om magasinbeholdningen i GWh.

2.12 Inntekter fra kontrakter med kunder

Kostnader vedrørende anleggskontrakter resultatføres når de påløper. Dersom utfallet av en anleggskontrakt ikke kan måles pålitelig, settes kontraktsinntekten lik kontraktskostnaden i den utstrekning det er sannsynlig at kostnadene blir gjenvunnet.

Dersom kontraktsfortjeneste på en anleggskontrakt kan estimeres pålitelig, regnskapsføres inntektene og kostnadene over kontraktsperioden. Dersom det er sannsynlig at kontraktskostnadene vil overskride kontraktsinntekten, regnskapsføres det forventede tapet umiddelbart.

Kontraktsendringer er inkludert i kontraktsinntektene i den grad de er avtalt med kunden og kan måles pålitelig.

Konsernet anvender løpende avregning. Fullføringsgraden beregnes ved å ta utgangspunkt i påløpte timer for anleggskontrakten på balansedagen i forhold til totalt estimert timer.

For kontrakter hvor kontraktsinntekten overstiger løpende fakturerte beløp, balanseføres det overstigende som kundefordringer. Såfremt a konto fakturerte beløp overstiger kontraktsinntektene balanseføres det overstigende som annen kortsiktig gjeld.

2.13 Kundefordringer

Kundefordringer oppstår ved omsetning av varer eller tjenester som er innenfor den ordinære driftssyklusen. Hovedregel er at dersom oppgjør forventes innen ett år eller mindre, klassifiseres fordringene som omløpsmidler. Dersom dette ikke er tilfelle klassifiseres fordringene som anleggsmidler.

Kundefordringer måles til virkelig verdi ved første gangs balanseføring. Ved etterfølgende måling vurderes kundefordringer til amortisert kost fratrukket avsetning for inntruffet og påregnelig tap.

2.14 Kontanter og kontantekvivalenter

Kontanter og kontantekvivalenter består av kontanter, bankinnskudd, trekk på kassekreditt samt andre kortsiktige, lett omsettelige investeringer med maksimum tre måneders opprinnelig løpetid. I balansen er trukket kassekreditt inkludert i linje for lån under kortsiktig gjeld.

Kontantstrømoppstillingen er satt opp etter den indirekte metode og viser kontantstrømmer fra henholdsvis operasjonelle-, investerings- og finansieringsaktiviteter og forklarer periodens endring i "Kontanter og kontantekvivalenter".

2.15 Aksjekapital og overkurs

Ordinære aksjer klassifiseres som egenkapital.

Utgifter som knyttes direkte til utstedelse av nye aksjer med fradrag for skatt, føres som reduksjon av mottatt vederlag i egenkapitalen.

2.16 Leverandørgjeld

Leverandørgjeld er forpliktelser til å betale for varer eller tjenester som er levert fra leverandørene til den ordinære driften. Hovedregel er at leverandørgjeld er klassifisert som kortsiktig dersom den forfaller innen ett år eller kortere. Dersom det ikke er tilfelle klassifiseres det som langsiktig.

Leverandørgjeld måles til virkelig verdi ved første gangs balanseføring. Ved etterfølgende måling vurderes leverandørgjeld til amortisert kost ved bruk av effektiv rente.

2.17 Lån

Lån regnskapsføres til virkelig verdi når utbetaling av lånet finner sted, med fradrag for transaksjonskostnader. I etterfølgende perioder regnskapsføres lån til amortisert kost beregnet ved bruk av effektiv rente. Forskjellen mellom det utbetalte lånebeløpet (fratrukket transaksjonskostnader) og innløsningsverdien resultatføres over lånets løpetid som del av effektiv rente.

Lån klassifiseres som kortsiktig gjeld med mindre det foreligger en ubetinget rett til å utsette betaling av gjelden i mer enn 12 måneder fra balansedato.

2.18 Betalbar og utsatt inntektsskatt

Skattekostnaden består av betalbar skatt og endringer i utsatt skatt. Skatt blir resultatført, bortsett fra når den relaterer seg til poster som er ført mot utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen. Hvis det er tilfellet blir skatten også ført mot utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen.

Betalbar skatt for perioden beregnes i samsvar med de skattemessige lover og regler som er vedtatt eller i hovedsak vedtatt av skattemyndighetene på balansedagen.

Det er beregnet utsatt skatt på alle midlertidige forskjeller mellom skattemessige og konsoliderte regnskapsmessige verdier på eiendeler og gjeld.

Utsatt skatt fastsettes ved bruk av skattesatser som er vedtatt eller i det alt vesentlige er vedtatt på balansedagen, og som antas å skulle benyttes når den utsatte skattefordelen realiseres eller når den utsatte skatten gjøres opp.

Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at fremtidig skattbar inntekt vil foreligge der de skattereduserende midlertidige forskjellene kan utnyttes.

Utsatt skatt beregnes på midlertidige forskjeller fra investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper, bortsett fra når konsernet har kontroll over tidspunktet for reversering av de midlertidige forskjellene og det er sannsynlig at de ikke vil bli reversert i overskuelig fremtid.

Utsatt skattefordel og utsatt skatt skal motregnes dersom det er en juridisk håndhevbar rett til å motregne eiendeler ved betalbar skatt mot forpliktelser ved betalbar skatt.

Beskatning av vannkraftproduksjonsvirksomheten

Utover alminnelig inntektsskatt er vannkraftproduksjonsvirksomheten underlagt grunnrenteskatt og naturressursskatt.

Grunnrenteskatten utgjør 35,7 prosent (37 prosent fra og med 2019) av hvert enkelt kraftverks beregnede grunnrenteinntekt. Grunnrenteinntekten er lik skattemessig driftsresultat fratrukket en beregnet friinntekt. Friinntekten skal fritas en avkastning lik risikofri rente fra grunnrentebeskatning. Ny positiv grunnrenteinntekt ved et kraftverk motregnes mot eventuell fremførbar negativ grunnrenteinntekt oppstått før 2007 ved samme kraftverk. Ny negativ grunnrenteinntekt kan trekkes fra i ny positiv grunnrenteinntekt ved et annet kraftverk som skatteyteren eier. Hvis sum grunnrenteinntekt for en skatteyter blir negativ, betaler staten ut 35,7 prosent av dette grunnrenteskattgrunnlaget. Resterende fremførbar negativ grunnrenteinntekt fra før 2007 kan fremføres med rente.

Utsatt skatt/skattefordel i grunnrenteskattesammenheng er knyttet til to forhold. For det første beregnes utsatt skatt/skattefordel knyttet til midlertidige forskjeller i eiendeler og gjeldsposter. For det andre beregnes en skattefordel knyttet til fremførbar negativ grunnrenteinntekt, basert på en 10 års horisont. Det vil si at avsatt utsatt skattefordel er begrenset til den delen av den fremførbare negative grunnrenteinntekten som estimeres oppbrukt i en 10 års periode. Ved estimering av bruk av fremførbar negativ grunnrenteinntekt forutsettes en kraftproduksjon på nivå med normalproduksjon, samt forventede kraftpriser i forwardmarkedet.

Vannkraftverk blir ilagt en særskilt naturressursskatt. Skatten er ikke overskuddsavhengig, men beregnes ut fra produksjonen i det enkelte kraftverk. Skattesatsen er 1,3 øre per kWh beregnet ut i fra gjennomsnittsproduksjonen for kraftverket de siste 7 år. Naturressursskatten anses som en skattekostnad, da den kan motregnes i ordinær overskuddsskatt. Naturressursskatten kan fremføres med rentegodtgjørelse.

2.19 Pensjonsforpliktelser, resultatlønn og andre kompensasjonsordninger overfor ansatte

(a) Pensjonsforpliktelser

Ansatte i konsernet har pensjonsopptjening gjennom ytelsesordning eller innskuddsordning. Konsernet lukket dagens ytelsesordningen fra 1.7.2016 og innførte innskuddspensjon for alle nyansatte. I tillegg valgte et antall ansatte frivillig overgang til innskuddspensjon.

Nedenfor beskrives hovedtrekkene i de to ordningene.

Ytelsesbasert pensjonsordning

Pensjonsordningene er finansiert gjennom innbetalinger til livsforsikringsselskap, med unntak av noen få usikrede ordninger.

Et kjennetegn på en ytelsesplan er en pensjonsordning som definerer en pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering. Pensjonsutbetalingen er normalt avhengig av en eller flere faktorer slik som alder, antall år i selskapet, levealderjustering og lønn. Ved full opptjening yter selskapet en pensjon lik 66 prosent av sluttlønn.

Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de definerte ytelsene på balansedatoen minus virkelig verdi av pensjonsmidlene.

Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av livselskapets aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode. Nåverdien av de definerte ytelsene bestemmes ved å diskontere estimerte fremtidige utbetalinger. Dersom det foreligger et dypt marked for høykvalitets foretaksobligasjoner med løpetid konsistent med pensjonsforpliktelsen, og med valuta lik pensjonsforpliktelsen, så krever IAS 19 at diskonteringsrenten skal fastsettes basert på markedsrenten på slike obligasjoner. Dersom det ikke foreligger et dypt marked for slike obligasjoner skal diskonteringsrenten basere seg på renten på statsobligasjoner med lang løpetid. Konsernet vurderer at obligasjoner med fortrinnsrett (OMFer) som er rated AA eller bedre, tilfredsstillende kravet til å være høykvalitets foretaksobligasjoner.

Endringer i forpliktelsen som skyldes endringer og avvik i beregningsforutsetningene (estimatavvik) innregnes direkte i utvidet resultat.

Forbedring, innskrenkning eller andre endringer av nåværende ytelsesplan medfører endringer i pensjonsforpliktelsen. Såfremt forbedringen er opptjent ved regnskapsavleggelsen, kostnadsføres virkningen umiddelbart. Innføring av nye ordninger eller endringer i eksisterende ordninger som skjer med tilbakevirkende kraft, slik at de ansatte umiddelbart har en oppsatt rettighet, resultatføres umiddelbart. Gevinst eller tap knyttet til innskrenkninger eller avslutning av pensjonsplaner resultatføres når dette skjer.

Innskuddsbasert pensjonsordning

Konsernet innførte innskuddspensjon for alle nyansatte fra 1. juli 2016 og lukket den ytelsesbaserte pensjonsordningen. En innskuddsbasert pensjonsordning er en ordning hvor det betales faste innskudd til et fond hvor konsernet ikke har en juridisk eller underforstått plikt til å betale ytterligere innskudd. Det innregnes derfor ingen ytterligere forpliktelse i regnskapet. Pliktig innskudd innregnes som personalkostnader i resultatet når de påløper.

(b) Sluttvederlag

Sluttvederlag kommer til utbetaling når ansettelsesforholdet blir avsluttet av konsernet før normal pensjonsalder, eller når ansatte frivillig godtar nedbemanning mot en kompensasjon. Konsernet innregner sluttvederlaget på det tidligste av de følgende tidspunkter: a) når tilbud om sluttvederlag ikke lenger kan trekkes tilbake; eller b) når selskapet innregner kostnadene i forbindelse med restrukturering slik dette er definert i IAS 37 og restruktureringen inkluderer sluttvederlag. I tilfeller der tilbud om sluttvederlag gis for å oppmuntre til frivillig avgang, måles forpliktelsen basert på antall ansatte som forventes å akseptere tilbudet. Sluttvederlag som forfaller mer enn 12 måneder etter balansedagen diskonteres til nåverdi.

c) Resultatlønn

De fleste ledere i konsernet kan velge en avlønning basert på resultatlønn. Disse ledere kan oppnå resultatlønn av fastlønn basert på vurdering av oppnådde resultater etter konsernets målstyringsprinsipp. Resultatlønn kan utgjøre inntil 10 prosent av grunnlønn.

2.20 Avsetning for konsesjonsbetingede forpliktelser

Erstatningsutbetalinger og eller gratiskraft betales eller gjøres opp årlig med grunneiere. Verdien av disse ytelsene er klassifisert som immateriell eiendel. Forpliktelsen knyttet til de samme erstatningsutbetalingene klassifiseres som "Avsetning for konsesjonsbetingede forpliktelser". Forpliktelsen verdivurderes hvert år og endring i forpliktelsen resultatføres. Løpende årlige utbetalinger kostnadsføres når de utbetales.

Konsesjonsavgifter betales årlig til stat og kommune i konsesjonsperioden for retten til å utnytte vannfallet. Konsesjonsavgifter blir kostnadsført når de påløper.

2.21 Avsetninger

Konsernet regnskapsfører avsetninger for miljømessige og andre utbedringer, restrukturering og rettslige krav når:

- Det eksisterer en juridisk eller selvpålagt forpliktelse som følge av tidligere hendelser
- Det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen vil komme til oppgjør i form av overføring av økonomiske ressurser og
- Forpliktelsens størrelse kan estimeres med tilstrekkelig grad av pålitelighet. Avsetning for restrukturingskostnader omfatter blant annet sluttvederlag til ansatte. Det avsettes ikke for fremtidige driftstap.

I tilfeller hvor det foreligger flere forpliktelser av samme natur, fastsettes sannsynligheten for at forpliktelsene vil komme til oppgjør ved å vurdere forpliktelser av denne typen under ett. Det gjøres derfor en avsetning selv om sannsynligheten for oppgjør knyttet til det enkelte forhold kan være lav.

Avsetninger måles til nåverdien av forventede utbetalinger for å innfri forpliktelsen.

2.22 Offentlig tilskudd

Offentlige tilskudd regnskapsføres til virkelig verdi når det foreligger rimelig sikkerhet for at tilskuddet vil bli mottatt og selskapet vil oppfylle betingelser knyttet til tilskuddet.

Offentlige tilskudd knyttet til kjøp av varige driftsmidler balanseføres til fradrag på anskaffelseskostnad og resultatføres således lineært over forventet brukstid på eiendelen tilskuddet vedrører.

Konsernet mottar offentlig tilskudd fra ENOVA ved investering i og utbygging av infrastruktur for fjernvarme.

Offentlige tilskudd i form av opprinnelsesgarantier balanseføres til nominelt beløp (null) når disse mottas fra offentlige myndigheter. Ved salg av opprinnelsesgarantier inntektsføres virkelig verdi av vederlaget på salgstidspunktet.

Offentlige tilskudd i form av elsertifikater balanseføres som varelager til verdien på tildelingstidspunktet (15. i hver måned for elsertifikater opptjent forrige måned) og inntektsføres som varekostnad. Salg av elsertifikater inntektsføres på leveringstidspunktet til avtalt pris og vises som salgsinntekt i resultatet. Kostpris/inngangsverdi av de solgte sertifikatene føres som varekost. Verdien av opptjente sertifikater for desember, som tildeles først 15. januar året etter, estimeres og avsettes som varekost i resultatet og kortsiktig fordring i balansen per 31.12. Verdien av beholdningen av elsertifikater per 31.12. testes mot virkelig verdi, og nedskrives i den grad virkelig verdi er lavere enn bokført verdi.

2.23 Inntektsføring

Inntekter ved salg av varer og tjenester vurderes til virkelig verdi av vederlaget, netto etter fradrag for merverdiavgift, returer, rabatter og avslag. Konserninternt salg elimineres.

Driftsinntekter fra kontrakter med kunder innregnes når kontrollen over en vare eller tjeneste er overført til kunden og i henhold til det beløp som reflekterer hva konsernet forventer å motta for varen eller tjenesten. Konsernet kontrollerer varene og tjenestene før disse overføres til kunden.

(a) Salg av energi

Konsernet produserer og selger energi både til den nordiske kraftbørsen og til slutt kunder. Energisalg omfatter både fjernvarme og strøm. Salget resultatføres når energien er levert.

Salg av produsert energi vises som brutto salgsinntekter. Tilsvarende blir innkjøp av energi ført brutto mot varekjøp. Det foretas ikke netting da salg og kjøp foretas uavhengig av hverandre og av ulike selskap i konsernet.

Salg regnskapsføres basert på oppnådde priser som enten er kontrakts- eller spot priser, men som også kan være prissikret for leveranseperioden. Det vurderes å ikke foreligge finansieringselementer i salgene. Betalingsbetingelsene for øvrig samsvarer med vanlige betingelser i markedet.

(b) Salg av tjenester

Konsernet driver kontraktsarbeid knyttet til utbygging og drift av nett og vannkraftproduksjonsrelatert virksomhet. Disse tjenestene ytes basert på medgått tid og materialforbruk eller som fastpriskontrakter med varighet fra under ett år til tre - fire år. Salg av tjenester knyttet til kontraktsarbeid resultatføres i henhold til kontraktsfestede betingelser etter hvert som timene påløper eller materialene inngår i leveransen. Fastpriskontrakter resultatføres i den perioden tjenesten utføres basert på fullføringsgraden.

(c) Nettleie

Årlig inntektsført beløp tilsvarer periodens leverte volum og fastbeløp avregnet til den til enhver tid fastsatte pristarif. Årlig inntektsført nettleie kan avvike fra inntektsramme gitt fra monopolregulator (NVE). Avvik mellom fakturert og gitt inntektsramme benevnes mer/mindreinntekt, men kvalifiserer ikke til balanseføring i IFRS. Pritariffen, som utarbeides av virksomheten, utarbeides med det formål at årlig inntekt skal være i samsvar med tillatt inntektsnivå.

(d) Renteinntekter

Renteinntekter resultatføres proporsjonalt over tid i samsvar med effektiv rente metoden. Ved nedskrivning av fordringer reduseres fordringens balanseførte verdi til virkelig verdi. Virkelig verdi er estimert fremtidig

kontantstrøm diskontert med opprinnelig effektive rente. Etter nedskrivning resultatføres renteinntekter basert på amortisert kost og opprinnelig effektiv rentesats.

(e) Inntekt fra utbytte

Utbytteinntekter resultatføres når rett til å motta betaling oppstår. Det vil si etter generalforsamlingsvedtak i avgivende selskap.

2.24 Utbytte

Utbyttebetalinger til selskapets aksjonærer klassifiseres som gjeld fra og med det tidspunkt utbyttet er fastsatt av generalforsamlingen. Innen den tid klassifiseres utbytte som del av egenkapitalen.

2.25 Leieavtaler

Leieavtaler der en vesentlig del av risiko og avkastning knyttet til eierskapet fortsatt ligger hos utleier klassifiseres som operasjonelle leieavtaler. Leiebetaling ved operasjonelle avtaler kostnadsføres lineært over leieperioden. Konsernet har ikke finansielle leieavtaler.

Note 3 Sammenstillingstall

Det er foretatt noen endringer i sammenligningstall tidligere år som følge av implementeringen av IFRS 15 Inntekter fra kundekontrakter. Effekten innebærer at inntekter fra lovpålagte konsesjonskraftforpliktelser nå klassifiseres som andre driftsinntekter i stedet for salg av energi. En omklassifisering er gjort av 2017 års tall i Eidsiva Vannkraft AS men er bedømt som uvesentlige i konsernet.

Note 4 Viktige regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger

Estimater og skjønnsmessige vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og andre faktorer, inklusive forventninger om fremtidige hendelser som anses å være sannsynlige. Konsernet utarbeider estimater og gjør forutsetninger knyttet til fremtiden. De regnskapsestimater som følger av dette vil per definisjon sjelden være fullt ut i samsvar med det endelige utfall.

Estimater og forutsetninger som representerer en betydelig risiko for vesentlige endringer i balanseført verdi på eiendeler og gjeld i løpet av neste regnskapsår, drøftes nedenfor.

Estimert verdifall på materielle og immaterielle eiendeler

Konsernet gjennomfører årlig tester for å vurdere verdifall på balanseført goodwill og immaterielle eiendeler, jmfør note 2.6. Vesentlige oppkjøpte immaterielle eiendeler i konsernet omfatter goodwill. Det gjøres nedskrivning så fremt bokført verdi overstiger gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp fra kontantstrømgenererende enheter er det høyeste av virkelig verdi fratrukket salgsutgifter og bruksverdi. Bruksverdi fastsettes ved diskontering av kontantstrømmer i evighetens perspektiv. Dette er beregninger som krever bruk av forutsetninger som vurderes å være rimelige men som har en iboende usikkerhet, noe som kan medføre at de faktiske resultatene avviker fra beregningene.

Konsernet har gjennomført nedskrivningstest for goodwill for virksomhetsområdene. Det vises til note 8 for verdifallstester.

Konsernet vurderer også balanseførte verdier på materielle driftsmidler mot estimert gjenvinnbart beløp. Så fremt bokført verdi er høyere foretas det nedskrivninger til gjenvinnbart beløp. Det vises til note 8 for verdifallstester og til note 7 for resultatet av årets tester.

Pensjoner

Netto pensjonsforpliktelse fastsettes ved bruk av estimater og er utarbeidet av aktuar. Estimaten er basert på selskapets spesifikke forhold og det legges til grunn anbefalte forutsetninger som fremgår av veiledning fra Norsk RegnskapsStiftelse om bruk av beregningsforutsetninger for ytelsesbaserte pensjonsordninger etter IAS 19 "ytelser til ansatte". Ved beregning av beste estimat 2018 er det lagt til grunn en diskonteringsrente som er 0,1 prosent høyere enn anbefalt fra Regnskapsstiftelsen. Endringer i benyttede forutsetninger vil kunne ha stor betydning på beregnet pensjonsforpliktelse og egenkapital. Note 20 viser konsernets anvendte forutsetninger og sensitivitetsberegninger.

Virkelig verdi på derivater og andre finansielle instrumenter

Virkelig verdi på finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked for eksempel unoterte derivater fastsettes ved å benytte verdsettelsesteknikker. Konsernet vurderer og velger metoder og forutsetninger som så langt som mulig er basert på markedsforholdene på balansedagen. For finansielle eiendeler som ikke handles i aktive markeder benytter konsernet en modell med neddiskonterte fremtidige kontantstrømmer som verdsettelsesmetode. Det vises til note 6 hvor verdsettelsene er utdypet. Ved vurdering av hvilke kontrakter som vil falle inn under definisjonen av et finansielt instrument og hvilke kontrakter som faller utenfor som følge av eget bruk unntaket, benyttes beste skjønn basert på kriteriene i IFRS 9. Det vises til note 13 for ytterligere informasjon.

Utsatt skattefordel på negativ fremførbar grunnrenteinntekt

Konsernet har regnskapsført utsatt skattefordel på fremførbar negativ grunnrenteinntekt. Regnskapsføring skjer med bakgrunn i at positiv grunnrenteinntekt kan motregne fremførbar negativ grunnrenteinntekt og således redusere fremtidig betalbar grunnrenteskatt. Det er derfor beregnet grunnrenteinntekt i et 10 års perspektiv, og såfremt kraftverket har positive grunnrenteinntekter i denne perioden er den utsatte skattefordel balanseført. Det er benyttet 37 prosent grunnrenteskatt ved beregningen. Maksimal avsetning oppad begrenses til negativ fremførbar grunnrenteinntekt ved årsavslutningen. Metoden krever at konsernet foretar skjønnsmessige vurderinger av viktige forutsetninger som for eksempel forventet produksjon, utvikling i forwardpriser og driftskostnader, investeringer, friinntektsrente og fremføringsrente i et 10 års perspektiv. Enhver endring i disse forutsetningene kan få betydning for hvor mye av den negative grunnrenteinntekten til fremføring som kan balanseføres. En økning i terminprisene på 30 prosent første år og 15 prosent deretter reduserer balanseført utsatt skatt med 27 millioner kroner og gir en tilsvarende reduksjon av årets skattekostnad.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler avskrives over driftsmidlenes forventede brukstid. Forventet brukstid estimeres på bakgrunn av historiske erfaringer samt skjønnsmessige vurderinger knyttet til fremtidig teknisk bruk og lønnsomheten til anleggene. Det gjennomføres endringer i avskrivningsplanene dersom det oppstår endringer i disse estimatene. Det vises til note 7 hvor konsernets benyttede avskrivningstider fremgår.

Note 5 Segmentinformasjon

Segmentinformasjonen er presentert i samsvar med rapporteringen til konsernledelsen (foretakets øverste beslutningstaker). Segmentrapporteringen er konsistent med den finansielle informasjonen som blir brukt av konsernledelsen til å allokere ressurser og vurdere inntjening. Eidsiva rapporterer virksomhetsområder som driftssegmenter. Segmentene styres etter driftsresultat, siden finansiering og skatteoptimalisering styres sentralt i konsernet.

Størstedelen av konsernets inntekter kommer fra energikunder i Hedmark og Oppland, hvor også de fleste av konsernets eiendeler er lokalisert. Ingen ekstern kunde bidrar med mer enn ti prosent av foretakets driftsinntekter.

Nøkkeltall pr virksomhetsområde

Produksjon

Fra 1. januar 2016 utgjør virksomheten i Eidsiva Vannkraft og Eidsiva Bioenergi, med datterselskaper og tilknyttet virksomhet, virksomhetsområdet Produksjon, under en felles ledelse.

Eidsiva Vannkraft produserer kraft i 21 hel- og 26 deleide anlegg, og drifter 48 vannkraftverk i Hedmark og Oppland gjennom tjenestekjøpsavtaler med ulike aktører. Til sammen produserer de 47 kraftverkene mer enn sju TWh hvert år. Eidsiva Vannkrafts andel av denne kraftproduksjonen er på rundt 3,4 TWh, og selskapet er dermed en av Norges 10 største kraftprodusenter. Vannkraft leverer cirka 90 prosent av produksjonen i prisområdet NO1.

I driftsresultatet for Vannkraft inngår konsernets resultatandel fra Oppland Energi AS som innarbeides som et tilknyttet selskap. Ved beregning av EBITDA er resultatet fra Oppland Energi AS holdt utenfor.

Nøkkeltall, Vannkraft		2018	2017	2016	2015	2014
EBITDA	mkr	445	593	537	440	548
Urealiserte verdiendringer kraftkontrakter	mkr	-102	-40	67	8	-23
EBITDA underliggende	mkr	547	633	470	433	571
Faktisk produksjon	GWh	3 174	3 636	3 271	3 621	3 787
- herav Oppland Energi	GWh	781	816	735	851	849
Magasinnivå per 31.12	%	63	60	56	65	70
Kraftpris i område NO1	øre/kWh	41,9	27,1	24,3	17,7	22,9
Kraftpris i område NO3	øre/kWh	42,3	27,5	26,6	19,0	26,4
Realisert kraftpris	øre/kWh	33,8	29,6	26,2	23,5	26,3
Driftskostnad/kWh	øre/kWh	4,8	4,5	4,6	4,5	4,4

Eidsiva Bioenergi har bygget ut en vesentlig portefølje av fjernvarmeanlegg i Hedmark og Oppland. Selskapets oppgave er nå primært å drive disse anleggene effektivt og videreutvikle fjernvarmelevanser og infrastruktur.

Nøkkeltall, Bioenergi		2018	2017	2016	2015	2014
EBITDA	mkr	181	146	113	59	58
Urealiserte verdiendringer kraftkontrakter	mkr	2	1	1	1	1
EBITDA underliggende	mkr	180	144	113	59	58
Levert volum	GWh	419	410	390	347	265
Andel fornybart brensel	%	98	99	99	99	98

Nett

Eidsiva Nett forvalter eierskap, drift, vedlikehold og fornying av distribusjons-, regional- og transmisjonsnett. Selskapet har områdekonsesjon i 15 kommuner i Hedmark og 5 kommuner i Oppland, med en samlet befolkning på cirka 253 000 personer. I dette området betjener selskapet 164 500 nettkunder. Virksomheten drives i henhold til rammer gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). Den økonomiske reguleringen skjer gjennom fastsetting av inntektsrammer som gir insitamenter til effektiv drift for det enkelte nettselskap. Resultatene reflekterer hvordan kostnadsutviklingen i det enkelte selskap utvikler seg i forhold til gjennomsnittet for bransjen.

Utbyggingsaktivitet og aktiverte anlegg knyttet til fiber er overført til selskapet Eidsiva Fiberinvest AS fra 1. januar 2018.

Nøkkeltall, Nett		2018	2017	2016	2015	2014
EBITDA	mkr	430	486	543	573	648
Antall nettkunder		164 500	159 000	159 000	155 000	145 200
Levert energi	GWh	4 379	4 345	4 236	4 092	3 718
Nettkapital (NVE)	mkr	4 903	4 580	4 100	3 386	3 098
NVE effektivitet (distribusjonsnett)	%	113	108	103	111	102
KILE-kostnad	mkr	114	63	50	55	70

Marked

Fra 1. juli 2016 består Eidsivas virksomhetsområde Marked av Eidsivas eierandel i det tilknyttede selskapet Innlandskraft AS, hvor Eidsiva eier 50 prosent av aksjene. Innlandskraft eier fra samme tidspunkt 100 prosent av aksjene i Eidsiva Marked AS og Gudbrandsdal Energi AS. De sistnevnte selskapene kjøper og selger kraft primært til kunder i konsernets konsesjonsområde og nasjonalt.

Følgende tabell viser konsernresultatet i Innlandskraft AS for den samlede aktiviteten til Eidsiva Marked og Gudbrandsdal Energi i 2018.

<i>(tall i millioner kroner)</i>		2018
Brutto driftsinntekter		2 237
Varekostnad		-1 979
Personalkostnad		-54
Avskrivninger og nedskrivninger		-25
Annen driftskostnad		-99
Driftsresultat		80
Netto finanskostnader		-10
Resultat før skattekostnad		70
Skattekostnad		-14
Resultat etter skatt		56

Nøkkeltallene i tabellen er hentet fra konsernregnskapet til Innlandskraft, og tilpasset for vår eierandel.

Nøkkeltall, Marked		2018	2017	2016	2015	2014
EBITDA	mkr	52	50	49	54	57
Urealiserte verdiendringer kraftkontrakter	mkr	5	1	-2	3	4
EBITDA underliggende	mkr	48	49	51	51	53
EBITDA-margin underliggende	%	2	6	5	7	7
Strømsalg	GWh	2 376	2 286	2 755	2 630	2 449

Bredbånd

Bredbåndsvirksomheten forestår hovedsakelig salg og drift av bredbåndstjenester til husholdninger og bedrifter i Oppland, Hedmark og på Romerike.

Utbygging av fiber er et strategisk satsningsområde i Eidsiva. Tidligere har konsernets nettvirksomhet bygget ut fiberinfrastruktur i Eidsivas nettområde. Aktiverte fiberanlegg og utbyggingsaktiviteten er overført til selskapet Eidsiva Fiberinvest AS fra 1. januar 2018. Konsernets virksomhetsområde Bredbånd består fra 1. januar 2018 av Eidsiva Bredbånd AS og Eidsiva Fiberinvest AS. Aktiverte fiberanlegg og utbyggingsaktiviteten er overført fra konsernets nettvirksomhet til selskapet Eidsiva Fiberinvest AS fra 1. januar 2018.

Eidsiva Bredbånd AS leier fiberinfrastruktur av Eidsiva Fiberinvest AS. I tillegg leier Eidsiva Bredbånd AS fiberinfrastruktur fra de øvrige lokale nettselskapene i Hedmark og Oppland som eier fiberinfrastruktur.

Nøkkeltall, Bredbånd		2018	2017	2016	2015	2014
EBITDA	mkr	168	114	102	81	56
EBITDA-margin	%	31	23	23	21	16
Antall kunder		64 500	62 900	56 400	54 200	51 100

Morselskapet (inklusive andre)

Alle administrative fellestjenester, herunder regnskap, kapitalforvaltning, IT, HR, HMS og administrative innkjøp utføres av morselskapet. Morselskapets kostnader faktureres datterselskapene etter bruk. Eierkostnader og enkelte felleskostnader for konsern blir ikke viderefakturert.

Fra 2016 rapporteres også virksomheten i de heleide datterselskapene Eidsiva Vekst AS og Laje Entreprenør AS som del av morselskapet. Dette innebærer at også Eidsiva Veksts datterselskaper og tilknyttede virksomhet rapporteres som del av Morselskapet. Resultatandel i Moelven Industrier ASA og Energy Future Invest AS inngår ikke i morselskapets driftsresultat, men er innarbeidet etter Netto finanskostnader i oppstillingen nedenfor.

Resultat 2018

(tall i millioner kroner)

	Produksjon	Nett	Marked	Bredbånd	Mor	Eliminering	Konsern
Brutto driftsinntekter	2 259	1 564	0	541	235	-169	4 430
- herav salg mellom segmenter	4	8	0	0	157	-169	0
Varekostnad	-803	-549	0	-160	0	-91	-1 603
Personalkostnad	-219	-170	0	-97	-142	0	-628
Avskrivninger og nedskrivninger	-141	-239	0	-131	-8	4	-515
Annen driftskostnad	-282	-415	0	-116	-111	253	-670
Andre tap/gevinster netto	-294	0	0	0	45	0	-248
Andel resultat i tilknyttede selskaper	67	0	33	0	0	0	100
Driftsresultat	586	191	33	37	19	-2	865
Finansinntekter							30
Finanskostnader							-591
Netto finanskostnader							-561
Andel resultat i tilknyttede selskaper							108
Resultat før skattekostnad							412
Skattekostnad							-187
Selskap holdt for salg							9
Resultat etter skatt							234
EBITDA	728	430	33	168	27	-6	1 380

EBITDA defineres som Driftsresultat + Avskrivninger og nedskrivninger

Resultat 2017

(tall i millioner kroner)

	Produksjon	Nett	Marked	Bredbånd	Mor	Eliminering	Konsern
Brutto driftsinntekter	1 962	1 432	0	490	554	-482	3 956
- herav salg mellom segmenter	4	64	0	0	414	-482	0
Varekostnad	-713	-436	0	-195	-199	119	-1 424
Personalkostnad	-200	-128	0	-89	-203	70	-550
Avskrivninger og nedskrivninger	-127	-244	0	-73	-14	0	-458
Annen driftskostnad	-274	-382	0	-91	-127	285	-590
Andre tap/gevinster netto	13	0	0	0	28	0	41
Andel resultat i tilknyttede selskaper	25	0	33	0	0	0	58
Driftsresultat	686	242	33	41	39	-7	1 034
Finansinntekter							40
Finanskostnader							-384
Netto finanskostnader							-344
Andel resultat i tilknyttede selskaper							29
Resultat før skattekostnad							720
Skattekostnad							-214
Resultat etter skatt							506
EBITDA	813	486	33	114	53	-6	1 492

EBITDA defineres som Driftsresultat + Avskrivninger og nedskrivninger

Balanse 2018

<i>(tall i millioner kroner)</i>	Produksjon	Nett	Marked	Bredbånd	Mor	Eliminering	Konsern
Immaterielle eiendeler	487	309	0	0	91	-88	800
Varige driftsmidler	4 759	5 292	0	1 865	24	0	11 940
Investeringer i TS og FKV	4 178	0	156	0	741	-156	4 919
Finansielle anleggsmidler	568	5	0	44	17 018	-16 873	762
Omløpsmidler	404	708	0	166	1 105	-1 169	1 214
Holdt for salg	0	0	0	0	83	0	83
Sum eiendeler	10 396	6 314	156	2 075	19 062	-18 286	19 718
Egenkapital	7 359	3 110	156	757	9 562	-13 386	7 558
Utsatt skatt	1 272	377	0	76	0	-88	1 637
Langsiktig gjeld	872	2 214	0	746	6 982	-3 161	7 653
Kortsiktig gjeld	893	613	0	496	2 518	-1 651	2 869
Sum egenkapital og gjeld	10 396	6 314	156	2 075	19 062	-18 285	19 718
Investering i varige driftsmidler	104	695	0	487	9	0	1 295

Balanse 2017

<i>(tall i millioner kroner)</i>	Produksjon	Nett	Marked	Bredbånd	Mor	Eliminering	Konsern
Immaterielle eiendeler	475	312	0	0	76	-82	780
Varige driftsmidler	4 791	5 661	0	686	36	0	11 174
Investeringer i TS og FKV	3 794	0	146	0	504	1	4 445
Finansielle anleggsmidler	707	3	0	171	15 204	-15 056	1 029
Omløpsmidler	753	471	0	185	1 675	-1 618	1 466
Sum eiendeler	10 520	6 447	146	1 042	17 495	-16 755	18 895
Egenkapital	7 386	3 224	146	445	7 808	-13 068	5 942
Utsatt skatt	1 314	407	0	16	3	-83	1 657
Langsiktig gjeld	767	1 346	0	266	8 422	-1 603	9 198
Kortsiktig gjeld	1 053	1 470	0	315	1 262	-2 002	2 098
Sum egenkapital og gjeld	10 520	6 447	146	1 042	17 495	-16 755	18 895
Investering i varige driftsmidler	109	711	0	384	9	-9	1 204

Note 6 Finansiell risikostyring i konsernet

I Eidsiva Energi vil markedsrisikoen i hovedsak være knyttet til priser på energi, samt renter og valuta.

Eidsiva Energi er eksponert for betydelig markedsrisiko i forbindelse med produksjon og handel med energi ved at omsetningen i produksjonsvirksomheten er utsatt for kraftpris- og valutarisiko.

Innenfor finansaktivitetene i konsernet eksponeres Eidsiva Energi for renterisiko, valutarisiko, likviditetsrisiko og kredittrisiko.

Det er etablert rammer for tidshorisont og volum for hvor stort salg som kan utføres for å sikre kraftsalgsinntektene. Videre er det etablert retningslinjer for finansaktiviteten knyttet til andelen av flytende lån i renteporteføljen, rentebinding for låneporteføljen og gjenværende løpetid for låneporteføljen. Videre er det etablert ramme for opptak av lån i valuta og tillatt plassering av overskuddslikviditet på motpartskategorier.

Renterisiko

Renterisiko er i hovedsak knyttet til gjeldsporteføljen. Det er etablert rammer for rentestyring med utgangspunkt i fordeling mellom flytende og fastrente. Flytende renteandel skal utgjøre 25-75 prosent av den samlede låneporteføljen. Låneporteføljen skal ha en gjenværende rentebinding på mellom 2 og 6 år. Rentebindingen oppnås ved en kombinasjon av rentebinding på lån og rentebytteavtaler.

Strategien for rentebinding er utformet med formål å utnytte den naturlige risikoreduksjonen som oppstår i et vertikalintegreert energikonsern. Eidsiva Energi har økonomisk eksponering mot kortsiktig og mellomlang rente utover låneporteføljen gjennom inntektsrammen i nettvirksomheten, skjermingsrente i beregning av grunnrenteskatten i produksjonsvirksomheten, i bioenergivirksomheten gjennom innslaget av nettleie i salgsprisen til kunde, i avtaler med leie av fiber til bredbåndsvirksomheten hvor leibeløpet av avhengig av rentenivået og i diskontering av verdi i evigvarende langsiktige kraftrettigheter og erstatningskraftforpliktelse.

Effekt på resultat ved endring i rentenivå:

<i>(tall i millioner kroner)</i>	Endring i rentenivå	
	-1%-poeng	1%-poeng
Effekt på rentebytteavtaler	-79	79
Effekt på langsiktig kraftrettighet	38	-38
Effekt på erstatningskraftforpliktelse	-8	8
Sum endring i resultat før skatt	-49	49
Verdiendring på sikringsinstrument, kontantstrømsikring	4	-3
Sum endring i utvidet resultat før skatt	-45	46

Tabellen over viser en partiell endring av hvordan konsernets resultat før skatt påvirkes ved et parallelt skift i rentekurven med pluss/minus 1 prosentpoeng. En endring i rentenivået på pluss/minus 1 prosentpoeng vurderes som sannsynlig for en periode på et år. Alle effekter er før skatt og omfatter verdiendring på rentebytteavtaler, kraftderivater, langsiktige kraftrettigheter og langsiktig erstatningskraftforpliktelse som regnskapsføres til virkelig verdi etter IFRS 9. Kraftrettigheten (fordring) er evigvarende. Erstatningskraftforpliktelsen (gjeld) er evigvarende.

Konsernet er også eksponert for renteendringer på sine lån med flytende rente. Ved inngangen til 2018 hadde selskapet lån med flytende rente pålydende 4,1 milliarder kroner. Ved en renteendring på +/- 1 prosentpoeng ville årets påløpte rentekostnad på disse lånene vært 41 millioner lavere/høyere.

Rentebinding låneportefølje

<i>(tall i millioner kroner)</i>	0-1 år	1-3 år	4-5 År	> 5 år	Sum
Lån i norske kroner	3 767	1 100	1 450	1 650	7 967
Lån i euro	219	0	0	0	219

Tabellen over viser perioden hvor avtalt rentebinding utløper på banklån, obligasjonslån, sertifikatlån og rentebytteavtaler. Både pålydende på fastrentelån og pålydende på rentebytteavtaler som bytter fra flytende rente til fastrente inngår i tabellen.

Per 31. desember 2018 var flytende renteandel 40 prosent. Rentebindingen i låneporteføljen var på 2,8 år målt som modifisert durasjon.

Markedsrisiko kraftpris

Eidsiva Vannkraft og Eidsiva Bioenergi er eksponert for både pris- og mengderisiko fordi fremtidig pris og volum er ukjent. For å redusere usikkerhet til energipris benyttes ulike avtaler og instrumenter.

Som vannkraftprodusent har Eidsiva Vannkraft inngått fysiske kraftsalgsavtaler med fiksert pris til industrikunder i Norge. Disse avtalene bidrar til å stabilisere Eidsivas inntekter. De langsiktige avtalene har ulik varighet, hvor den lengste gjelder til 2030. I tillegg avstår vannkraftvirksomheten konsesjonskraft hvor prisen bestemmes utfra kraftverkernes produksjonskostnader. Konsesjonskraftforpliktelsene utgjør mindre enn 10 prosent av normalproduksjonen.

Eidsiva har en kraftsikringsportefølje med definert volumgrense og en tidshorisont på 5 år. Formålet med porteføljen er å sikre kraftsalgsinntektene, og det legges vekt både konsernets risikoholdning og kraftprisforventning ved transaksjoner i porteføljen.

Innen konsernets bioenergivirksomhet vil inntektene i hovedsak påvirkes av kundenes alternativpris på energi. Kundens alternativpris bestemmes av elkraftpris, nettleie og avgifter. Avfall, biomasse og gass er viktige innsatsfaktorer i produksjonen av fjernvarme. Selskapet har langsiktige fastprisavtaler med store kunder, både offentlige og private som avdemper prisisikoen. Virksomheten har langsiktige avtaler for avfall og returte, med lokale og regionale aktører.

Effekt på resultat av verdiendringer på eiendeler og gjeld til virkelig verdi ved endring i kraftpriser

<i>(tall i millioner kroner)</i>	Endring i kraftpris	
	-15%/-30%	15%/30%
Effekt på langsiktig kraftavtale i tilknyttet selskap	4	-4
Effekt på kontrakter handlet på NASDAQ	93	-93
Effekt på langsiktig kraftrettighet	-46	46
Sum endring i resultat før skatt	51	-51
Verdiendring på sikringsinstrument, kontantstrømsikring	118	-118
Sum endring i utvidet resultat før skatt	168	-168

Tabellen viser en partiell endring av hvordan konsernets resultat før skatt påvirkes av verdiendringer på eiendeler og gjeld som følge av et parallelt skift i terminprisene/langsiktig kraftpris på kraft med minus/pluss 30 prosent for årstkomende år og minus/pluss 15 prosent for de påfølgende år. Endringene i forutsetning for kraftpris vurderes som sannsynlig for en periode på ett år. Alle effekter er før skatt. Analysen omfatter kun eiendeler og gjeld som etter IFRS 9 er vurdert til virkelig verdi.

Netto utestående kraftkontrakter viste et finansielt salg av 797 GWh per 31. desember 2018 (netto 1 498 GWh salg per 31. desember 2017). Per 31. desember 2018 har de langsiktige kraftavtalene med industri et gjenværende volum på 6,8 TWh (6,6 TWh pr 31.12.2017), hvorav gjenværende volum for kontrakten utpekt som kontantstrømsikring utgjør 3 TWh per 31. desember 2018, samme volum som per 31. desember 2017.

Valutarisiko

Eidsiva har valutarisiko i form av transaksjonsrisiko som i hovedsak er knyttet til kraftsalgsinntekter, investeringer og varekjøp.

Eidsiva har balanserisiko knyttet til finansiering i valuta.

Oppgjørsvalutaen på den organiserte markedsplass og kraftbørsen som Eidsiva benytter er euro. Alle kontrakter som inngås over markedsplassen Nord Pool og kraftbørsen NASDAQ gjøres opp i euro og Eidsiva har således en eksponering mot euro. Dersom det gjøres transaksjoner for å redusere markedsrisikoen for elkraft skal det samtidig foretas valutasikring av forhåndssalget. Valutasikring blir ikke foretatt uavhengig av sikring av kraftpris. Bioenergivirksomhetens inntekter av avhengig av alternativprisen på energi, hvor referanseprisen kvoteres i euro. Transaksjonsvalutaen for bioenergivirksomheten er i all hovedsak norske kroner.

Vannkraftvirksomheten har en industrikraftkontrakt med fiksert pris i norske kroner som utløper i 2029. Denne kontrakten er med på å redusere vannkraftvirksomhetens valutarisiko.

Konsernet har et lån i euro knyttet til finansiering av utbygging av bioenergianlegg. Lånet er med på å redusere eksponeringen mot euro for inntekter i produksjonsvirksomheten. Lånet er å anse som en økonomisk sikring, men tilfredsstillende ikke kravene til regnskapsmessig sikring.

Effekt på resultat av verdiendringer på eiendeler og gjeld til virkelig verdi ved endring i valutakurser

<i>(tall i millioner kroner)</i>	Endring i valutakurs	
	-10%	+10%
Effekt på langsiktig kraftavtale i tilknyttet selskap	-1	1
Effekt på langsiktig kraftrettighet	-29	29
Effekt på valutasikringsavtaler	17	-17
Effekt på lån i valuta	22	-22
Sum endring i resultat før skatt	9	-9
Verdiendring på sikringsinstrument, kontantstrømsikring	-4	4
Sum endring i utvidet resultat før skatt	5	-5

Tabellen viser en partiell endring av hvordan konsernets resultat før skatt påvirkes av verdiendringer på eiendeler og gjeld som følge av et parallelt skift for norske kroner med minus/pluss 10 prosent i forhold til euro. En endring på minus/pluss 10 prosent vurderes som sannsynlig for en periode på ett år. Alle effekter er før skatt. Analysen omfatter kun eiendeler og gjeld som etter IFRS 9 er vurdert til virkelig verdi.

Nominelt beløp på utestående valutaterminkontrakter per 31.12.2018 viste et netto salg av 76 millioner euro (2017: netto salg av 37 millioner euro).

Gjenværende volum i industrikraftkontrakt som har fiksert pris i norske kroner er 3,8 TWh per 31. desember 2018 (3,6 TWh per 31. desember 2017). Kontrakten ble reforhandlet med større volum og lengre løpetid i 2018. Eget bruk unntaket er ansett oppfylt for denne fastpriskontrakten, og den faller dermed ikke inn under virkeområdet til IFRS 9 og behandles ikke som et derivat.

Gjenværende lån i euro er 22 millioner euro (26 millioner euro per 31. desember 2017). Kraftrettigheten er evigvarende.

Likviditetsrisiko

Eidsiva har likviditetsrisiko ved at løpetiden på finansielle forpliktelser ikke sammenfaller med den kontantstrøm som eiendelene generer. I tillegg kan det oppstå likviditetsrisiko ved sikkerhetsstillelse i forbindelse med finansiell krafthandel.

Eidsiva har som målsetning å ha en gjenværende løpetid på låneporteføljen på minst fem år for å sikre forutsigbarhet ved refinansieringer og forfall. I tillegg har Eidsiva en avtale om kommitert kredittramme i bank på 1 200 millioner kroner for å understøtte låneprogrammet ved uroligheter i finansmarkedene. Videre har Eidsiva en avtale med bank om kassakredittramme om 275 millioner kroner. Ubenyttet samlede kredittrammer var således ved årsskiftet 1 475 millioner kroner.

Gjenværende løpetid på den samlede låneporteføljen var per 31. desember 2018 5,0 år (5,2 år per 31. desember 2017).

Forfallsplan forpliktelser:

<i>(tall i millioner kroner)</i>	2019	2020	2021	2022	Etter 2022
Avdrag på banklån	454	718	612	112	1 439
Avdrag på obl./sert. lån	850	700	600	500	2 200
Avdrag på banklån i døtre	14	1	1	1	8
Rentebetalinger	221	181	125	112	392
Rentederivater	36	38	46	21	119
Øvrig kortsiktig gjeld	28	0	0	0	0
Sum	1 603	1 639	1 385	746	4 158

Tabellen over viser udiskontert verdi fordelt på de tidsperioder hvor forpliktelsen forfaller. Tabellen er inklusive lån i datterselskap.

Kredittrisiko

Kredittrisiko er risikoen for at en part i en fysisk eller finansiell handel vil påføre den annen part et økonomisk tap ved å ikke innfri sine forpliktelser. Eidsiva påtar seg kredittrisiko ved salg av kraft, distribusjon av kraft (nettleie), salg av bredbåndstjenester og andre transaksjoner hvor oppgjør skjer senere enn overføring av eierskap til varen/gjenstanden.

Ved krafthandel på organisert markeds plass (Nord Pool) og ved finansiell handel ved NASDAQ vurderes kredittrisikoen til å være lav. Ved distribusjon av kraft (nettleie) og ved salg av bredbåndstjenester representerer kundene både privat- og bedriftsmarkedet. Antall kunder og segmenteringen av kundemassen, medfører at konsernets kredittrisiko reduseres.

Det er etablert rammer for plassering av overskuddslikviditet på flere institusjoner og motparter med høy kredittverdighet.

For bilaterale kraftkontrakter, herunder langsiktige kraftkontrakter med industrikontrakter, er det normalt å ikke stille sikkerhet. For å redusere motpartsrisikoen i industrikraftavtalene er det for en kontrakt definert krav til egenkapitalnivå hos kjøper av kraften.

For å redusere kredittrisikoen i forbindelse med investeringer benyttes i noen tilfeller bankgarantier ved inngåelse av en avtale. Bankene som utsteder garantien må være en internasjonal forretningsbank med krav til minimumsrating.

Selv om det i 2018 har vært en episode i tilknytning til handel på NASDAQ, ser resultatet ut til å få liten effekt på eventuelt tap. NASDAQ har innskjerpet sikkerhet for aktørene som handler på markeds plassen ytterligere. Dette underbygger at kredittrisikoen fortsatt kan anses lav. Øvrig kredittrisiko i konsernet er ikke vesentlig endret i 2018.

Note 7 Varige driftsmidler

<i>(tall i millioner kroner)</i>	Kraftanlegg og reguleringer	Infrastruktur-anlegg	Bygg og tomter	Maskiner, utstyr, driftsløsøre, inventar	Anlegg under utførelse	Sum
Per 1. januar 2017						
Anskaffelseskost	4 597	10 179	864	1 757	749	18 147
Akkumulerte av- og nedskrivninger	-1 646	-5 103	-187	-754	0	-7 690
Balansført verdi 01.01.17	2 951	5 076	677	1 003	749	10 456
Regnskapsåret 2017						
Balansført verdi 01.01.17	2 951	5 076	677	1 003	749	10 456
Tilgang	33	1 094	23	129	-76	1 204
Avgang	0	-118	-50	-22	0	-190
Årets avskrivninger	-51	-265	-20	-117	0	-453
Avgang akkumulerte avskrivninger	0	118	21	19	0	158
Balansført verdi 31.12.17	2 933	5 905	651	1 013	673	11 175
Per 31. desember 2017						
Anskaffelseskost	4 631	11 156	837	1 864	673	19 160
Akkumulerte av- og nedskrivninger	-1 698	-5 250	-186	-851	0	-7 986
Balansført verdi 31.12.17	2 933	5 905	651	1 013	673	11 175
Regnskapsåret 2018						
Balansført verdi 01.01.18	2 933	5 905	651	1 013	673	11 175
Korrigeringer fra tidligere år anskaffelseskost	-12	0	29	0	-17	0
Selskap holdt for salg anskaffelseskost	0	0	0	-13	0	-13
Tilgang	72	1 028	16	85	90	1 291
Avgang	0	-47	-7	-7	-1	-62
Årets avskrivninger	-65	-315	-20	-110	0	-510
Selskap holdt for salg akkumulerte avskrivninger	0	0	0	2	0	2
Korrigerering fra tidligere år akkumulerte avskrivninger	8	0	-8	0	0	0
Avgang akkumulerte avskrivninger	0	47	4	7	0	58
Balansført verdi 31.12.18	2 936	6 619	664	977	745	11 940
Per 31. desember 2018						
Anskaffelseskost	4 691	12 137	874	1 929	745	20 376
Akkumulerte av- og nedskrivninger	-1 755	-5 518	-210	-952	0	-8 435
Balansført verdi 31.12.18	2 936	6 619	664	977	745	11 940
Avskrivningsprosent	0,67-5	2,5-10	2-5	7-30		
Avskrivningsmetode	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær		

Saldo anlegg under utførelse er i hovedsak knyttet til nettvirksomheten med 520 millioner kroner (2017: 466 millioner kroner), vannkraftvirksomheten med 14 millioner kroner (2017: 29 millioner kroner), bredbåndvirksomheten med 186 millioner kroner (2017: 146 millioner kroner) og fibervirksomheten med 21 millioner kroner.

Aktivering egne investeringsarbeider for 2018 utgjør 231 millioner kroner (2017: 317 millioner kroner).

Aktivering byggelånsrenter for 2018 utgjør 13 millioner kroner (2017: tre millioner kroner).
Det er benyttet en kapitaliseringsrente på 3,4 prosent.

Offentlig investeringstilskudd 2018 fra ENOVA utgjør 21 millioner kroner (2017: 17 millioner kroner).

Leieavtaler

Konsernet leier kontorlokaler hvor samlet leiekostnad i 2018 utgjorde 22 millioner kroner (2017: 21 millioner kroner). Kontraktene har ulik varighet, hvor den siste leiekontrakten utgår i 2029.

Konsernet leier tilgang til bredbåndsinfrastruktur, hovedsakelig fra andre nettselskaper. Samlet kostnad utgjorde i 2018 32 millioner kroner (2017: 26 millioner kroner). Leieforholdet er regulert i samarbeidsavtaler som har varighet frem til 2050.

Operasjonelle leieavtaler (akkumulert forpliktelse for leieperioden)

<i>(tall i millioner kroner)</i>	Sum
Ikke mer enn ett år	54
Mer enn ett år og ikke mer enn fem år	211
Mer enn fem år	441
Sum	706

Note 8 Immatrielle eiendeler

(tall i millioner kroner)	Vannfalls- rettigheter	Goodwill	Tidsavhengige andre immaterielle eiendeler	Tidsuavhengige andre immaterielle eiendeler	Sum
Per 1. januar 2017					
Anskaffelseskost	95	813	191	1	1 101
Akkumulerte av- og nedskrivninger		-243	-106	-1	-349
Balanseført verdi 01.01.17	95	570	86	0	751
Regnskapsåret 2017					
Balanseført verdi 01.01.17	95	570	86	0	751
Tilgang	32		2		34
Årets avskrivninger			-5	0	-5
Balanseført verdi 31.12.17	127	570	83		780
Per 31. desember 2017					
Anskaffelseskost	127	813	194	1	1 135
Akkumulerte av- og nedskrivninger		-243	-110	-1	-354
Balanseført verdi 31.12.17	127	570	83		780
Regnskapsåret 2018					
Balanseført verdi 01.01.18	127	570	83		780
Avgang av datterselskap					0
Korrigerende balanse (note 3)					0
Tilgang	25		0		25
Årets avskrivninger			-5		-5
Årets nedskrivninger					0
Balanseført verdi 31.12.18	152	570	78		800
Per 31. desember 2018					
Anskaffelseskost	152	813	194	1	1 160
Akkumulerte av- og nedskrivninger		-243	-116	-1	-360
Balanseført verdi 31.12.18	152	570	78		800

Nedskrivningstest for immaterielle og materielle eiendeler:

Goodwill og andre immaterielle eiendeler er i all hovedsak ervervet ved virksomhetssammenslutninger og er allokert til konsernets kontantgenererende enheter i hver virksomhet.

Et sammendrag av goodwill og vannfallsrettigheter per virksomhet viser:

(tall i millioner kroner)	Vannkraft						Konsern
	Goodwill	Vannfalls- rettigh.	Nett	Bioenergi	Marked	Andre	
Året 2018	239	152	263	68	0	0	722
Året 2017	239	127	263	68	0	0	697
Året 2016	239	95	263	68	0	0	665
Året 2015	239	94	263	68	99	0	763

Grunnlag for testing

Balanseførte verdier er testet for nedskrivning. Gjenvinnbart beløp av en kontantgenererende enhet beregnes basert på hvilken verdi eiendelen vil gi for virksomheten (bruksverdi). Som kontantgenererende enhet i Vannkraft- og Fjernvarmevirksomheten vurderes hvert kraftanlegg og fjernvarmeanlegg for seg. For nettvirksomheten vurderes hele nettanlegget som en kontantgenererende enhet. For å teste rimeligheten av verdiene er det foretatt sammenligninger mot eksterne verddivurderingsrapporter og multipler for sammenlignbare selskaper innen energibransjen. Dette gjelder særlig innenfor virksomhetsområdene Nett, Vannkraft og Bioenergi.

Nøkkelforutsetninger

Underliggende beregninger tar utgangspunkt i prognoser godkjent av ledelsen. Kontantstrømmer utover prognoseperioden anslås ved hjelp av stabile vekstrater.

Fremtidige kontantstrømmer bygger på en rekke forutsetninger. Konsernet baserer sine vurderinger på interne historiske data og informasjon, men maksimerer bruken av eksterne observerbare data der det er tilgjengelig. Viktige forutsetninger i beregningen av bruksverdien er følgende for de ulike forretningsområdene:

Vannkraft

Nivå og utvikling i kraftpris og valutakurs er sentral for lønnsomheten i forretningsområdet. For kraft og el-sertifikatpriser benyttes markedspris til og med 2023, deretter er Eidsiva`s gjeldende veiledning om langsiktig prisnivå lagt til grunn. For valuta benyttes markedspris for 2018 og Eidsiva`s langsiktige syn fra og med 2021 på 9 EUR/NOK. I årene mellom er det lagt opp til en interpolering mellom spot til langsiktig vurdert kurs. For vurdering av volum legges det til grunn produksjonsprognoser, hensyntatt kjente kapasitetsøkninger. Det er benyttet en prognoseperiode på 5 år. Deretter er kontantstrømmene fremskrevet i 70 år med beregning av terminalverdi deretter. Øvrige sentrale forutsetninger er driftskostnader og skattenivå.

Nett

Lønnsomheten i forretningsområdet er avhengig av inntektsrammemodellen, herunder langsiktig utvikling i effektivitet, investeringer, kapitalkostnad og NVE-rente. Det er forutsatt at dagens inntektsrammemodell videreføres frem til terminalåret. I beregningene er det lagt til grunn en avtrapping av nåværende effektivitetsskår slik at effektiviteten fra 2033 er vurdert lik 100 %, som er gjennomsnittet i bransjen. Prognoseperioden er 5 år, deretter er kontantstrømmene fremskrevet i 10 år med tillegg av terminalverdi deretter.

Bioenergi

Nøkkelforutsetningene for forretningsområdet er produksjonsvolum med påkobling av nye kunder, kraftpriser, nettleie (herunder energi- og effektledd), reinvesteringer og avfallspriser. Det er benyttet en prognoseperiode på 5 år, deretter er kontantstrømmene fremskrevet i 50 år uten tillegg av terminalverdi.

Diskonteringsrente

Diskonteringsrentene er basert på en vektet gjennomsnittlig kapitalkostnad (WACC) metodikk. Benyttet diskonteringsrente er etter skatt og reflekterer den spesifikke risikoen til den enkelte resultatenhets. Diskonteringsrenten etter skatt varierer fra 5,3 % til 8,2 %.

Nedskrivninger

Det har ikke vært nedskrivning av immaterielle eller materielle eiendeler i 2018.

Goodwill som er oppstått gjennom oppkjøp og sammenslåinger er tilordnet konkrete kraftverk- og fjernvarmeanlegg og inngår således i nedskrivningsvurderingen per kontantgenererende enhet.

Sensitivitet

En økning av diskonteringsrenten på 0,5 prosentenheter etter skatt, mens øvrige forutsetninger ligger fast, vil ikke resultere i nedskrivning av immaterielle eiendeler. Det vil imidlertid kunne gi en nedskrivning for varige driftsmidler med 12 millioner kroner knyttet til et fjernvarmekraftverk i segmentet for Produksjon.

En reduksjon i kraftprisbanen med 10 %, mens øvrige forutsetninger ligger fast, vil ikke medføre nedskrivning av immaterielle eiendeler. Derimot vil det kunne gi nedskrivning for varige driftsmidler på 13 millioner kroner. Nedskrivningene vil være knyttet til et fjernvarmekraftverk i segmentet for Produksjon.

Note 9 Investeringer i tilknyttede selskaper og felles kontrollert virksomhet

<i>(tall i millioner kroner)</i>	2018	2017
Spesifikasjon av balanseførte beløp		
Tilknyttede selskaper inkludert i driftsresultatet	2 102	1 993
Øvrige tilknyttede selskaper	585	504
Felleskontrollerte virksomheter	2 232	1 948
Balanseført verdi 31.12	4 919	4 445
Spesifikasjon av resultatførte beløp inkludert i driftsresultatet		
Tilknyttede virksomheter	-44	-47
Felleskontrollerte virksomheter	145	105
Ordinært resultat	101	58
Andel av utvidet resultat	10	7
Årets totalresultat	111	65
Spesifikasjon av resultatførte beløp i øvrige tilknyttede selskaper		
Andel av ordinært resultat	108	29
Ordinært resultat	108	29
Andel av utvidet resultat	-5	11
Årets totalresultat	103	40

Det vises til note 28 hvor konsernets tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter er spesifisert. Regnskapsføring av investeringer i tilknyttede selskaper, felleskontrollerte virksomheter og investeringsforetak skjer etter egenkapitalmetoden.

Investeringer i tilknyttede selskaper

I oppstillingen nedenfor vises sammendratt finansiell informasjon for vesentlige tilknyttede selskaper som er inkludert i driftsresultatet.

Tallene er hentet fra selskapsregnskapene. I de tilfeller hvor selskapsregnskapene er tilpasset konsernets regnskapsprinsipper er dette spesifisert.

Det er ingen betingede forpliktelser knyttet til konsernets investeringer i tilknyttede selskaper

Konsernet har eierinteresser i kraftforetak som er strukturert som deltakerlignende selskaper. I regnskapet er disse inntatt etter egenkapitalmetoden som tilknyttet selskap over driften. Kraftleveransen fra kraftforetakene forvaltes i en produksjonsportefølje sammen med kraftleveransen fra selskapets heleide kraftverker. Inntekter fra vannkraftproduksjonen er derfor ikke fordelt og spesifisert på kraftforetakene. De regnskapsførte tallene inkluderer heller ikke skatter da beskatningen skjer i eierselskapet Eidsiva Vannkraft AS.

Holdt for salg

Konsernet har en eierandel på 50 prosent i Energy Future Invest AS (EFI). EFI er et investeringsselskap som inntas til virkelig verdi. Investeringene i selskapet er lagt ut for salg, noe vi forventer er gjennomført i løpet av 2019. Det har medført at selskapet er omklassifisert i balansen fra investering i tilknyttede selskap til selskap holdt for salg. Andel i EFI ble 2017 nedskrevet til null. Resultat etter omklassifiseringen fremgår av linje andel resultat i tilknyttede selskap.

Spesifikasjon av tilknyttede selskaper inkludert i driftsresultatet

<i>(tall i millioner kroner)</i>	Tilknyttede kraftforetak DA	Oplandske Bioenergi AS	Sum
2018			
Sammendratt resultat			
Salgsinntekter	313	44	357
Ordinært årsresultat etter skatt	-118	2	-116
Konsernets andel av ordinært resultat	-25		-25
Effekt av omregning til konsernets regnskapsprinsipper	-19		-19
Andel av omregnet ordinært resultat ^{*1)}	-44		-44
Andel utvidet resultat ^{*1)}	2		2
Andel årets totalresultat fra tilknyttede selskaper ^{*1)}	-43		-43
Sammendratt balanse			
Omløpsmidler	149	13	162
Anleggsmidler	4 366	124	4 490
Annen kortsiktig gjeld	137	9	146
Annen langsiktig gjeld og forpliktelser	37	80	117
Netto eiendeler i selskapsregnskapet	4 341	48	4 389
Omgjort verdi av netto eiendeler til verdier brukt i konsernregnskapet ^{*1)}	5 042		5 042
Netto eiendeler benyttet i konsernoppstillingen ^{*1)}	9 383	48	9 431
Avstemming mot regnskapet			
Andel netto eiendeler 01.01	1 976	17	1 993
Andel ordinært årsresultat	-44	1	-44
Kapitalinnskudd	140		140
Korreksjoner	11		11
Utvidet resultat (omregningsdifferanser og estimatavvik pensjon)	2		2
Andel netto eiendeler 31.12.	2 084	18	2 102
Andelen av netto eiendeler er beregnet etter en eierandel på:	12-27 %	36%	

^{*1)} Selskapsregnskapet omarbeidet til konsernets regnskapsprinsipper.

<i>(tall i millioner kroner)</i>	Tilknyttede kraftforetak DA	Oplandske Bioenergi AS	Sum
2017			
Sammendratt resultat			
Salgsinntekter	316	39	355
Ordinært årsresultat etter skatt	-142	2	-141
Konsernets andel av ordinært resultat	-33		-33
Effekt av omregning til konsernets regnskapsprinsipper	-15		-15
Andel av omregnet ordinært resultat ^{*1)}	-48		-48
Andel årets totalresultat fra tilknyttede selskaper ^{*1)}	-48		-48
Sammendratt balanse			
Omløpsmidler	176	16	192
Anleggsmidler	3 841	124	3 965
Annen kortsiktig gjeld	137	11	148
Annen langsiktig gjeld og forpliktelser	47	83	130
Netto eiendeler i selskapsregnskapet	3 833	47	3 880
Omgjort verdi av netto eiendeler til verdier brukt i konsernregnskapet ^{*1)}	5 078		5 078
Netto eiendeler benyttet i konsernoppstillingen ^{*1)}	8 911	47	8 958
Avstemming mot regnskapet			
Andel netto eiendeler 01.01	1 891	16	1 907
Andel ordinært årsresultat	-47	1	-47
Kapitalinnskudd	127		127
Korreksjoner	6		6
Andel netto eiendeler 31.12.	1 976	17	1 993
Andelen av netto eiendeler er beregnet etter en eierandel på:	12-27 %	36%	

^{*1)} Selskapsregnskapet omarbeidet til konsernets regnskapsprinsipper.

Spesifikasjon av øvrige tilknyttede selskaper

<i>(tall i millioner kroner)</i>	Moelven Industrier ASA	Øvrige tilknyttede selskaper ^{*1)}	Sum
2018			
Sammendratt resultat			
Salgsinntekter	11 021	29	11 050
Ordinært årsresultat etter skatt	451	2	453
Konsernets andel av ordinært resultat	107	0	108
Andel av omregnet ordinært resultat	107	0	108
Andel utvidet resultat	-5		-5
Andel årets totalresultat fra tilknyttede selskaper	103	0	103
Sammendratt balanse			
Omløpsmidler	3 337	11	3 348
Anleggsmidler	1 965	7	1 972
Annen kortsiktig gjeld	1 893	4	1 897
Annen langsiktig gjeld og forpliktelser	974		974
Netto eiendeler i selskapsregnskapet	2 435	14	2 449
Avstemming mot regnskapet			
Andel netto eiendeler 01.01	496	7	503
Andel ordinært årsresultat	107	0	108
Andel mottatt utbytte	-21		-21
Utvidet resultat (omregningsdifferanser og estimatavvik pensjon)	-5		-5
Andel netto eiendeler 31.12.	578	7	585
Andelen av netto eiendeler er beregnet etter en eierandel på:	23,70%	Note 28	

*1) Regnskapførte tall er dels basert på regnskap for 2017

*2) Selskapet Efi ble overført fra investeringer i tilknyttede selskap til holdt for salg etter tredje kvartals rapportering 2016. I 2017 ble verdien nedskrevet til null.

<i>(tall i millioner kroner)</i>	Moelven Industrier ASA	Øvrige tilknyttede selskaper *1)	Sum
2017			
Sammendratt resultat			
Salgsinntekter	10 768	42	10 810
Ordinært årsresultat etter skatt	293	3	296
Konsernets andel av ordinært resultat	70	1	71
Andel av omregnet ordinært resultat	70	1	71
Andel utvidet resultat	-15	0	-15
Andel årets totalresultat fra tilknyttede selskaper	55	1	56
Sammendratt balanse			
Omløpsmidler	3 198	16	3 214
Anleggsmidler	1 847	8	1 855
Annen kortsiktig gjeld	1 920	9	1 929
Annen langsiktig gjeld og forpliktelser	1 032	1	1 033
Netto eiendeler i selskapsregnskapet	2 093	14	2 107
Avstemming mot regnskapet			
Andel netto eiendeler 01.01	430	8	438
Andel ordinært årsresultat	70	1	71
Nedskrivninger	-15	-1	-16
Utvidet resultat (omregningsdifferanser og estimatavvik	12	0	12
Andel netto eiendeler 31.12.	496	8	504
Andelen av netto eiendeler er beregnet etter en eierandel på:	23,70%	Note 28	

Investeringer i felleskontrollerte virksomheter

Det vises til note 28 som viser eierinteresser i felleskontrollerte virksomheter.

Konsernet har eierinteresser i et felleskontrollerte kraftforetak Oppland Energi AS, som er organisert som et aksjeselskap. Regnskapsmessig inntas kraftforetaket etter egenkapitalmetoden som en felleskontrollerte virksomhet. Investeringer i de felleskontrollerte vindselskapene Austri Kjølberget og Austri Raskiftet er fra og med 2015 inntatt etter egenkapitalmetoden som felleskontrollerte virksomheter.

Fra og med 1.7.2016 er det medtatt vår investering i den felleskontrollerte virksomheten Innlandskraft.

I tabelloppstillingen nedenfor vises sammendratt finansiell informasjon fra de felleskontrollerte virksomhetene innregnet etter egenkapitalmetoden. Tallene er hentet fra selskapsregnskapet. I de tilfeller hvor selskapsregnskapet er tilpasset konsernets regnskapsprinsipper er dette spesifisert.

<i>(tall i millioner kroner)</i>	Oppland Energi AS	Innlands-kraft AS	Vindselskap	Sum 2018	Sum 2017
Sammendratt resultat					
Salgsinntekter	897	2 426	57	3 380	2 347
Avskrivninger	-76	-25	-9	-110	-94
Netto finansinntekter (-kostnader)	-5	-10		-15	-18
Skattekostnad	-284	-14		-298	-132
Ordinært årsresultat etter skatt	364	56	19	439	302
Konsernets andel av ordinært resultat	141	28	4	173	121
Effekt av omregning til konsernets regnskapsprinsipper	-35	5	0	-30	-21
Andel av omregnet ordinært resultat * ¹⁾	106	33	4	143	100
Andel utvidet resultat * ¹⁾	1	1	7	9	-1
Andel totalresultat fra felleskontrollert virksomhet *¹⁾	107	34	11	152	99
Sammendratt balanse					
Kontanter og kontantekvivalenter	268	223	51	542	345
Sum øvrige omløpsmidler	38	794	55	887	769
Sum anleggsmidler	2 884	587	1 465	4 936	3 544
Annen kortsiktig gjeld inkl. leverandørgjeld	380	816	14	1 210	717
Langsiktig finansiell gjeld	249	300		549	944
Annen langsiktig gjeld	36	70		106	142
Netto eiendeler i selskapsregnskapet	2 525	418	1 557	4 500	2 855
Omgjort verdi av netto eiendeler til verdier benyttet i konsernregnskapet *1,2)	2 020	-106	13	1 927	1 989
Netto eiendeler etter konsernets regnskapsprinsipper	4 545	312	1 570	6 427	4 844
Avstemming mot regnskapet					
Andel netto eiendeler 01.01	1 653	146	145	1 944	1 767
Andel ordinært årsresultat	106	33	4	143	105
Andel avgitt utbytte utbytte		-24		-24	-14
Kjøp og salg av eierandeler - korrigeringer	0		2	2	3
Kapitalinnskudd			158	158	82
Andel utvidet resultat	1	1	7	9	7
Andel netto eiendeler 31.12	1 759	156	315	2 231	1 950
Andelen netto eiendeler er beregnet etter en eierandel på	38,7 %	50% 20-62,5 %			38,7 %

*¹⁾ Selskapsregnskapet omarbeidet til konsernets regnskapsprinsipper

*²⁾ Avvik mellom selskapsregnskapenes verdier og konsernets verdier kan i all hovedsak henføres til at ved overgangen til bruk av internasjonale regnskapsregler IFRS. I konsernregnskapet ble driftsmidlene i selskapsregnskapene rekalkulert til gjenanskaffelseskost samt vurdert på nye levetider.

<i>(tall i millioner kroner)</i>	2019	2018
Innskuddsforpliktelse i tilknyttede og felles kontrollerte virksomheter	225	300

Som innskuddsforpliktelse er medtatt de kapitalinnskudd som konsernet forventes å måtte utbetale for å dekke de tilknyttede og felleskontrollerte selskapenes prosjektbudsjetterte investeringer i påkommende år. Det er ingen betingede forpliktelser knyttet til konsernets andel i disse selskapene.

Note 10 Finansielle instrumenter etter kategori

Følgende prinsipper for etterfølgende måling av finansielle instrumenter har blitt anvendt for finansielle instrumenter i balansen. Prinsippene er utfyllende beskrevet i note 2.

<i>(tall i millioner kroner)</i>	Note	Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet	Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over utvidet resultat	Eiendeler til amortisert kost	Sum
Per 31.12.2018					
Andre finansielle anleggsmidler	11	363	20	379	762
Kundefordringer og andre fordringer	12			810	810
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet	14	10			10
Kontanter og kontantekvivalenter	16			367	367
Sum eiendeler		373	20	1 555	1 948

<i>(tall i millioner kroner)</i>	Note	Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet	Finansielle forpliktelser målt til virkelig verdi over utvidet resultat	Forpliktelser til amortisert kost	Sum
Per 31.12.2018					
Lån	18			8 240	8 240
Andre avsetninger for forpliktelser	21	131		3	134
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	22			1 229	1 229
Derivater	13	182	22		204
Sum forpliktelser		313	22	9 472	9 807

<i>(tall i millioner kroner)</i>	Note	Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet	Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over utvidet resultat	Eiendeler til amortisert kost	Sum
Per 31.12.2017					
Andre finansielle anleggsmidler	11	290	81	659	1 029
Kundefordringer og andre fordringer	12			953	953
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet	14	209			209
Kontanter og kontantekvivalenter	16			291	291
Sum eiendeler		499	81	1 902	2 481

<i>(tall i millioner kroner)</i>	Note	Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet	Finansielle forpliktelser målt til virkelig verdi over utvidet resultat	Forpliktelser til amortisert kost	Sum
Per 31.12.2017					
Lån	18			7 473	7 473
Ansvarlig lånekapital	18			1 519	1 519
Andre avsetninger for forpliktelser	21	97		4	101
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	22			1 244	1 244
Derivater	13	239			239
Sum forpliktelser		337		10 240	10 577

Note 11 Andre finansielle anleggsmidler

<i>(tall i millioner kroner)</i>	2018	2017
Fordring knyttet til krav på erstatningskraft	303	235
Langsiktige fordringer på tjenestekjøpere	61	78
Langsiktig utlån	96	249
Industrikraftkontrakt	20	81
Andre fordringer	222	332
Investering i aksjer og andeler	60	55
Sum andre finansielle anleggsmidler	762	1 029

Lån til tilknyttet selskap, langsiktige fordringer på tjenestekjøpere og langsiktig utlån
 For en nærmere beskrivelse av finansielle anleggsmidler knyttet til tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet henvises det til note 27 Nærstående parter.

Fordring knyttet til krav på erstatningskraft

Eidsiva har en langsiktig fordring knyttet til krav på erstatningskraft. Fremtidige innbetalinger neddiskonteres til virkelig verdi og reguleres ved hver regnskapsrapportering som følge av forventninger om fremtidig utvikling i strømpriser, prisindekser og diskonteringsrente.

Industrikraftkontrakt

Eidsiva Vannkraft AS inngikk i juni 2015 en langsiktig kraftavtale med en årlig leveranse på 300 GWh kraft i 10 år fra 1.1.2021. Virkelig verdi av kontrakten klassifiseres som langsiktig eiendel eller forpliktelse, da gjenværende løpetid på kontrakten er lenger enn 12 måneder.

Industrikraftkontrakten med Hydro Energi hadde på tidspunktet for avtaleinngåelse en regnskapsmessig gevinst. Under IFRS er det ikke tillatt å ta inn såkalte dag-1 gevinster i de tilfeller verdsettelsen baserer seg på ikke-observerbare forutsetninger. Dag-1 gevinsten vil periodiseres i takt med at det blir observerbare priser på NASDAQ for de relevante leveranseperiodene i kontrakten. Periodiseringen av dag-1 gevinsten ble påbegynt i 2016. Gevinsten var per 31 desember 2018 på 18 millioner kroner før skatt.

Investeringer i aksjer og andeler

Investeringer i aksjer og andeler er klassifisert i kategorien eiendeler til virkelig verdi over resultat og består av følgende investeringer:

<i>(tall i millioner kroner)</i>	2018	2017
Unoterte verdipapirer:		
- Egenkapitalinnskudd i KLP	58	53
- Øvrige aksjeposter	2	2
Sum	60	55

Investeringer i aksjer og andeler er notert i følgende valutaer:

<i>(tall i millioner kroner)</i>	2018	2017
Norske kroner	60	55
<i>(tall i millioner kroner)</i>	2018	2017
Balanseført verdi 01.01	55	50
Tilgang	5	5
Balanseført verdi 31.12	60	55

Note 12 Kundefordringer og andre fordringer

<i>(tall i millioner kroner)</i>	2018	2017
Kundefordringer	403	546
Nedskrivning for tap på kundefordringer	-4	-3
Kundefordringer netto	399	543
Opptjente, ikke fakturerte inntekter, energi og nettleie	82	292
Andre fordringer	329	118
Sum kundefordringer og andre fordringer	810	953

Alle kundefordringer og andre fordringer er i norske kroner. De balanseførte verdier er lik eller tilnærmet lik virkelig verdi.

Pr. 31. desember 2018 var kundefordringer på 115 millioner kroner (2017: 154 millioner kroner) over forfall, men ikke nedskrevet. Disse relaterer seg til en rekke uavhengige kunder som erfaringsvis ikke har hatt problemer med mislighold. Aldersfordelingen av disse kundefordringene er som følger:

<i>(tall i millioner kroner)</i>	2018	2017
Opptil 3 måneder	102	147
3 til 6 måneder	6	2
Over 6 måneder	7	5
Sum	115	154

Bevegelse i avsetning for nedskrivning på kundefordringer er som følger:

<i>(tall i millioner kroner)</i>	2018	2017
Per 01.01.	3	3
Fordringer som er avskrevne for tap i løpet av året	-3	-3
Nye avsetninger i løpet av året	4	3
Per 31.12.	4	3

Fordringer som er avskrevne for tap i løpet av året, innkommet på tidligere avskrevne fordringer og endring i avsetning er inkludert i andre driftskostnader i resultatregnskapet. De øvrige klasser innen kundefordringer og andre fordringer inneholder ikke nedskrevne eiendeler.

Note 13 Derivater

<i>(tall i millioner kroner)</i>	Note	2018	2017
Eiendeler			
Industrikraftkontrakt	11	20	81
Sum anleggsmidler		20	81
Eiendeler			
Forpliktelser			
Renteswapper		159	193
Sum langsiktig gjeld		159	193
Forpliktelser			
Renteswapper		20	32
Valutaterminkontrakter		25	14
Sum kortsiktig gjeld		45	46

Note 14 Virkelig verdi av finansielle eiendeler og forpliktelser

Virkelig verdimålinger og -opplysninger klassifisert etter nivå

I tabellene under benyttes følgende nivåinndeling:

Nivå 1: Verdsettelse basert på noterte priser i et aktivt marked for identiske eiendeler og forpliktelser

Nivå 2: Verdsettelse som baserer seg på (1) noterte priser i et aktivt marked for identiske eiendeler med utsatt oppgjør og som må diskonteres, (2) direkte eller indirekte observerbare priser for identiske eiendeler eller forpliktelser i et marked som ikke er aktivt, (3) modeller som benytter priser og variabler som fullt ut er hentet fra observerbare markeder eller transaksjoner og (4) prising i et aktivt marked av en tilsvarende, men ikke identisk eiendel eller forpliktelse

Nivå 3: Vurderinger som baserer seg på faktorer som ikke er observerbare eller eksternt verifiserbare

Selskapets verdsettelsesmetoder maksimerer bruken av observerbare data der det er tilgjengelig og belager seg minst mulig på selskapets egne estimater.

Følgende tabell viser selskapets eiendeler og forpliktelser målt til virkelig verdi per 31.12.2018

<i>(tall i millioner kroner)</i>	Note	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Derivater benyttet til sikring					
Industrikraftkontrakt	11, 13			20	20
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet					
Egenkapitalinstrumenter	14			10	10
Derivater holdt for handelsformål	13				0
Fordringer knyttet til krav på erstatningskraft	11			303	303
Egenkapitalinstrumenter	11			60	60
Sum				393	393
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet					
Virkelig verdi av forpliktelser til konsesjonsavgift og erstatninger	21			131	131
Derivater holdt for handelsformål	13		182		182
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over utvidet resultat					
Derivater som del av sikring	13		22		22
Sum			204	131	335

Følgende tabell viser selskapets eiendeler og forpliktelser målt til virkelig verdi per 31.12.2017
(tall i millioner kroner)

	Note	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Derivater benyttet til sikring					
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet					
Egenkapitalinstrumenter	14	200		8	209
Derivater holdt for handelsformål	13				0
Fordringer knyttet til krav på erstatningskraft	11			235	235
Egenkapitalinstrumenter	11			55	55
Sum		200		379	499
Virkelig verdi av forpliktelser til konsesjonsavgift og erstatninger	21			97	97
Derivater holdt for handelsformål	13		239		239
Sum			239	97	337

Tabellen under viser på hvilket nivå i virkelig verdi hierarkiet de instrumentene hvor det kun gir noteinformasjon om virkelig verdi befinner seg per 31.12.2018
(tall i millioner kroner)

	Note	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Finansielle forpliktelser					
Lån	18		6 974		6 974
Sum			6 974		6 974

Tabellen under viser på hvilket nivå i virkelig verdi hierarkiet de instrumentene hvor det kun gir noteinformasjon om virkelig verdi befinner seg per 31.12.2017
(tall i millioner kroner)

	Note	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Finansielle forpliktelser					
Lån	18		6 986	1 519	8 505
Sum			6 986	1 519	8 505

Verdsettelsesteknikker for instrumenter i nivå 2
Derivater

Virkelig verdi på rentebytteavtaler er innhentet fra handelsmotpartene og kontrollert forventende neddiskonterte kontantstrømmer. Kontrakter handlet på NASDAQ vedsettes etter til balansedagens sluttkurs. Kontrakter med fremtidig oppgjør neddiskonteres. Valutaterminer er verdsatt med utgangspunkt i valutakursen på balansedagen og tilhørende valutaforwardkurve.

Lån

Selskapets lån er vurdert til amortisert kost i balansen. Virkelig verdi av selskapets lån er oppgitt i note 18. Virkelig verdi er beregnet basert på innhentede ligningskurser fra Norges fondsmeglerforbund og kontrollert mot forventede neddiskonterte kontantstrømmer.

Verdsettelsesprosess, verdsettelsesteknikker, vesentlige forutsetninger og sensitivitet for instrumenter i nivå 3

De ulike virksomhetsområdene har utpekt kvalifiserte personer som er ansvarlige for å utarbeide verdsettelsene som ligger til grunn for konsernets virkelige verdi estimater på nivå 3. Rimelighet og konsistens knyttet til forutsetninger og metoder blir vurdert av konsernets finans- og controllerfunksjon.

Egenkapitalinstrumenter

Virkelig verdi av ikke børsnoterte verdipapirer er i vesentlig grad basert på tilgjengelig kursinformasjon, diskonterte kontantstrømmer, emisjonspris/transaksjonsverdi eller multipelbasert vurdering.

Forpliktelser konsesjonsavgift og erstatningskraft

Fra og med 2016 beregnes det ikke lenger noen forpliktelse knyttet til konsesjonsavgifter, mens verdiendring av forpliktelse knyttet til erstatninger/erstatningskraft nå føres over resultatet som «Andre gevinster og tap» eller som «Andel kraftforetak etter EK-metoden» for forpliktelser knyttet til deleide selskap. Forpliktelse og eiendel knyttet til Eidsiva Vannkrafts andel i selskapene Opplandskraft DA, Vinstra Kraftselskap DA, Kraftverkene i Orkla DA har tidligere vært balanseført som gjeld og som immateriell eiendel, sammen med Eidsiva Vannkrafts tilsvarende forpliktelser og eiendel (knyttet til heleide kraftverk). Fra 2016 er forpliktelse (og eiendel) vedr. erstatninger/erstatningskraft knyttet til andel i alle deleide selskap ført som «Andel kraftforetak etter EK-metoden» både i resultat og balanse.

Neddiskontering av fremtidige utbetalinger benyttes som verdsettelsesteknikk.

For sensitivitetsinformasjon henvises det til tabellen i note 6.

Forpliktelsene reguleres ved hver regnskapsrapportering som følge av forventninger om fremtidig utvikling i strømpriser, prisindekser og diskonteringsrente. Den vesentligste uobserverbare faktoren er fremtidige kraftpriser utover prisene som kan observeres på Nasdaq OMX, samt tilhørende valutakurser. Eidsiva legger i verdsettelsen til grunn en langsiktig kraftpris og valutakurs basert på innhentet informasjon fra anerkjente kraft- og valutaanalytikere.

Industrikraftkontrakt

Eidsiva Vannkraft AS inngikk i juni 2015 en langsiktig kraftavtale med Hydro Energi AS med en årlig leveranse på 300 GWh kraft i 10 år fra 1.1.2021. Kontrakten er utpekt som sikringsinstrument i en kontantstrømsikring. Virkelig verdi av kontrakten klassifiseres som langsiktig eiendel eller forpliktelse, da gjenværende løpetid på kontrakten er lenger enn 12 måneder.

Avstemming av endringer i virkelig verdi for instrumenter klassifisert i nivå 3

<i>(tall i millioner kroner)</i>	Fordring erstatnings- kraft	Forpliktelse erstatninger	Derivater	Egenkapital- instrumenter	Industrikraft -kontrakt	Sum
Eiendeler						
31.12.2016	229		0	57	134	420
Gevinst/tap ført mot utvidet resultat					-53	-53
Gevinst/tap inkludert i linjen andre (tap)/gevinster - netto	6		0	6		12
31.12.2017	235			63	81	379
Investeringer i perioden				10		10
Gevinst/tap ført mot utvidet resultat					-61	-61
Gevinst/tap inkludert i linjen andre (tap)/gevinster - netto	68			-3		65
31.12.2018	303			70	20	393
Forpliktelse						
31.12.2016		67				67
Gevinst/tap inkludert i linjen andre (tap)/gevinster - netto		30				30
31.12.2017		97				97
Gevinst/tap inkludert i linjen andre (tap)/gevinster - netto		33				33
31.12.2018		131				131

Note 15 Varelager og utvikling i magasinfylling

<i>(tall i millioner kroner)</i>	2018	2017
Lager av varer	28	14
Magasinfylling i GWh per 31.12	869	818
Magasinfylling i prosent	63%	60%

Magasinfylling gjelder estimert produksjonsytelse av oppmagasinert vann per 31.12. Verdi av magasinbeholdningen er ikke inntatt i balansen.

Note 16 Kontanter og kontantekvivalenter

<i>(tall i millioner kroner)</i>	2018	2017
Kontanter og bankinnskudd med positive saldi innenfor/utenfor konsernkonto	367	291
Sum kontanter og kontantekvivalenter i balansen	367	291

Av bankinnskudd utenfor konsernkonto er 37 millioner kroner stillet som sikkerhet for krafthandelvirksomheten (53 millioner kroner i 2017). Andre garantistillelser er på 22 millioner kroner. Øvrige bundne midler, herunder stillet sikkerhet for betaling av skattetrekk, utgjør 39 millioner kroner (41 millioner kroner i 2017). Heleide datterselskap i konsernet inngår i en konsernbankkontoordning. Selskap som inngår i denne ordningen har et solidarisk selvskyldneransvar for samlet trekk på konsernbankkontoen begrenset oppad til 275 millioner kroner som er trekkrammen. Kredittrisiko vurderes til å være lav.

Note 17 Aksjekapital og overkurs

Aksjekapitalen i Eidsiva Energi AS består av følgende aksjeklasser:

<i>(tall i millioner kroner)</i>	A-aksjer	B-aksjer	C-aksjer	Sum aksjekapital	Overkurs	Sum
Per 31.12.2016	114	55	176	346	1 503	1 848
Per 31.12.2017	114	55	176	346	1 503	1 848
Per 31.12.2018	171	83	264	519	2 849	3 367

Eidsiva Energi AS har 28 aksjonærer per 31.12.2018.

Det oppstilles ingen krav for å være eier av A-aksjene. Det kan være inntil 33 % A-aksjer i Selskapet, basert på stemmer og kapital. B-aksjene kan bare eies av norske kommuner, fylkeskommuner, staten og selskaper som anses som 100 % offentlig eid i konsesjonsrettslig sammenheng i henhold til konsesjonsreglene slik de gjelder til enhver tid.

C-aksjene tilsvarer B-aksjene, men kan bare eies av nåværende kommuner i Hedmark eller Oppland fylke, av fylkeskommuner i Hedmark og Oppland, eller av holdingselskap som er minst 67 % eid og kontrollert av nåværende kommuner og/eller fylkeskommuner i Hedmark og Oppland. C-aksjenes samlede pålydende skal utgjøre minst 51 % av Selskapets kapital og stemmer til og med 31.12.2026, hvor C-aksjeklassen reduseres

til 34 % av Selskapets kapital og stemmer. Dette skjer ved at en andel av C-aksjene automatisk konverteres til B-aksjer fra samme tidspunkt. Konvertering skal skje forholdsmessig mellom Aksjonærene, basert på deres andel av C-aksjene i Selskapet.

Den 31.12.2036 konverteres C-aksjeklassen i sin helhet til B-aksjer i Selskapet. Ved enhver form for eierskifte har de øvrige aksjeeiere forkjøpsrett. Det er ingen generell forkjøpsrett for aksjonærer i samme aksjeklasse.

	2017	2018	Forslag 2019
Totalt utbytte (<i>tall i millioner kroner</i>)	175	150	243
Utbetalt utbytte per aksje i kroner (<i>likt for alle aksjeklasser</i>)	0,51	0,43	0,70

Aksjonæroversikt i Eidsiva Energi AS per 31.12.2018:

<i>(antall aksjer)</i>	A-aksjer	B-aksjer	C-aksjer	Sum aksjer	Eierandel
Hedmark Fylkeskraft AS	24 872 152	12 059 225	38 438 782	75 370 159	21,802 %
Hamar Energi Holding AS	24 872 152	12 059 225	38 438 780	75 370 157	21,802 %
LGE Holding AS	18 888 261	9 157 945	29 190 949	57 237 155	16,556 %
Ringsaker kommune	16 704 601	8 099 201	25 816 202	50 620 004	14,642 %
Oppland Fylkeskraft AS	10 577 253	5 128 365	16 346 663	32 052 281	9,271 %
Gjøvik kommune	3 731 908	1 809 410	5 767 494	11 308 812	3,271 %
Løten kommune	2 197 973	1 065 684	3 396 868	6 660 525	1,927 %
Østre Toten kommune	2 024 465	981 559	3 128 717	6 134 741	1,775 %
Elverum Energi AS	1 426 052	691 419	2 203 898	4 321 369	1,250 %
Åmot kommune	1 356 095	657 501	2 095 783	4 109 379	1,189 %
Trysil kommune	1 353 633	656 307	2 091 977	4 101 917	1,187 %
Engerdal Energi Holding AS	1 181 283	572 743	1 825 620	3 579 646	1,035 %
Nord-Fron kommune	1 062 322	515 065	1 641 770	3 219 157	0,931 %
Ringebu kommune	865 505	419 639	1 337 598	2 622 742	0,759 %
Øyer kommune	801 815	388 759	1 239 169	2 429 743	0,703 %
Stor-Elvdal kommune	678 048	328 750	1 047 892	2 054 690	0,594 %
Nord-Odal kommune	385 500	186 909	595 772	1 168 181	0,338 %
Øystre Slidre kommune	370 586	179 678	572 724	1 122 988	0,325 %
Vestre Slidre kommune	349 666	169 535	540 392	1 059 593	0,306 %
Vang kommune	83 683	40 574	129 329	253 586	0,073 %
Lesja kommune	64 681	31 360	99 961	196 002	0,057 %
Kongsvinger kommune	59 064	28 637	91 281	178 982	0,052 %
Åsnes kommune	32 339	15 679	49 978	97 996	0,028 %
Eidskog kommune	30 713	14 891	47 466	93 070	0,027 %
Sør-Odal kommune	29 513	14 309	45 611	89 433	0,026 %
Grue kommune	29 532	14 319	45 640	89 491	0,026 %
Våler kommune	29 532	14 319	45 640	89 491	0,026 %
Skjåk kommune	25 811	12 514	39 893	78 218	0,023 %
Totalt antall aksjer (å kr.)	114 084 138	55 313 521	176 311 849	345 709 508	100,000 %

Eiersammensetningen er den samme som per 31.12.2017.

Note 18 Lån

<i>(tall i millioner kroner)</i>	2018	2017
Langsiktige lån		
Banklån flytende rente	2 881	2 233
Obligasjonslån fast rente	2 650	3 200
Obligasjonslån flytende rente	1 350	1 350
Lån i datterselskap	13	27
Ansvarlig lån	0	1 519
Sum langsiktige lån	6 894	8 329
Kortsiktige lån		
Banklån flytende rente	454	539
Obligasjonslån fast rente	550	0
Sertifikatlån	300	0
Lån i datterselskap	14	2
Øvrig kortsiktig gjeld	28	122
Sum kortsiktige lån	1 346	663
Sum lån	8 240	8 992

Avdragsprofil rentebærende lån:

År	2019	2020	2021	2022	2023	Deretter	Sum
Millioner kroner	1 346	1 420	1 214	614	1 222	2 425	8 240

Første års avdrag langsiktig gjeld er klassifisert som kortsiktig gjeld.

Sertifikat- og obligasjonslån per 31.12.2018

Verdipapirnummer <i>(tall i millioner kroner)</i>	Børs-ticker	Type	Renteregulering	Forfall	Beløp
NO0010650419	EIEN10	Obligasjon	Fixed	27.06.2019	550
NO0010838410	EIEN25	Sertifikat	Fixed	28.11.2019	300
NO0010291040	EIEN03	Obligasjon	Fixed	17.11.2020	700
NO0010756703	EIEN18	Obligasjon	FRN	04.02.2021	600
NO0010736572	EIEN14	Obligasjon	Fixed	27.05.2022	500
NO0010806862	EIEN24 G	Obligasjon	FRN	05.10.2023	750
NO0010792849	EIEN23	Obligasjon	Fixed	23.05.2024	500
NO0010737109	EIEN15	Obligasjon	Fixed	27.05.2025	150
NO0010751274	EIEN19	Obligasjon	Fixed	06.11.2025	150
NO0010704414	EIEN11	Obligasjon	Fixed	26.02.2029	500
NO0010736580	EIEN16	Obligasjon	Fixed	11.06.2030	150
Sum					4 850

Sertifikat- og obligasjonslån med fast rente har en gjennomsnittlig kupongrente på 3,67 prosent.

Eidsiva Energi har negativ pantsettelsesklausul i flere av låneavtalene. I tillegg har enkelte avtaler krav til verdijustert egenkapital på minst 35 prosent. Lån inkluderer sikrede banklån på totalt 31 millioner kroner (2017: 29 millioner kroner). Banklån er sikret i deler av konsernets festeretter (17 millioner kroner), samt i kundefordringer (en million kroner) (note 12). Det er også etablert bankgarantier pålydende 18 millioner kroner knyttet til entreprenør- og bredbåndsvirksomheten.

Balanseført verdi og virkelig verdi på langsiktige lån:

<i>(tall i millioner kroner)</i>	Balanseført verdi		Virkelig verdi	
	2018	2017	2018	2017
Banklån	2 894	2 260	2 894	2 260
Obligasjonslån	4 000	4 550	4 080	4 726
Ansvarlig lån	0	1 519	0	1 519
Sum	6 894	8 329	6 974	8 505

Virkelig verdi av kortsiktige lån tilsvarer balanseført verdi ettersom effekt av diskontering ikke er vesentlig. Virkelig verdi av langsiktige lån er beregnet basert på innhentede ligningskurser fra Norges fondsmeglerforbund. Konsernet har et lån på 22 millioner euro, mens resten er lån i norske kroner.

Per 31.12.2018 har konsernet ubenyttede trekkfasiliteter på 1 487 millioner kroner (2017: 1 497 millioner kroner).

<i>(tall i millioner kroner)</i>	2018	2017
Flytende rente:		
– Utløper etter mer enn ett år	4 244	3 610
Fast rente		
– Utløper etter mer enn ett år	2 650	4 719
Sum	6 894	8 329

Note 19 Utsatt skatt

Utsatt skatt nettoføres når konsernet har en juridisk rett til å motregne utsatt skattefordel mot utsatt skatt i balansen og dersom den utsatte skatten er til samme skattemyndighet. Følgende beløp har blitt nettoført:

<i>(tall i millioner kroner)</i>	2018	2017
Utsatt skattefordel:		
- Utsatt skattefordel som reverseres om mer enn 12 måneder	277	307
- Utsatt skattefordel som reverseres innen 12 måneder	321	193
Sum utsatt skattefordel	598	500
Utsatt skatt:		
- Utsatt skatt som reverseres om mer enn 12 måneder	2 221	2 146
- Utsatt skatt som skal betales innen 12 måneder	14	11
Sum utsatt skatt	2 235	2 157
Netto utsatt skatt	1 637	1 657
Endring i balanseført utsatt skatt:		
Balanseført verdi 01.01.	1 657	1 621
Resultatført over OCI i perioden	-20	-30
Utsatt skatt fra oppkjøpt virksomhet	-3	0
Resultatført over ordinært resultat i perioden	4	66
Balanseført verdi 31.12.	1 637	1 657

Endring i utsatt skattefordel og utsatt skatt (uten nettoføring innen samme skatteregime):

Utsatt skatt <i>(tall i millioner kroner)</i>	Driftsmidler	Immaterielle eiendeler	Fordringer	Andre forskjeller	Sum
31.12.2016	1 883	20	94	77	2 074
Resultatført i perioden	112	-1	-2	4	113
Ført over utvidet resultat i perioden	0	0	0	-30	-30
Utsatt skatt fra oppkjøpt virksomhet	0	0	0	0	0
31.12.2017	1 995	19	92	51	2 157
Resultatført i perioden	115	-2	5	3	121
Ført over utvidet resultat i perioden	0	0	0	-39	-39
Utsatt skatt fra oppkjøpt virksomhet	0	0	0	-3	-3
31.12.2018	2 110	17	97	12	2 236

Utsatt skattefordel <i>(tall i millioner kroner)</i>	Avsetning for forpliktelser	Negativ fremfør grunnrente- inntekt	Pensjons- forpliktelse	Andre forskjeller	Sum
31.12.2016	36	134	168	115	453
Resultatført i perioden	1	20	-3	29	47
Ført over utvidet resultat i perioden	0	0	0	0	0
Utsatt skattefordel fra oppkjøpt virksomhet	0	0	0	0	0
31.12.2017	37	154	165	144	500
Resultatført i perioden	1	5	-16	127	117
Ført over utvidet resultat i perioden	0	0	-19	0	-19
Utsatt skattefordel fra oppkjøpt virksomhet	0	0	0	0	0
31.12.2018	38	159	130	271	598

Utsatt skatt er beregnet med ordinær skattesats på 22 prosent og grunnrenteskattesats på 37 prosent per 31.12.2018. Per 31.12.2017 ble utsatt skatt beregnet med ordinær skattesats på 23 prosent og grunnrenteskattesats på 35,7 prosent.

Utsatt skattefordel knyttet til fremførbar negativ grunnrenteinntekt er balanseført for den del av totalen som forventes å kunne nyttiggjøres i løpet av en 10 års periode. Dette innebærer at skattevirkningen av et underskudd på 89 millioner kroner (2017: 211 millioner kroner) ikke er balanseført. Med en nominell skattesats for grunnrenteskatt på 37 prosent utgjør dette 33 millioner kroner (2017: 76 millioner kroner).

Note 20 Pensjoner og lignende forpliktelser

Selskapene i konsernet har offentlig tjenstepensjonsordning etter tariffavtale og følger i hovedsak reglene i henhold til statens pensjonskasse. Konsernets pensjonsforpliktelser er finansiert gjennom en flerforetaks tjenstepensjonsordning i KLP som gir rett til definerte fremtidige ytelser. I tillegg har konsernet enkelte usikrede ordninger.

De aktuarielle beregninger av pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser er utført av aktuar tilknyttet pensjonsleverandør og gir vår forholdsmessige andel av ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser, pensjonsmidler og kostnader tilknyttet pensjonsordningen. Benyttede økonomiske forutsetninger om blant annet lønnsendring, diskonteringsrente og avkastning er vurdert opp mot veiledning pensjonsforutsetninger som gis ut av Norsk RegnskapsStiftelse. Ved årets beregning av pensjonsytelsene er det benyttet en diskonteringsrente og avkastningsrente på innestående midler som er 0,1 prosentpoeng høyere enn anbefalt av Stiftelsen per 31.12.2018. Øvrige forutsetninger er like.

Ordningen omfatter 461 aktive og 888 personer med løpende pensjoner, opptalt per 01.01.2019. I tillegg er det opptjent oppsatte rettigheter på et antall personer. Aktive ansatte trekkes for tiden 3,8 prosent av brutto lønn for finansiering av pensjonsordningen.

Konsernet har innført innskuddspensjon for alle nyansatte fra 1.7.2016. Ved overgangen valgte en andel av konsernets nåværende ansatte frivillig overgang til innskuddsordningen. De resterende ansatte fortsetter i ytelsesordningen, men ordningen er lukket for nye ansatte.

Beløpene for ytelsesordninger i regnskapet fremkommer slik:

<i>(tall i millioner kroner)</i>	31.12.2018	31.12.2017
Nåverdi av sikrede forpliktelser	2 197	2 265
Virkelig verdi av pensjonsmidler	-1 778	-1 729
Underdekning i sikrede ordninger	419	537
Nåverdi av usikrede ordninger	48	38
Balanseført pensjonsforpliktelse	467	575

Endringer i netto pensjonsforpliktelser i løpet av året fremkommer slik:

<i>(tall i millioner kroner)</i>	Nåverdi av for- pliktelsen	Virkelig verdi av pensjons- midlene	Totalt
Pensjonsforpliktelse 01.01.2017	2 164	-1 591	573
Årets pensjonsopptjening inklusive arbeidsgiveravgift	70		70
Rentekostnad og (-inntekt)	55	-42	14
Administrasjonskostnader		5	5
Sum pensjonskostnader	125	-37	88
Virkning av rekalkulering:			
- Faktisk avkastning midler i forhold til resultatført renteinntekt		-85	-85
- Andre erfaringsavvik	92		92
Sum	92	-85	7
Innbetalt til ordningene:			
- Fra arbeidsgiver		-72	-72
- Fra ansatte		-11	-11
Utbetalt fra ordningene:			
- Pensjonsutbetalinger	-67	67	0
- Arbeidsgiveravgift	-10		-10
Sum innbetalt til ordningene	-77	-16	-94
Pensjonsforpliktelse 31.12.2017	2 303	-1 729	575
Årets pensjonsopptjening inklusive arbeidsgiveravgift	67		67
Rentekostnad og (-inntekt)	52	-40	12
Administrasjonskostnader		6	6
Sum pensjonskostnader	119	-34	84
Virkning av rekalkulering:			
- Faktisk avkastning midler i forhold til resultatført renteinntekt		11	11
- Andre erfaringsavvik	-90		-90
Sum	-90	11	-80
Innbetalt til ordningene:			
- Fra arbeidsgiver		-89	-89
- Fra ansatte		-11	-11
Utbetalt fra ordningene:			
- Pensjonsutbetalinger	-73	73	0
- Arbeidsgiveravgift	-13		-13
Sum innbetalt til ordningene	-86	-26	-113
Pensjonsforpliktelse 31.12.2018	2 245	-1 778	467

Pensjonskostnader i resultatregnskapet:

<i>(tall i millioner kroner)</i>	2018	2017
Pensjonskostnader etter ytelsesordning	84	88
Pensjonskostnader etter innskuddsordning	21	18
Sum pensjonskostnader inkludert i lønnskostnader (note 23)	105	106

Akkumulerte innregnede estimatavvik i netto pensjonsforpliktelse:

<i>(tall i millioner kroner)</i>	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Estimatavvik	32	112	104	109
De aktuarmessige forutsetninger som er	01.01.2019	01.01.2018	01.01.2017	01.01.2015
Diskonteringsrente	2,70%	2,30%	2,60%	2,60%
Forventet avkastning på pensjonsmidler	2,70%	2,30%	2,60%	2,60%
Årlig lønnsvekst	2,75%	2,50%	2,50%	2,50%
Årlig regulering av pensjoner	1,73%	1,48%	1,48%	1,48%
G-regulering	2,50%	2,25%	2,25%	2,25%

*1) De to nyeste års oppgitte forutsetninger benyttes ved beregning av virkelig verdi av pensjonsforpliktelse og midler for de angitte år. Mens derimot de to eldste års angitte forutsetninger benyttes ved beregning av pensjonskostnaden for de samme år.

Sensitiviteten i beregningene av brutto pensjonsforpliktelsen ved endring i vektet forutsetning er som følger:	Endring i forutsetning i %-enhet	Økning i forutsetning	Reduksjon i forutsetning
Diskonteringsrente	0,5 %	-8,0 %	9,0 %
Lønnsvekst	0,5 %	1,0 %	-1,0 %

I oppstillingen er lagt til grunn sensitivitetene basert på erfaringstall fra vår pensjonsleverandør i den felles pensjonsordningen vi tilhører. Sensitivitetsanalysen over er basert på endring i en av forutsetningene, gitt at alle andre forutsetninger holdes konstante. I praksis vil dette neppe skje da endringer i noen av forutsetningene vil samvariere.

Pensjonsmidlenes sammensetning per 31.12:	2018	2017
Anleggsobligasjoner	29%	27%
Eiendom	12%	12%
Omløpsobligasjoner og sertifikater	18%	19%
Omløpsaksjer	22%	23%
Andre eiendeler inklusive utlån	19%	19%
Total	100%	100%

Bokført (realisert) avkastning på eiendelene ble 3,5 prosent i 2018, 3,9 prosent i 2017, 5,3 prosent i 2016, 3,6 prosent i 2015, 4,3 prosent i 2014.

Forventede bidrag som skal innbetales til ytelsesordningen for regnskapsåret 2019 er estimert til 114 millioner kroner. Finanstilsynet har pålagt livselskapene å bruke nye dødelighetstabeller K2013 ved premieberegningen. Vår pensjonsleverandør opplyser at det er innbetalt tilstrekkelig for å dekke det økte kravet til oppreservering som følge av nye dødelighetstabeller.

Note 21 Andre avsetninger og forpliktelser

<i>(tall i millioner kroner)</i>	Erstatninger	Andre	Sum
Regnskapsåret 2017			
01.01.2017	67	4	71
Resultatført i løpet av året	-2	0	-2
Nye avtaler inngått i året mot	32	0	32
31.12.2017	97	4	101
Regnskapsåret 2018			
01.01.2018	97	4	101
Resultatført i løpet av året	33	-1	33
31.12.2018	131	3	134
Klassifikasjon i balansen:			
<i>(tall i millioner kroner)</i>		2018	2017
Andre avsetninger og forpliktelser		134	101

Erstatninger

Erstatninger er avtalte ytelser til grunneiere som følge av mottatte evigvarende vassdragskonsesjoner. Avsetning for forpliktelse er beregnet nåverdi av fremtidige utbetalinger. Ved beregningen er det anvendt en diskonteringsrate på 7,4 prosent før skatt (7,7 prosent i 2017). Løpende årlige utbetalinger kostnadsføres når de utbetales.

Andre forpliktelser

Andre avsetninger for forpliktelse er langsiktige forpliktelse inntatt fra mor- og datterselskap. Rest forpliktelse per 31.12.2018 på tre millioner kroner gjelder avsatte husleieforpliktelse.

Restruktureringsavsetninger

Konsernet har vedtatt og gjennomført et resultatforbedringsprogram som fra og med 2018 har bedret konsernets resultater med 177 millioner kroner før skatt. Det er inngått avtaler med ansatte om sluttlønsordninger hovedsakelig knyttet til førtidspensjonering. Per 31.12.2018 utgjør sluttlønsavsetninger 13 millioner kroner. Beløpet inngår i linje for "Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld".

Note 22 Leverandørgjeld

<i>(tall i millioner kroner)</i>	2018	2017
Leverandørgjeld	334	360
Offentlige avgifter og trekk (forbruksavgift, skattetrekk, mva, arb.g.avg. etc)	428	411
Skyldige feriepenge og lønnsavsetninger	97	105
Øvrige påløpte kostnader og annen kortsiktig	370	367
Sum	1 229	1 244

Note 23 Lønnskostnader

<i>(tall i millioner kroner)</i>	2018	2017
Lønn	-637	-658
Arbeidsgiveravgift	-87	-90
Pensjonskostnader – innskudd og ytelse (note 20)	-105	-106
Tjenestekjøperes andel av endring i pensjonskostnader	-4	-3
Andre personalkostnader	-26	-10
Sum lønnskostnader	-859	-867
Antall årsverk 31.12	995	1 018
Gjennomsnittlig antall årsverk	989	1 007

Revisor - spesifikasjon av honorar

<i>(tall i tusen kroner)</i>	2018	2017
Lovpålagt revisjon	1 364	1 341
Annen revisjon	704	0
Andre attestasjonstjenester	359	230
Skatterådgivning	592	484
Andre rådgivningstjenester	1 720	93
Sum	4 740	2 148

Økningen i «Andre rådgivningstjenester» gjelder hovedsakelig bistand ved salg av selskapet Laje Entreprenør AS.

Ytelser til ledende personer 2018

Godtgjørelse til bedriftsforsamling

Godtgjørelse til bedriftsforsamling i 2018 utgjorde 304 500 kroner.

Godtgjørelse til styret og ledende ansatte

Styret		Honorar
<i>(tall i tusen kroner)</i>		2018
Pål Egil Rønn	Styreleder (fra mai 2018)	259
Sigmund Thue	Styrets nestleder (fra mai 2018) / Styremedlem	237
Monica Haugan	Styremedlem	186
Kari Andreassen	Styremedlem	184
Sylvia Brustad	Styremedlem (fra mai 2018)	141
Tomas Holmestad	Styremedlem (fra mai 2018)	129
Martin Lutnæs	Representant ansatte	186
Leo Sørby	Representant ansatte	186
Øystein Løseth	Styreleder (frem til mai 2018)	109
Reidar Åsgård	Styrets nestleder (frem til mai 2018)	75
Silvija Seres	Styremedlem (frem til mai 2018)	48

Honorar til styret inkluderer honorar for deltagelse i Revisjonsutvalg, Personellsikkerhet og etikk utvalg og Kompensasjons- og lederutviklingsutvalget. Utvalgene er nedsatt av og blant styrets medlemmer.

Godtgjørelse til konsernsjef og øvrig konsernledelse

Godtgjørelse til konsernsjef fastsettes av styret.

Godtgjørelse til øvrig konsernledelse fasettes av konsernsjef. Godtgjørelse fastsettes etter retningslinjene for avlønning av ledende ansatte. Hovedprinsippet er "markedsmessig og ikke lønnsledende", "motiverende for måloppnåelse", "forståelig og akseptabel". Med unntak av konsernsjef, kan alle i konsernledelsen oppnå resultatlønn av fastlønn basert på vurdering av oppnådde resultater etter konsernets målstyringsprinsipp. Resultatlønn kan utgjøre inntil 10 prosent av grunnlønn.

Medlemmene av konsernledelsen har enten ytelses- eller innskuddsbaserte pensjonsordninger. Beløpet oppgitt for direktørene i Eidsiva Nett, Eidsiva bredbånd, Direktør HR og HMS og Direktør Konsernutvikling er arbeidsgivers innbetaling til den innskuddsbaserte ordningen. Pensjonskostnad for de øvrige i konsernledelsen som er i den ytelsesbaserte ordningen er beregnet som 7,14 prosent betalt individuell pensjonspremie av lønn med tillegg av 4,0 prosent reguleringspremie begrenset oppad til et grunnlag på 12 G.

Det har ikke vært endringer i konsernledelsen i 2018.

Konsernledelsen

<i>(tall i tusen kroner)</i>	Verv	Lønn	Resultat- lønn	Pensjon	Sktgrlag bil	Annet
Øistein Andresen	Konsernsjef	2 832	-	129	151	7
Oddleiv Sæle	Direktør Vannkraft	1 549	121	129	167	8
John Marius Lynne	Direktør Nett	1 566	115	125	175	12
Maren Kyllingstad	Direktør Marked 1)	1 430	117	129	162	10
Trond Skjellerud	Direktør Bredbånd	1 619	124	170	138	12
Leif Henning Asla	Direktør Økonomi og finans	1 310	108	129	117	11
Petter Myrvold	Direktør Konsernutvikling	1 228	90	124	73	9
Cecilie Dobloug Nyland	Direktør HR og HMS	1 090	87	119	-	7
Nils Kristian Myhre	Direktør Kommunikasjon og Regional Utvikling	1 130	88	129	185	10

1) Direktør Marked er en del av konsernledelsen i Eidsiva og har sitt ansettelsesforhold i Eidsiva Marked AS, men ivaretar også rollen som direktør for selskapet Innlandskraft AS som Eidsiva eier i et 50/50 prosent eierskap med Gudbrandsdal Energi.

Konsernsjef skal fratrukke sin stilling ved fylte 67 år med 66 prosent av ordinær lønn i pensjon. Pensjonen skal samordnes med andre pensjonsordninger. Ved oppsigelse før fylte 62 år skal pensjonen utregnes lineært fra null ved tiltredelse til 16 G ved fylte 62 år. Ved oppsigelse ved 62 år er pensjonen 16 G. Ved oppsigelse mellom 63 år og 67 år utregnes pensjonen lineært mellom disse to tidspunktene. Tilleggspensjonen fra fylte 67 år som ikke er dekket av konsernets pensjonsordning utgjør i 2018 en tilleggs-kostnad på 2,7 millioner kroner (2017: 2,4 millioner kroner). Det er ikke inngått bonus- eller overskuddsdelingsavtaler med konsernsjef. Konsernsjef har 6 måneders oppsigelsestid og 12 måneders etterlønn utover oppsigelsestiden ved oppsigelse fra selskapets side eller egen oppsigelse som skyldes vesentlige endringer i selskapets eierstruktur eller tidligere vedtatt hovedstrategi.

Direktører med innskuddsbasert pensjon har begrensning i beregningsgrunnlaget på 12 G. For direktør i Bredbånd har innskuddspensjon vært beregnet med feil prosentsats de siste årene. Fra 2014 til og med 2017 er det foretatt en tilleggsberegning på 370 tusen kroner i arbeidsgivers innskuddsforpliktelse.

Direktører med ytelsesbasert pensjon har pensjonsavtaler som gir rett til 66 prosent av sluttlønn begrenset til et beregningsgrunnlag inntil 16 G ved fratredelse etter 65 år. Tilleggs-kostnaden for pensjon utover 12 G inntil 16 G som ikke dekkes av konsernets sikrede pensjonsordning utgjør i 2018: Direktør Vannkraft 313 000 kroner (2017: 300 000 kroner), Direktør Marked 153 000 kroner (2017: 103 000 kroner) og Direktør

Økonomi og finans 92 000 kroner (2017: 86 000 kroner). Den usikrede ordningen opptjenes fra ansettelsestidspunktet i konsernet med 1/30 per år. Dette gir store variasjoner i pensjonskostnadene, hovedsakelig på grunn av forskjellige ansettelsestidspunkt og alder. Direktører med ytelsesbasert pensjon har etterlattepensjon som utgjør 39,6 prosent av direktørens pensjonsgrunnlag som samordnes med folketrygdens ytelser.

Det er ikke gitt lån/sikkerhetsstillelse til konsernsjef, styreleder, konsernledelse eller andre personlige nærstående parter.

Ytelser til ledende personer 2017

Godtgjørelse til bedriftsforsamling

Godtgjørelse til bedriftsforsamling i 2017 utgjorde 284 000 kroner.

Godtgjørelse til styret og ledende ansatte

Styret

(tall i tusen kroner)

		Honorar
		2017
Øystein Løseth	Styreleder 1)	375
Reidar Åsgård	Styrets nestleder	222
Sigmund Thue	Styremedlem	202
Silvija Seres	Styremedlem	170
Monica Haugan	Styremedlem	184
Kari Andreassen	Styremedlem	179
Martin Lutnæs	Representant ansatte	184
Leo Sørby	Representant ansatte (fra mai 2017)	90
Arild Haugstad	Representant ansatte (til og med april 2017)	129

1) Inklusive godtgjørelse for møter i Bedriftsforsamling og Eiermøter.

Honorar til styret inkluderer honorar for deltagelse i Revisjonsutvalg, Personellsikkerhet og etikk utvalg og Kompensasjons- og lederutviklingsutvalget. Utvalgene er nedsatt av og blant styrets medlemmer.

Godtgjørelse til konsernsjef og øvrig konsernledelse

Godtgjørelse til konsernsjef fastsettes av styret.

Godtgjørelse til øvrig konsernledelse fastsettes av konsernsjef. Godtgjørelse fastsettes etter retningslinjene for avlønning av ledende ansatte. Hovedprinsippet er "markedsmessig og ikke lønnsledende", "motiverende for måloppnåelse", "forståelig og akseptabel". Med unntak av konsernsjef, kan alle i konsernledelsen oppnå resultatlønn av fastlønn basert på vurdering av oppnådde resultater etter konsernets målstyringsprinsipp. Resultatlønn kan utgjøre inntil 10 prosent av grunnlønn.

Medlemmene av konsernledelsen har enten ytelses- eller innskuddsbaserte pensjonsordninger. Beløpet oppgitt for direktørene i Eidsiva Nett, Eidsiva bredbånd, Direktør HR og HMS og Direktør Konsernutvikling er arbeidsgivers innbetaling til den innskuddsbaserte ordningen. Pensjonskostnad for de øvrige i konsernledelsen som er i den ytelsesbaserte ordningen er beregnet som 9,41 prosent betalt individuell pensjonspremie av lønn med tillegg av 1,67 prosent reguleringspremie begrenset oppad til et grunnlag på 12 G.

Eidsiva Energi AS er omorganisert i 2017. Direktør Konsernstab gikk ut av konsernledelsen per 1. september, mens Direktør Konsernutvikling, HR og HMS og Kommunikasjon og Regional Utvikling ble en del av

konsernledelsen fra 1. oktober. Beløpene oppgitt i tabellen for de omtalte tilsvarer godtgjørelse så lenge de har vært en del av konsernledelsen.

Konsernledelsen

<i>(tall i tusen kroner)</i>	Verv	Lønn	Resultat- lønn	Pensjon	Sktgrlag bil	Annet
Øistein Andresen	Konsernsjef	2 750	-	124	150	7
Oddleiv Sæle	Direktør Vannkraft	1 507	110	124	166	7
John Marius Lynne	Direktør Nett	1 518	127	122	174	12
Maren Kyllingstad	Direktør Marked 1)	1 356	102	124	160	10
Trond Skjellerud	Direktør Bredbånd	1 547	128	86	182	12
Leif Henning Asla	Direktør Økonomi og finans	1 285	106	124	117	11

Fra 1. oktober 2017

Petter Myrvold	Direktør Konsernutvikling	300	-	30	-	2
Cecilie Dobloug Nyland	Direktør HR og HMS	267	-	28	-	2
Nils Kristian Myhre	Direktør Kommunikasjon og Regional Utvikling	270	-	29	-	2

Fratrådt konsernledelsen 1. september

Marit Torgersen	Direktør konsern	847	55	92	99	22
-----------------	------------------	-----	----	----	----	----

1) Direktør Marked er en del av konsernledelsen i Eidsiva og har sitt ansettelsesforhold i Eidsiva Marked AS, men ivaretar også rollen som direktør for selskapet Innlandskraft AS som Eidsiva eier i et 50/50 prosent eierskap med Gudbrandsdal Energi.

De samme betingelser som er beskrevet for 2018 var gjeldende i 2017.

Det er ikke gitt lån/sikkerhetsstillelse til konsernsjef, styreleder, konsernledelse eller andre personlige nærstående parter.

Note 24 Andre tap/gevinster, netto finanskostnad

2018	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	Finansielle eiendeler til amortisert kost	Finansielle forpliktelser til amortisert kost	Øvrige	Sum
<i>(tall i millioner kroner)</i>					
Verdiendring aksjer	-1				-1
Renteswapper - lån	47				47
Valutaterminkontrakter	5				5
Finansielle kontrakter kraftkjøp/salg	-359				-359
Verdiendring erstatningskraft	68				68
Verdiendring konsesjonskraft	-9				-9
Sum andre (tap)/gevinster	-248				-248
Rentekostnader lån			-338		-338
Utbetalt overkurs ved konvertering av ansvarlig lån			-247		-247
Andre finanskostnader				-6	-6
Sum finanskostnader			-585	-6	-591
Renteinntekter		18			18
Andre finansinntekter				12	12
Sum finansinntekter		18		12	30
Netto finanskostnad		18	-585	6	-561

2017	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	Finansielle eiendeler til amortisert kost	Finansielle forpliktelser til amortisert kost	Øvrige	Sum
<i>(tall i millioner kroner)</i>					
Verdiendring aksjer	2				2
Renteswapper - lån	29				29
Valutaterminkontrakter	-14				-14
Finansielle kontrakter kraftkjøp/salg	17				17
Verdiendring erstatningskraft	6				6
Verdiendring konsesjonskraft	2				2
Sum andre (tap)/gevinster	41				41
Rentekostnader lån			-361		-361
Verdiendring valuta			-20		-20
Andre finanskostnader				-3	-3
Sum finanskostnader			-381	-3	-384
Renteinntekter		35			35
Andre finansinntekter				5	5
Sum finansinntekter		35		5	40
Netto finanskostnad		35	-381	2	-344

Note 25 Skattekostnad

<i>(tall i millioner kroner)</i>	2018	2017
Betalbar skatt	183	148
Utsatt skatt (Note 19)	4	66
Sum skattekostnad	187	214

Skatten på konsernets resultat før skatt avviker fra det beløpet som hadde fremkommet dersom konsernets veide gjennomsnittlige skattesats hadde vært benyttet. Differansen er forklart som følger:

<i>(tall i millioner kroner)</i>	2018	2017
Resultat før skatt	412	720
Skatt beregnet med forventet gjennomsnittlig skattesats (23/24 %)	95	173
Grunnrenteskatt med skattesats 35,7%/34,3% %	166	104
Effekt av endret skattesats grunnrenteskatt til 37/35,7 %	25	27
Effekt av endret ordinær skattesats til 22%/23%	-47	-46
Resultat tilknyttede selskaper	-56	-33
Andre forhold	4	-11
Skattekostnad	187	214

Gjennomsnittlig skattesats	45%	30%
----------------------------	-----	-----

Den veide gjennomsnittlige skattesatsen var 45 prosent (2017: 30 prosent).

Den høye skatteprosenten skyldes i hovedsak kostnadsført grunnrenteskatt. Årets grunnrenteskatt utgjør 45 prosent av resultat før skattekostnad (2017: 18 prosent). Endring av skattesats fra og med 2018 øker grunnrenteskatten med 25 millioner kroner og reduserer alminnelig skatt med 47 millioner kroner.

Note 26 Kontantstrøm fra drift

<i>(tall i millioner kroner)</i>	Note	2018	2017
Resultat før skattekostnad		412	720
Justeringer for:			
Endring i pensjonsforpliktelser		-29	-6
Avskrivninger	7, 8	515	458
Gevinst/tap ved avgang varige driftsmidler (se nedenfor)		-3	-26
Endring urealiserte gevinst/tap på derivater	13	-36	32
Endring urealisert gevinst/tap på andre finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet		-81	-10
Netto finanskostnader	24	561	344
Andel resultat i tilknyttede selskaper	9	-217	-128
Andel resultat i tilknyttet selskap holdt for salg		0	41
Endring i arbeidskapital og øvrige endringer		74	375
Kontantstrømmer fra driften		1 196	1 800

I kontantstrømoppstillingen består inntekt fra salg av varige driftsmidler av:

Balanseført verdi	3	32
Gevinst/tap ved avgang varige driftsmidler	3	26
Vederlag ved avgang varige driftsmidler	5	58

Note 27 Nærstående parter

Alle datterselskap, tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet som spesifisert i note 28 er nærstående parter av Eidsiva Energi. Konsernets ledelse og styre er også definert som nærstående. Nærmere opplysninger om ytelser til disse personene er presentert i note 23.

Eiere

Det ble i 2011 etablert et ansvarlig fastrentelån mot eierne til 7 prosent rente og avdragsfrihet i 15 år. Elverum Energi AS kom inn som eier i 2015 og har etablert et ansvarlig fastrentelån på betingelser lik de opprinnelige eierne, men med en markedsrente på avtaletidspunktet. Lånet ble førtidig innfridd 15. november 2018 med utbetaling av en beregnet overkurs på 247 millioner kroner.

Flere av konsernets eiere har avtaler om leveranse av netjtjenester og enkelte eiere strømkjøp. Avtalene er inngått på markedsmessige vilkår.

Datterselskap

Eidsiva Energi AS er morselskap og har direkte og indirekte kontroll over 16 selskaper. Direkte og indirekte eide datterselskaper er presentert i konsolideringsoversikten i note 28. Aktiviteten i konsernet er rapportert gjennom segmentinformasjonen i note 5. Transaksjoner med datterselskaper elimineres i konsernregnskapet og representerer ikke transaksjoner med nærstående parter.

Felles kontrollert virksomhet

Konsernet har en langsiktig fordring som utgjør 96 millioner kroner per 31.12.2018 (2017: 249 millioner kroner) mot den felleskontrollerte virksomheten Oppland Energi AS. I henhold til avtale er første nedbetaling av fordringen i 2018. Utlånet er inngått på markedsmessige vilkår.

Tilknyttede selskaper

Eidsiva har eierandeler i tilknyttede selskaper som er spesifisert nærmere i note 28. Salg av tjenester til de tilknyttede selskapene utgjør 899 millioner kroner (2017: 804 millioner kroner).

I forbindelse med kjøpet av Vannkraft Øst AS i 2006 og den senere fusjonen ble det etablert tjenestekjøpsavtaler med de tidligere eierne av Vannkraft Øst AS. Et punkt i disse avtalene er at tjenestekjøperne har en plikt til å betale en relativ andel av løpende pensjonskostnader og bære sin relative andel av den totale pensjonsforpliktelsen såfremt tjenestekjøpsavtalen avsluttes. I regnskapet til Eidsiva Vannkraft AS som er konsolidert inn i konsernregnskapet er 100% av pensjonsforpliktelsen på alle aktive ansatte, oppsatte og pensjonister medtatt, herunder pensjonsforpliktelser knyttet til selskap som tidligere har overført sine ansatte til Vannkraft Øst AS, nå Eidsiva Vannkraft AS. Basert på de langsiktige tjenestekjøpsavtalene med de tidligere eierne er det foretatt en fordeling av den regnskapsmessige pensjonsforpliktelsen basert på fordelingsnøkler. Det er således ført opp en langsiktig fordring på tjenestekjøperne. Fordringen tilsvarer tjenestekjøpernes langsiktige forpliktelser.

Konsernet har inntekter knyttet til kraftsalg og distribusjon av kraft til tilknyttede selskaper. Transaksjonene er basert på vanlige forretningsmessige vilkår og detaljer om slike transaksjoner er ikke inkludert i notene.

<i>(tall i millioner kroner)</i>	2018	2017
Langsiktige fordringer på tjenestekjøpere	61	78
Langsiktig utlån til Innlandskraft AS	150	150
Langsiktig utlån til Oppland Energi AS	96	153

Det har ellers ikke forekommet vesentlige transaksjoner med nærstående.

Note 28 Selskap som inngår i konsolideringen

Konsernregnskapet omfatter morselskapet Eidsiva Energi AS med følgende datterselskaper, felleskontrollerte virksomheter og tilknyttede selskap inndelt etter virksomhetsområder.

Selskapets navn	Forretningskontor	Eierandel og stemmeandel i %
Følgende datterselskaper inngår i konsernet		
<i>Vannkraft</i>		
Eidsiva Vannkraft AS	Lillehammer	100%
Mesna Kraftselskap DA	Lillehammer	99%
<i>Nett</i>		
Eidsiva Nett AS	Hamar	100%
<i>Vekst</i>		
Eidsiva Vekst AS	Gjøvik	100%
Elsikkerhet Norge AS	Ringsaker	68%
<i>Bioenergi</i>		
Eidsiva Bioenergi AS	Gjøvik	100%
Åsnes Fjernvarme AS	Åsnes	74%
Trysil Fjernvarme AS	Trysil	65%
Lena Fjernvarme AS	Østre Toten	51%
<i>Bredbånd</i>		
Eidsiva bredbånd AS	Lillehammer	90%
Nye Fjellnett AS	Lillehammer	90%
Eidsiva Fiberinvest AS	Lillehammer	100%
Følgende felleskontrollerte virksomheter inngår i konsernet		
<i>Vannkraft</i>		
Oppland Energi AS	Lillehammer	39%
Austri Vind DA	Gjøvik	50%
Austri Raskiftet DA	Gjøvik	20%
<i>Marked</i>		
Innlandskraft AS	Hamar	50%
Tilknyttede selskap som klassifiseres over driften		
<i>Vannkraft</i>		
Vinstra kraftselskap DA	Nord-Fron	28%
Opplandskraft DA (OK)	Lillehammer	25%
Hunderfossen kraftverk som del av OK	Lillehammer	9%
Kraftverkene i Orkla (KVO) *1)	Rennebu	12%
Glommen og Laagens Brukseierforening	Lillehammer	Varierende
Nedre Otta DA	Vågå	23%
*1) Vurderes som tilknyttet selskap da vi har betydelig innflytelse.		
<i>Bioenergi</i>		
Oplandske Bioenergi AS	Gjøvik	36%

Selskapets navn	Forretningskontor	Eierandel og stemmeandel i %
Øvrige tilknyttede selskap		
<i>Vekst</i>		
Prevent Systems AS	Lillehammer	20%
Moelven Industrier ASA	Ringsaker	24%
Holdt for salg		
Laje Entreprenør AS	Gjøvik	100%

Note 29 Selskap holdt for salg

I november ble det inngått en avtale mellom Eidsiva Energi AS og Ringerikskraft Entreprenør AS om salg av 66 prosent av aksjene i det heleide datterselskapet Laje Entreprenør AS. Avtalen trer i kraft den første januar 2019.

Selskapet Laje Entreprenør AS er klassifisert som holdt for salg i konsernregnskapet som en eiendel og forpliktelse.

Sammenligningstall for selskap holdt for salg er uvesentlig og ikke omarbeidet. Tilsvarende resultat for 2017 er 10 millioner kroner.

(tall i millioner kroner) **2018**

Resultat fra virksomhet holdt for salg

Driftsinntekter	108
Driftskostnader	-96
Driftsresultat	12
Resultat før skatt	12
Kostnad ved skatt relatert til ordinære aktiviteter for avviklet virksomhet	-3
Ordinært resultat	9

Eiendeler og gjeld knyttet til virksomhet holdt for salg

Varige driftsmidler	11
Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer	72
Sum eiendeler klassifisert som holdt for salg	83
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	64
Sum forpliktelser knyttet til eiendeler klassifisert som holdt for salg	64

Eidsiva Energi AS

96	Resultatregnskap
97	Balanse
99	Kontantstrømoppstilling
100	Noter

Eidsiva Energi AS

Resultatregnskap

(tall i millioner kroner)

	Note	2018	2017
Driftsinntekter	10	159	163
Lønnskostnader	2, 12	-94	-99
Av-og nedskrivinger	4	-8	-9
Andre (tap)/gevinster - netto	7	45	28
Annen driftskostnad	10	-94	-80
Sum driftskostnader		-151	-160
Driftsresultat		8	4
Finansinntekter og finanskostnader			
Inntekt fra investering i datterselskaper	5	396	5 268
Renteinntekt fra selskap i samme konsern		75	32
Annen renteinntekt		6	19
Andre finansinntekter	13	39	20
Andre rentekostnader		-595	-344
Andre finanskostnader	13	-12	-25
Netto finansposter		-92	4 970
Resultat før skattekostnad		-84	4 974
Skattekostnad på ordinært resultat	3	18	-44
Årsresultat		-66	4 931
Disponering av årsresultat:			
Avsatt utbytte		243	150
Overført til/fra annen egenkapital		-309	4 781
Sum disponert		-66	4 931
Utvidet resultat			
Årsresultat		-66	4 931
Estimatavvik pensjon etter skatt	12	10	-4
Sum andre innregnede inntekter og kostnader som ikke vil reklassifiseres til resultatet		10	-4
Årets totalresultat		-56	4 926

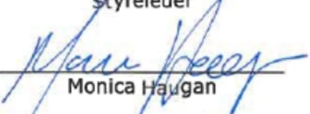

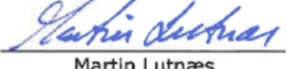

Balanse

Eiendeler <i>(tall i millioner kroner)</i>	Note	2018	2017
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Immatrielle rettigheter		1	2
Utsatt skattefordel	3	85	70
Sum immatrielle eiendeler		86	72
Varige driftsmidler	4	23	24
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i datterselskap	5	13 527	13 527
Investeringer i aksjer og andeler	5, 6, 8	222	221
Langsiktig fordring konsernselskap	6, 10	3 300	1 787
Andre langsiktige fordringer	6	150	150
Sum finansielle anleggsmidler		17 199	15 684
Sum anleggsmidler		17 308	15 780
Omløpsmidler			
Fordringer			
Kundefordringer	6, 10	75	56
Andre fordringer	6, 10	521	804
Sum fordringer		596	860
Investeringer			
Obligasjoner	6	0	200
Sum investeringer		0	200
Bankinnskudd	6, 9	175	175
Sum omløpsmidler		771	1 236
Sum eiendeler		18 079	17 016

Egenkapital og gjeld
(tall i millioner kroner)

	Note	2018	2017
Egenkapital			
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital		519	346
Overkurs		2 849	1 503
Sum innskutt egenkapital		3 367	1 848
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital		5 313	5 612
Sum opptjent egenkapital		5 313	5 612
Sum egenkapital	11	8 681	7 460
Gjeld			
Avsetning for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelse	12	88	103
Andre avsetninger for forpliktelser		3	3
Sum avsetning for forpliktelser		91	107
Annen langsiktig gjeld			
Obligasjonslån	6, 14, 15	4 000	4 550
Gjeld til kredittinstitusjoner	6, 14, 15	2 881	2 233
Ansvarlig lån eiere	6, 10, 14	0	1 519
Sum annen langsiktig gjeld		6 881	8 302
Kortsiktig gjeld			
Kortsiktige lån	6, 10, 14, 15	1 304	539
Leverandørgjeld	6	14	5
Betalbar skatt	3	0	0
Skyldig utbytte		243	150
Skyldig offentlige trekk og avgifter		8	8
Derivater	6, 8	179	224
Annen kortsiktig gjeld	6, 10	678	221
Sum kortsiktig gjeld		2 426	1 147
Sum gjeld		9 399	9 555
Sum egenkapital og gjeld		18 079	17 016

Hamar, 3. april 2019
Styret i Eidsiva Energi AS

 Pål Egil Rønn Styreleder	 Sigmund Thue Styrets nestleder	 Tommas Holmestad
 Monica Haugan	 Sylvia Brustad	 Kari Andreassen
 Leo Sørbye	 Martin Lutnæs	 Øistein Andresen Konsernsjef

Kontantstrømoppstilling

<i>(tall i millioner kroner)</i>	2018	2017
Kontantstrømmer fra driften		
Resultat før skattekostnad	-84	4 974
Justeringer for:		
- Ordinære av- og nedskrivninger	8	9
- Regnskapsmessig inntekt på investering i datterselskap	0	-4 792
- Verdiendring finansielle eiendeler og forpliktelser	-45	-29
- Endring i pensjonsforpliktelse ført over ordinært resultat	-3	6
- Endring agiotap/gevinst ikke realisert	1	20
Endring i kundefordringer og leverandører	-10	-14
Endring i andre tidsavgrensningsposter	-161	-46
A: Netto kontantstrømmer fra driften	-294	129
Likvider tilført/brukt på investeringer:		
Utbetalinger ved kjøp av driftsmidler	-6	-4
Innbetaling ved salg av driftsmidler	0	1
Utbetalinger ved investeringer i obligasjoner	0	-200
Innbetalinger ved innløsning av obligasjoner	200	0
Utbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler	-1	-4
Utbetalinger av langsiktige fordringer	-1 514	-484
B: Netto likviditetsendring fra investeringer	-1 320	-691
Likvider tilført/brukt på finansiering:		
Opptak av ny langsiktig gjeld og kassekreditt	900	2 057
Endret finansiering av andre konsernselskap ved konsernkonto	902	419
Avdrag på langsiktig lån og andre forpliktelser	-38	-1 568
Utbetalt utbytte	-150	-175
C: Netto likviditetsendring fra finansiering	1 614	733
A+B+C: Netto likviditetsendring i året	0	171
Bankinnskudd 01.01	175	5
Bankinnskudd per 31.12	175	175
Betalingsmidler 31.12	175	175
Ubenyttet trekkrettighet på kassekreditt	275	275

Bankkonti tilhørende konsernbankkontosystemet er inkludert i kontanter og bankinnskudd per 31.12, såfremt det er en positiv verdi. Dersom verdien er negativ er den inkludert i linje for kortsiktige lån. Motsvarende verdi vises som annen kortsiktig fordring eller annen kortsiktig gjeld mot datterselskap i balansen.

Noter til Eidsiva Energi AS

Note 1 Regnskapsprinsipper

Eidsiva Energi AS er et aksjeselskap registrert i Norge. Hovedkontoret er lokalisert i Vangsveien 73, 2307 Hamar.

Selskapsregnskapet er avlagt i henhold til regnskapsloven § 3-9 og Forskrift om forenklet IFRS fastsatt av Finansdepartementet 3. november 2014. Dette innebærer i hovedsak at innregning og måling følger internasjonale regnskapsstandarder (IFRS) og presentasjon og noteopplysninger er i henhold til norsk regnskapslov og god regnskapsskikk.

Årsregnskapet er vedtatt av selskapets styre 3.april 2019.

Eidsiva Energi AS inngår i konsernet Eidsiva Energi AS. Konsernregnskapet til Eidsiva Energi AS er utarbeid i henhold til full IFRS som fastsatt av EU.

1.1 Forenklet IFRS

Selskapet har anvendt følgende forenklinger fra innregnings- og vurderingsreglene i IFRS:

- IFRS 1 nr. 7 ble fraveket slik at man viderefører anskaffelseskost på investeringer i datterselskap og tilknyttede selskaper.
- IAS 10 nr 12 og 13 fravikes slik at utbytte og konsernbidrag regnskapsføres i samsvar med regnskapslovens bestemmelser.
- IAS 16 nr. 43 fravikes slik at den samme vurdering av avskrivningsenhet (dekomponering) legges til grunn i selskapsregnskapet som i konsernregnskapet.

1.2 Grunnlag for utarbeidelse av årsregnskapet

Selskapsregnskapet legger til grunn prinsippene i et historisk kost regnskap, med unntak av følgende regnskapsposter:

- Finansielle eiendeler holdt for handelsformål og finansielle derivater som er vurdert til virkelig verdi over resultatet.
- Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg som er vurdert til virkelig verdi over utvidet resultat.

1.3 Bruk av estimat i utarbeidelsen av årsregnskapet

Ledelsen har brukt estimater og forutsetninger som har påvirket eiendeler, gjeld, inntekter, kostnader og opplysning om potensielle forpliktelser. Dette gjelder særlig avskrivninger på varige driftsmidler, pensjonsforpliktelser og derivater. Fremtidige hendelser kan medføre at estimatene endrer seg. Estimater og de underliggende forutsetningene vurderes løpende. Endringer i regnskapsmessige estimater regnskapsføres i den perioden endringene oppstår. Hvis endringene også gjelder fremtidige perioder fordeles effekten over inneværende og fremtidige perioder.

1.4 Valuta

Selskapsregnskapet er presentert i norske kroner som både er den funksjonelle valutaen og presentasjonsvalutaen til selskapet. Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs. Valutakursendringer resultatføres løpende i regnskapsperioden.

1.5 Inntektsføring

Inntekter ved salg av varer og tjenester vurderes til virkelig verdi av vederlaget, netto etter fradrag for merverdiavgift, rabatter og avslag.

Inntekter resultatføres når transaksjonen kan måles pålitelig og det er sannsynlig at de økonomiske fordelene knyttet til transaksjonen vil tilflyte selskapet.

(a) Salg av tjenester

Driftsinntektene gjenspeiler opptjent verdi av tjenester hovedsakelig mot andre selskaper i konsernet.

(b) Renteinntekter

Renteinntekter resultatføres proporsjonalt over tid i samsvar med effektiv rente metoden. Inntekter fra investeringer inngår i finansinntekter.

(c) Utbytte og konsernbidrag

Utbytte fra datterselskaper inntektsføres i det året utbyttet avsettes i datterselskapet. Dette gjelder uansett om utbytte eller konsernbidrag refererer seg til opptjente resultater i morselskapets eiertid eller ikke. En slik utdeling kan medføre behov for å gjennomføre en verdifallstest.

Utbytte fra andre selskaper inntektsføres når aksjonærenes rettighet til å motta utbytte er fastsatt av generalforsamlingen. Utbytte og konsernbidrag presenteres under finansinntekter.

Konsernbidrag som avgis til datterselskap øker balanseført verdi av investeringen. Avgitt konsernbidrag regnskapsføres netto (etter skatt). Minoritetens andel av avgitt konsernbidrag til datterselskap klassifiseres som resultatdisponering.

1.6 Varige driftsmidler

Varige driftsmidler regnskapsføres til anskaffelseskost, med fradrag for avskrivninger. Anskaffelseskost inkluderer kostnader direkte knyttet til anskaffelsen av driftsmidlet. Etterfølgende utgifter legges til driftsmidlenes balanseførte verdi eller balanseføres separat når det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler tilknyttet utgiften vil tilflyte konsernet, og utgiften kan måles pålitelig. Balanseført beløp knyttet til utskiftede deler resultatføres. Øvrige reparasjons- og vedlikeholdskostnader føres over resultatet i den perioden utgiftene pådras.

Driftsmidler avskrives etter den lineære metode, slik at anleggsmidlenes anskaffelseskost avskrives over forventet utnyttbar levetid, som er:

Transportmidler	8 år
Inventar og utstyr	3-12 år
Bygningsmessige påkostninger	5-10 år
Hytter og kunst	Avskrives ikke

Driftsmidlenes utnyttbar levetid, samt restverdi, vurderes på hver balansedag og endres hvis nødvendig. Når balanseført verdi på et driftsmiddel er høyere enn estimert gjenvinnbart beløp, skrives verdien ned til gjenvinnbart beløp.

Gevinst og tap ved avgang resultatføres og utgjør forskjellen mellom salgspris og balanseført verdi.

1.7 Aksjer i datterselskaper og tilknyttet selskap

Datterselskaper er alle enheter som konsernet har kontroll over. Kontroll over en enhet oppstår når konsernet er utsatt for variabilitet i avkastningen fra enheten og har evnen til å påvirke denne avkastningen gjennom sin kontroll over enheten.

Aksjer i datterselskaper føres til kost eller nedskrevet verdi dersom det har vært verdifall.

Aksjer i tilknyttede selskaper er selskaper der Eidsiva har betydelig innflytelse, men ikke kontroll. Betydelig innflytelse foreligger for investeringer der selskapet har mellom 20 og 50 % av stemmeberettiget kapital. Investeringene føres til kost eller nedskrevet verdi dersom det har vært verdifall.

1.8 Finansielle eiendeler

Klassifisering og måling

Etter IFRS 9 skal finansielle eiendeler klassifiseres i tre målekategorier: virkelig verdi med verdiendring over resultatet, virkelig verdi med verdiendringer over andre inntekter og kostnader (OCI) og amortisert kost. Klassifiseringen er basert på om instrumentene holdes i en forretningsmodell både for å motta kontraktmessige kontantstrømmer og for salg, og hvorvidt kontraktsfestede kontantstrømmer bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer.

Konsernets finansielle eiendeler som ble målt til virkelig verdi under IAS 39, måles også til virkelig verdi under IFRS 9. Følgende endringer er gjort i klassifiseringen av konsernets finansielle eiendeler ved implementering av IFRS 9:

Kundefordringer og kontanter og kontantekvivalenter:

- Instrumentene var tidligere klassifisert som Lån og fordringer, og holdes for å motta kontraktsfestede kontantstrømmer som utelukkende består av betaling av renter og hovedstol på gitte datoer. Instrumentene er klassifisert som gjeldsinstrumenter til amortisert kost, etter IFRS 9.

Børsnoterte gjeldsinstrumenter:

- Instrumentene var tidligere klassifisert som finansielle eiendeler tilgjengelig for salg, men er nå klassifisert og målt som gjeldsinstrumenter til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader (OCI). Konsernet forventer ikke bare å holde eiendelene for å motta kontraktsfestede kontantstrømmer, men også å selge betydelige andeler relativt ofte. Konsernets børsnoterte gjeldsinstrumenter er ordinære stats- og selskapsobligasjoner som har bestått SPPI-testen.

Egenkapitalinvesteringer i ikke-børsnoterte selskaper:

- Instrumentene var tidligere klassifisert som finansielle eiendeler tilgjengelig for salg, men er nå klassifisert og målt som egenkapitalinstrumenter til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader (OCI). Konsernet har valgt å klassifisere ikke-børsnoterte egenkapitalinvesteringer under denne kategorien da det forventes at disse investeringene blir holdt i overskuelig fremtid. Det er ingen resultatførte tap for disse investeringene i tidligere perioder.

1.9 Finansielle forpliktelser

Selskapet klassifiserer finansielle forpliktelser til amortisert kost. Finansielle forpliktelser til amortisert kost er forpliktelser som ikke er klassifisert som finansielt instrument til virkelig verdi over resultatet.

Finansielle forpliktelser regnskapsføres til virkelig verdi når utbetalingen finner sted, med fradrag for transaksjonskostnader. I etterfølgende perioder regnskapsføres lån til amortisert kost beregnet ved bruk av

effektiv rente-metode. Forskjellen mellom det utbetalte lånebeløpet og innløsningsverdien resultatføres over lånets løpetid som en del av effektiv rente. Renteelementet er ikke hensyntatt dersom det er uvesentlig. Finansielle forpliktelser klassifiseres som kortsiktig gjeld med mindre det foreligger en ubetinget rett til å utsette betaling av gjelden i mer enn 12 måneder fra balansedato.

1.10 Verdifall på finansielle eiendeler balanseført til amortisert kost

Selskapet vurderer ved balansedato om det finnes objektive indikasjoner på at en finansiell eiendel eller en gruppe av finansielle eiendeler har falt i verdi. Tap ved verdifall av en finansiell eiendel eller en gruppe av finansielle eiendeler innregnes bare dersom det er objektive indikasjoner på verdifall som et resultat av en eller flere hendelser som har inntruffet etter førstegangsinnregningen (en tapshendelse) og denne tapshendelsen påvirker fremtidige estimerte kontantstrømmer på en måte som kan måles pålitelig. Dersom verdifall senere reduseres blir det tidligere tapet reversert.

1.11 Kundefordringer

Kundefordringer oppstår ved omsetning av varer eller tjenester som er innenfor den ordinære driftssyklusen. Kundefordringer måles til virkelig verdi ved første gangs balanseføring. Ved senere måling vurderes kundefordringer til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetode fratrukket avsetning for inntruffet tap. Renteelementet er ikke hensyntatt dersom det er uvesentlig. Hovedregel er at dersom oppgjør forventes innen ett år eller mindre, klassifiseres fordringene som omløpsmidler. Dersom dette ikke er tilfelle klassifiseres fordringene som anleggsmidler.

1.12 Bankinnskudd, kontanter og lignende

Kontanter og kontantekvivalenter består av kontanter, bankinnskudd, andre kortsiktige, lett omsettelige investeringer med maksimum tre måneders opprinnelig løpetid.

Kontantstrømoppstillingen er satt opp etter den indirekte metode og viser kontantstrømmer fra henholdsvis operasjonelle-, investerings- og finansieringsaktiviteter og forklarer periodens endring i bankinnskudd.

1.13 Egenkapital

Utgifter som knyttes direkte til utstedelse av nye aksjer med fradrag for skatt, føres som reduksjon av mottatt vederlag i egenkapitalen.

1.14 Pensjonsforpliktelser og andre kompensasjonsordninger overfor ansatte

(a) Pensjonsforpliktelser

Selskapet har en kollektiv pensjonsordning som er en ytelsesplan. Den balanseførte forpliktelse knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de definerte ytelsene som regnskapsmessig anses opptjent på balansedatoen minus virkelig verdi av pensjonsmidler.

Pensjonsordningene er finansiert gjennom innbetalinger til livsforsikringselskap, med unntak av noen få usikrede ordninger.

Et kjennetegn på en ytelsesplan er en pensjonsordning som definerer en pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering. Pensjonsutbetalingen er normalt avhengig av en eller flere faktorer slik som alder, antall år i selskapet, levealderjustering og lønn. Ved full opptjening yter selskapet en pensjon lik 66 % av sluttlønn, men hensyntatt levealderjustering.

Forbedring, innskrenkning eller andre endringer av nåværende ytelsesplan medfører endringer i pensjonsforpliktelsen. Såfremt forbedringen er opptjent ved regnskapsavleggelsen, kostnadsføres virkningen umiddelbart. Innføring av nye ordninger eller endringer i eksisterende ordninger med tilbakevirkende kraft, slik at de ansatte umiddelbart har en oppsatt rettighet, resultatføres umiddelbart. Gevinst eller tap knyttet til innskrenkninger eller avslutning av pensjonsplaner resultatføres når dette skjer. Pensjonsmidler er vurdert til virkelig verdi og fratrukket pensjonsforpliktelser i balansen. Endringer i forpliktelsen som skyldes endringer og avvik i beregningsforutsetningene (estimatavvik) innregnes direkte i utvidet resultat.

Konsernet innførte innskuddspensjon for alle nyansatte fra 1. juli 2016 og lukket den ytelsesbaserte pensjonsordningen. En innskuddsbasert pensjonsordning er en ordning hvor det betales faste innskudd til et fond hvor konsernet ikke har en juridisk eller underforstått plikt til å betale ytterligere innskudd. Det innregnes derfor ingen ytterligere forpliktelse i regnskapet. Pliktig innskudd innregnes som personalkostnader i resultatet når de påløper.

(b) Sluttvederlag

Sluttvederlag kommer til utbetaling når ansettelsesforholdet blir avsluttet av konsernet før normal pensjonsalder, eller når ansatte frivillig godtar nedbemanning mot en kompensasjon. Konsernet innregner sluttvederlaget på det tidligste av de følgende tidspunkter: a) når tilbud om sluttvederlag ikke lenger kan trekkes tilbake; eller b) når selskapet innregner kostnadene i forbindelse med restrukturering slik dette er definert i IAS 37 og restruktureringen inkluderer sluttvederlag. I tilfeller der tilbud om sluttvederlag gis for å oppmuntre til frivillig avgang, måles forpliktelsen basert på antall ansatte som forventes å akseptere tilbudet. Sluttvederlag som forfaller mer enn 12 måneder etter balansedagen diskonteres til nåverdi.

1.15 Leverandørgjeld

Leverandørgjeld er forpliktelser til å betale for varer eller tjenester som er levert fra leverandørene til den ordinære driften. Leverandørgjeld måles til virkelig verdi ved første gangs balanseføring. Ved senere måling vurderes leverandørgjeld til amortisert kost fastsatt ved bruk av effektiv rente-metode. Dersom renteelementet er uvesentlig er dette sett bort fra. Hovedregel er at leverandørgjeld er klassifisert som kortsiktig dersom den forfaller innen ett år eller kortere. Dersom det ikke er tilfelle, klassifiseres den som langsiktig.

1.16 Betalbar og utsatt inntektsskatt

Skattekostnaden består av betalbar skatt og endringer i utsatt skatt. Skatt blir resultatført, bortsett fra når den relaterer seg til poster som er ført mot utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen. Hvis det er tilfellet blir skatten også ført mot utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen. Utsatt skatt/skattefordel er beregnet på alle forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld.

Utsatt skattefordel er balanseført når det er sannsynlig at selskapet vil ha tilstrekkelige skattemessige overskudd i senere perioder til å nyttiggjøre skattefordelen. Selskapet vil regnskapsføre tidligere ikke regnskapsført utsatt skattefordel i den grad det har blitt sannsynlig at selskapet kan benytte seg av den utsatte skattefordelen. Likeledes vil selskapet redusere utsatt skattefordel i den grad selskapet ikke lenger anser det som sannsynlig at det kan nyttiggjøre seg av den utsatte skattefordelen.

Utsatt skatt og utsatt skattefordel på midlertidige forskjeller er beregnet i samsvar med de skattemessige lover og regler som er vedtatt eller i hovedsak vedtatt på balansedagen hvor den midlertidige forskjellen har oppstått.

Utsatt skattefordel og utsatt skatt føres opp til nominell verdi og er klassifisert som immateriell eiendel eller langsiktig forpliktelse i balansen. Utsatt skattefordel og utsatt skatt skal motregnes dersom det er en juridisk håndhevbar rett til å motregne eiendeler ved betalbar skatt mot forpliktelser ved betalbar skatt.

Betalbar skatt og utsatt skatt er regnskapsført direkte mot egenkapitalen i den grad skattepostene relaterer seg til egenkapitaltransaksjoner.

1.17 Andre avsetninger

En avsetning regnskapsføres når selskapet har en forpliktelse (rettslig eller selvpålagt) som en følge av en tidligere hendelse, det er sannsynlig at det vil skje et økonomisk oppgjør som følge av denne forpliktelsen og beløpets størrelse kan måles pålitelig. Hvis effekten er betydelig, beregnes avsetningen ved å neddiskontere forventede fremtidige kontantstrømmer med en diskonteringsrente før skatt som reflekterer markedets prissetting av tidsverdien av penger og, hvis relevant, risikoer spesifikt knyttet til forpliktelsen.

1.18 Hendelser etter balansedagen

Ny informasjon etter balansedagen om selskapets finansielle stilling på balansedagen hensyntas i årsregnskapet. Eidsiva Energi AS har i 2018 inngått en avtale med Ringerikskraft Entreprenør AS om salg av 66% av aksjene i Laje Entreprenør AS gjeldende fra 1. januar 2019.

15. november inngikk Hafslund E-CO og Eidsiva Energi en intensjonsavtale med ønske om å etablere Norges største kommunalt og fylkeskommunalt eide selskaper innen produksjon og distribusjon av elektrisitet. 8. mars 2019 var styrene i de to selskapene enige om et avtaleforslag til sammenslåing av selskapene og 14. mars var også bytteforholdet mellom selskapene avklart. Avtaleverket er sendt ut til Eidsivas eiere for behandling.

Note 2 Lønnskostnader, årsverk, godtgjørelse mm.

<i>(tall i millioner kroner)</i>	2018	2017
Lønninger	65	65
Aktivering egne arbeider	-3	0
Arbeidsgiveravgift	10	10
Pensjonskostnader (note 12)	17	16
Andre ytelser	4	8
Sum lønnskostnader	94	99
Antall årsverk	82	84
Revisor - spesifikasjon av honorar		
<i>(tall i tusen kroner)</i>	2018	2017
Lovpålagt revisjon	375	512
Annen revisjon	469	0
Andre attestasjonstjenester	213	8
Skatterådgivning	221	45
Andre rådgivningstjenester	1 707	54
Sum	2 985	620

Det vises til konsernets noter når det gjelder ytelser til ledende personer.

Note 3 Skatt

<i>(tall i millioner kroner)</i>	2018	2017	
Årets skattekostnad			
Betalbar skatt	0	34	
Endring utsatt skatt	-15	9	
Effekt av balanseført pensjon på endring utsatt skatt	-3	1	
Sum skattekostnad	-18	44	
Spesifikasjon av årets betalbare skatt i balansen			
Sum betalbar skatt fra resultatet	0	34	
Skatteeffekt av avgitt konsernbidrag	0	-34	
Sum betalbar skatt i balansen	0	0	
Beregning av årets skattegrunnlag			
Resultat før skattekostnad	-84	4 974	
Permanente forskjeller	-12	-4 805	
Endring i midlertidige forskjeller	-58	-24	
Effekt av balanseført pensjon på endring i midlertidige forskjeller	13	-5	
Skattepliktig inntekt i resultatet	-142	141	
Endring underskudd til fremføring	142	0	
Skattepliktig inntekt	0	141	
Betalbar skatteprosent	23%	24%	
Betalbar inntektsskatt av årets resultat	0	34	
Oversikt over midlertidige forskjeller			
<i>(tall i millioner kroner)</i>	2018	2017	Endring
Driftsmidler	-4	-4	0
Fordringer	-42	-42	0
Gevinst og tapskonto	5	6	1
Derivater og agio	-154	-196	-41
Pensjonsforpliktelser	-87	-102	-15
Andre avsetninger	-5	-8	-3
Sum midlertidige forskjeller i balansen	-286	-345	-58
Fusjonsfordring	42	42	0
Fremførbart underskudd	-142	0	142
Sum grunnlag utsatt skattefordel i balansen	-386	-303	83
Skattesats	22%	23%	
Beregnet utsatt skattefordel i balansen	-85	-70	
Utsatt skattefordel i balansen	-85	-70	15

Avstemming av skattekostnad og beregnet skatt på årsresultatet

<i>(tall i millioner kroner)</i>	2018	2017
Resultat før skatt * skattesats	-19	1 194
Regnskapsført skattekostnad	-18	44
Differanse	-1	1 150

Forklaring på differanse:

<i>(tall i millioner kroner)</i>	2018	2017
Endret skattesats på utsatt skatt	4	3
Permanente forskjeller * skattesats	-3	-1 153
Sum	1	-1 150

Note 4 Varige driftsmidler

<i>(tall i millioner kroner)</i>	Hytter, påkost, kunst etc.	Inventar, utstyr	Anlegg under utførelse	Sum varige driftsmidler
Varige driftsmidler				
Anskaffelseskost per 01.01.	9	61	0	70
Tilgang driftsmidler	0	5	0	6
Avgang/utrangert driftsmidler	0	-1	0	-1
Anskaffelseskost 31.12.	9	66	1	76
Akk. avskrivninger 31.12.	-2	-51	0	-53
Bokført verdi per 31.12.	7	15	1	23
Årets avskrivninger	0	7		7
Avskrivningssats	0%- 8,3%	8,3-33%		
Avskrivningsmetode	Lineært	Lineært		

Note 5 Aksjer og andeler

	Forretnings- kontor	Aksje- kapital i mkr	Antall aksjer	Pålydende	Eierandel og stemme- andel	Verdi i balansen i mkr
Investering i datterselskap						
Eidsiva Vannkraft AS	Lillehammer	431	1 074 246	401	100%	7 489
Eidsiva Nett AS	Hamar	387	4 800 000	81	100%	2 379
Eidsiva Vekst AS	Gjøvik	201	201 000	1 000	100%	644
Eidsiva Bioenergi AS	Gjøvik	225	225 060	1 001	100%	2 029
Eidsiva Bredbånd AS	Lillehammer	177	176 503 000	1	90%	656
Eidsiva Fiberinvest AS	Lillehammer	93	4 800 000	19	100%	287
Laje Entreprenør AS	Hamar	1	5 000	100	100%	42
Sum						13 527

Eidsiva Energi AS har inngått en avtale med Ringerikskraft Entreprenør AS om salg av 66 prosent av aksjene i Laje Entreprenør AS fra 1. januar 2019. Det er mottatt konsernbidrag fra Eidsiva Vannkraft AS på 390 millioner kroner og fra Eidsiva Bioenergi AS på 6 millioner kroner.

(tall i millioner kroner)	Forretningskontor	Egenkapital 2018	Års- resultat 2018	Eierandel og stemme- andel	Verdi i balansen
Investering i tilknyttet selskap					
Energiråd Innlandet AS	Hamar	2	0	34%	0
Innlandskraft AS	Hamar	419	56	50%	181
Sum					181

Investeringer i aksjer og andeler

Egenkapitaltilskudd KLP					41
Sum					41

Inntekt på investering i datterselskap

(tall i millioner kroner)	Verdi i resultatet
Inntektsført konsernbidrag	396
Inntektsført utbytte	
Sum	396

Note 6 Balanseopplysning for finansielle instrumenter etter kategori

Følgende prinsipper for etterfølgende måling av finansielle instrumenter har blitt anvendt for finansielle instrumenter i balansen

Per 31.12.2018

Eiendeler <i>(tall i millioner kroner)</i>	Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet	Eiendeler til amortisert kost	Sum
Langsiktig fordring konsernselskap		3 300	3 300
Annen langsiktig fordring		150	150
Investeringer i aksjer og andeler		222	222
Kundefordringer og andre fordringer		596	596
Bankinnskudd		175	175
Sum		4 444	4 444

Forpliktelser <i>(tall i millioner kroner)</i>	Finansielle forpliktelser målt til virkelig verdi over resultatet	Forpliktelser til amortisert kost	Sum
Obligasjonslån		4 000	4 000
Gjeld til kredittinstitusjoner		2 881	2 881
Kortsiktig lån		1 304	1 304
Derivater	179		179
Leverandørgjeld		14	14
Annen kortsiktig gjeld		678	678
Sum	179	8 877	9 056

Per 31.12.2017

Eiendeler <i>(tall i millioner kroner)</i>	Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet	Eiendeler til amortisert kost	Sum
Langsiktig fordring konsernselskap		1 787	1 787
Annen langsiktig fordring		150	150
Investeringer i aksjer og andeler		221	221
Kundefordringer og andre fordringer		860	860
Rentefond		200	200
Bankinnskudd		175	175
Sum		3 394	3 394

Forpliktelser <i>(tall i millioner kroner)</i>	Finansielle forpliktelser målt til virkelig verdi over resultatet	Forpliktelser til amortisert kost	Sum
Obligasjonslån		4 550	4 550
Gjeld til kredittinstitusjoner		2 233	2 233
Øvrig langsiktig gjeld		1 519	1 519
Kortsiktig lån		539	539
Derivater	224		224
Leverandørgjeld		5	5
Annen kortsiktig gjeld		221	221
Sum	224	9 067	9 291

Note 7 Resultatopplysning for finansielle derivater og andre kontrakter

<i>(tall i millioner kroner)</i>	2018	2017
Verdiendringer valutaterminer		
Verdiendring rentesikringer	45	28
Sum verdiendring på finansielle derivater og kontrakter	45	28

Note 8 Vurdering av virkelig verdi finansielle instrumenter

Tabellen under viser selskapets virkelig verdimålinger per nivå med følgende nivåinndeling for måling av virkelig verdi:

Nivå 1: Verdsettelse basert på noterte priser i et aktivt marked for identiske eiendeler og forpliktelser

Nivå 2: Verdsettelse som baserer seg på (1) direkte eller indirekte observerbare priser for identiske eiendeler eller forpliktelser i et marked som ikke er aktivt, (2) modeller som benytter priser og variabler som fullt ut er hentet fra observerbare markeder eller transaksjoner og (3) prising i et aktivt marked av en tilsvarende, men ikke identisk eiendel eller forpliktelse

Nivå 3: Vurderinger som baserer seg på faktorer som ikke er observerbare eller eksternt verifiserbare

Selskapets verdsettelsesmetoder maksimerer bruken av observerbare data der det er tilgjengelig og belager seg minst mulig på selskapets egne estimater.

Verdsettelsesmetoder som brukes til å verdsette finansielle instrumenter inkluderer:

Egenkapitalinstrumenter

Virkelig verdi er basert på eksternt innhentet emisjons- og transaksjonsverdier

Derivater

Virkelig verdi av renteswapper beregnes som nåverdi av estimerte fremtidige kontantstrømmer.

Følgende tabell viser selskapets eiendeler og forpliktelser målt til virkelig verdi per 31. desember 2018

<i>(tall i millioner kroner)</i>	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Eiendeler				
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter			222	222
Sum eiendeler			222	222
Forpliktelser				
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater		179		179
Sum forpliktelser		179		179

Følgende tabell viser selskapets eiendeler og forpliktelser målt til virkelig verdi per 31. desember 2017

<i>(tall i millioner kroner)</i>	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Eiendeler				
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
Egenkapitalinstrumenter			221	221
Sum eiendeler			221	221
Forpliktelser				
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
Derivater		224		224
Sum forpliktelser		224		224

Følgende tabell presenterer endringene i instrumentene klassifisert i nivå 3 per 31. desember 2018

<i>(tall i millioner kroner)</i>	Egenkapital- instrumenter
Eiendeler	
Inngående balanse	221
Investeringer i perioden	1
Salg i perioden	0
Gevinst/tap ført i resultatet. Inkludert i linje andre (tap)/gevinster - netto	0
Utgående balanse 31.12.18	222

Følgende tabell presenterer endringene i instrumentene klassifisert i nivå 3 per 31. desember 2017

<i>(tall i millioner kroner)</i>	Egenkapital- instrumenter
Eiendeler	
Inngående balanse	217
Investeringer i perioden	4
Salg i perioden	0
Gevinst/tap ført i resultatet. Inkludert i linje andre (tap)/gevinster - netto	0
Utgående balanse 31.12.17	221

Note 9 Bankinnskudd - bunde midler

<i>(tall i millioner kroner)</i>	2018	2017
Bundne midler vedrørende skattetrekk	4	4

Note 10 Nærstående parter

Eidsiva Energi AS er morselskapet i Eidsivakonsernet. Eierne er offentlige kommuner og fylkeskommuner i Hedmark og Oppland fylker.

Det vises til note 28 i konsernregnskapet som spesifiserer selskap og virksomheter som inngår i konsernet som datterselskaper, tilknyttede selskap og felles kontrollert virksomhet.

a) Transaksjoner med nærstående parter

<i>(tall i millioner kroner)</i>	2018	2017
Salg av varer og tjenester		
Til øvrige konsernselskap (administrative tjenester)	131	133
Til øvrige konsernselskap (leieinntekter)	9	9
Til tilknyttede selskap (administrative tjenester)	18	21
Sum	158	162

Avtale om salg av varer og tjenester er inngått til markedsmessige vilkår. Salg av administrative tjenester er basert på kostnadsdekning med påslag for fortjeneste.

<i>(tall i millioner kroner)</i>	2018	2017
Kjøp av varer og tjenester		
Fra øvrige konsernselskap (administrative tjenester)	4	5
Fra øvrige konsernselskap (leiekostnader)	1	1
Fra tilknyttede selskap (varekjøp)	0	2
Sum	5	8

Avtale om kjøp av varer og tjenester er inngått til markedsmessige vilkår. Kjøp av administrative tjenester er basert på kostnadsdekning med påslag for fortjeneste.

b) Ytelser til ledende personer

Det vises til konsernets noter når det gjelder ytelser til ledende personer.

c) Balanseposter knyttet til transaksjoner med nærstående parter

<i>(tall i millioner kroner)</i>	2018	2017
Langsiktige fordringer		
Langsiktige fordringer på øvrige konsernselskap inngående balanse	1 786	1 302
Innfridd lån i løpet av året	0	0
Opptak nytt lån i løpet av året	1 514	484
Beregnete renter	75	32
Mottatte renter	-63	-32
Endring i påløpte ikke betalte renter	-12	0
Sum utgående balanse	3 300	1 786

Fordringene er knyttet til markedsmessige vilkår. Det er ikke avtalt nedbetalingsplan for fordringene.

<i>(tall i millioner kroner)</i>	2018	2017
Kortsiktige fordringer på øvrige konsernselskap		
Kortsiktige fordringer (kundefordringer)	62	47
Kortsiktige fordringer (konsernbidrag og utbytte)	396	476
Kortsiktige fordringer (konsernkonto bank)	0	321
Kortsiktige fordringer (mellomregning)	114	0
Sum	572	844

Kortsiktig gjeld til øvrige konsernselskap		
Kortsiktig gjeld (konsernkonto bank)	581	0
Annen kortsiktig gjeld (mellomregning)	1	2
Annen kortsiktig gjeld (konsernbidrag)	0	140
Sum	583	142

Kortsiktige fordringer og gjeld fremkommer fra ordinære løpende forretningstransaksjoner mellom selskapene og er basert på markedsmessige betingelser.

<i>(tall i millioner kroner)</i>	2018	2017
Langsiktige lån fra øvrige konsernselskap og eiere		
Langsiktig lån inngående balanse	1 519	1 519
Innfridd lån i løpet av året	-1 519	0
Opptak nytt lån i løpet av året	0	0
Beregnete renter	92	106
Betalte renter	-92	-106
Sum utgående balanse	0	1 519

Lån er gitt på markedsmessige betingelser, jfr. note 14.

Note 11 Egenkapital

<i>(tall i millioner kroner)</i>	Aksjekapital	Overkurs	Annen egenkapital	Sum
Egenkapital 31.12.2017	346	1 503	5 612	7 460
Årets resultat			-66	-66
Konvertering av ansvarlig lån til egenkapital	173	1 346		1 519
Avsatt utbytte			-243	-243
Estimatavvik pensjon			10	10
Egenkapital 31.12.2018	519	2 849	5 313	8 681

Det vises til konsernets noter når det gjelder spesifikasjon av aksjonærer med videre.

Note 12 Pensjonskostnader og –forpliktelser

Ansatte i selskapet har avtale om offentlig tjenestepensjonsordning etter tariffavtale. Avtalen følger i hovedsak reglene i henhold til statens pensjonskasse. Pensjonsordningen er sikret ved at det innbetales løpende premier for å dekke pensjonsansvaret. I tillegg er noen personer omfattet av en usikret ordning. Den sikrede ordningen er en ytelsesordning som sikrer den pensjonsberettigede 66 % av sluttlønn ved 30 års opptjening, men hensyntatt justering av levealder. Pensjonsalder er 67 år. Ordningen omfatter aldersuføre og ektefelle/barnepensjon. I tillegg har selskapet innført innskuddspensjon for alle nyansatte etter 1.7.2016. Ved overgangen valgte en andel av selskapets nåværende ansatte frivillig overgang til innskuddsordningen. De resterende ansatte fortsetter i ytelsesordningen, men ordningen er lukket for nye ansatte. Antall personer som er omfattet av ytelsesordningen pr 01.01.2019 er 41 aktive, 261 med oppsatte rettigheter og 189 pensjonister.

Ved måling av påløpte forpliktelser per 31.12.2018 er det benyttet dødelighetstabell K2013BE som tar utgangspunkt i analyser av dødelighet i livsforsikringsbestanden i Norge med framskrivning.

Spesifikasjon av årets pensjonskostnad

<i>(tall i millioner kroner)</i>	2018	2017
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	10	9
Rentekostnad på pensjonsforpliktelsen	8	8
Forventet avkastning på pensjonsmidler	-6	-6
Netto pensjonskostnad	12	12
Omkostninger	1	1
Endring i planordning	0	0
Arbeidsgiveravgift	2	2
Pensjonskostnad ytelsesordningen	14	14
Innskuddspensjon	3	2
Årets pensjonskostnad	17	16
Estimatavvik pensjoner før skatt ført over utvidet resultat	-13	5
Årets pensjonskostnad i totalresultatet for ytelses- og innskuddsordningen	5	22

Spesifikasjon av netto pensjonsforpliktelse i balansen

<i>(tall i millioner kroner)</i>	31.12.18	31.12.17
Opptjente pensjonsforpliktelser 31.12	324	336
Pensjonsmidler 31.12	-247	-245
Netto pensjonsforpliktelse	77	91
Arbeidsgiveravgift	11	13
Balanseført netto pensjonsforpliktelse	88	103

<i>(tall i millioner kroner)</i>	2018	2017	Akkumulert 2018
Årets brutto estimatavvik ført mot egenkapitalen	-13	6	12

Økonomiske forutsetninger

	01.01.2019	01.01.2018	01.01.2017
Diskonteringsrente	2,7 %	2,3 %	2,6 %
Forventet avkastning på pensjonsmidler	2,7 %	2,3 %	2,6 %
Forventet lønnsregulering	2,8 %	2,5 %	2,5 %
Forventet G-regulering	2,5 %	2,3 %	2,3 %
Forventet årlig regulering av pensjoner	1,7 %	1,5 %	1,5 %

De aktuarmessige forutsetningene er basert på vanlige benyttede forutsetninger innen forsikring når det gjelder demografiske faktorer. Som uttaksrate AFP er benyttet 20 % ved 62 år stigende til 70 % ved 66 år.

Note 13 Agio

Selskapet har langsiktig lån og bankinnskudd i valuta. Ved årsskiftet 31.12.2018 er begge postene vurdert til kurs per 31.12.2018. Netto agiotap i 2018 er -1 millioner kroner (agiotap -19 millioner kroner i 2017).

Note 14 Lån

<i>(tall i millioner kroner)</i>	2018	2017
Langsiktig lån		
Obligasjonslån	4 000	4 550
Gjeld til kredittinstitusjoner	2 881	2 233
Ansvarlig lån *)	0	1 519
Sum langsiktig gjeld	6 881	8 302
Kortsiktig lån		
Neste års avdrag på langsiktig gjeld	1 304	539
Sum kortsiktige lån	1 304	539
Sum lån	8 185	8 842

Avdragsprofil rentebærende gjeld

År	2019	2020	2021	2022	2023	Deretter	Sum
Obligasjonslån	550	700	600	500	750	1 450	4 550
Sertifikatlån	300						300
Gjeld til kreditt-institusjoner	454	718	612	112	471	969	3 335
Sum	1 304	1 418	1 212	612	1 221	2 419	8 185

*) I 2011 ble egenkapitalen nedsatt med 1 500 millioner kroner og tilbakelånt som ansvarlig lån. I forbindelse med at Elverum Energi kom inn som eier i 2015 økte lånet med 19 millioner kroner. Per 15. november 2018 ble lånet konvertert til egenkapital.

Note 15 Pantstillelser og garantier

<i>(tall i millioner kroner)</i>	2018	2017
Gjeld sikret ved negativ pantsettelseserklæring	8 185	7 323

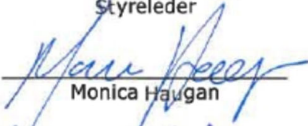

Utover bokført gjeld har Eidsiva Energi AS inngått konsernkontoavtale med kassekredittlimit på 275 millioner kroner. Heleide datterselskap i konsernet inngår i en konsernbankkontoordning. Selskap som inngår i denne ordningen har et solidarisk selvskyldneransvar for samlet trekk på konsernbankkontoen begrenset oppad til 275 millioner kroner som er trekkrammen. I tillegg har selskapet ubenyttede trekkrettigheter på 1,2 milliarder kroner. Selskapet har avgitt negativ pantsettelseserklæring for disse forhold.

Erklæring fra styret og konsernsjef

Vi erklærer etter beste overbevisning at årsregnskapet for perioden 1. januar til 31. desember 2018 er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder, og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av selskapets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.

Vi erklærer også at årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultat og stillingen til selskapet og konsernet, sammen med den beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer selskapet og konsernet står overfor.

Hamar, 3. april 2019
Styret i Eidsiva Energi AS

 Pål Egil Rønn Styreleder	 Sigmund Thue Styrets nestleder	 Tommas Holmestad
 Monica Haugan	 Sylvia Brustad	 Kari Andreassen
 Leo Sørbye	 Martin Lutnæs	 Øistein Andresen Konsernsjef

Statsautoriserte revisorer
Ernst & Young AS

Storgt. 132, NO-2615 Lillehammer
Postboks 324, NO-2602 Lillehammer

Foretaksregisteret: NO 976 389 387 MVA

Tlf: +47 24 00 24 00

Fax: +47 61 27 01 01

www.ey.no

Medlemmer av Den norske revisorforening

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Til generalforsamlingen i Eidsiva Energi AS

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Eidsiva Energi AS som består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet består av balanse per 31. desember 2018, resultatregnskap, utvidet resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger. Konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2018, resultatregnskap, utvidet resultatregnskap, oppstilling av endringer i egenkapitalen og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Etter vår mening

- ▶ er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
- ▶ gir selskapsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2018 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge
- ▶ gir konsernregnskapet et rettviseende bilde av konsernets finansielle stilling per 31. desember 2018 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i avsnittet *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet i samsvar med de relevante etiske kravene i Norge knyttet til revisjon slik det kreves i lov og forskrift. Vi har også overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2018. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet, og vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene. Vår beskrivelse av hvordan vi revisjonsmessig håndterte hvert forhold omtalt nedenfor, er gitt på den bakgrunnen.

Vi har også oppfylt våre forpliktelser beskrevet i avsnittet *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet* når det gjelder disse forholdene. Vår revisjon omfattet følgende handlinger utformet for å håndtere vår vurdering av risiko for vesentlige feil i årsregnskapet. Resultatet av våre revisjonshandlinger, inkludert handlingene rettet mot forholdene omtalt nedenfor, utgjør grunnlaget for vår konklusjon på revisjonen av årsregnskapet.

Anleggsmidler – verdsettelse av kraft-, bioanlegg og fallrettigheter

Konsernets største eiendeler er kraft- og bioanlegg med en balanseført verdi på 5 086 millioner kroner og fallrettigheter med balanseført verdi på 152 millioner kroner. Prisenivået for elektrisk kraft og el-sertifikater er volatil, noe som har medført behov for å vurdere anleggene og fallrettighetene for nedskrivning.

Konsernet benytter bruksverdi som grunnlag for å fastsette gjenvinnbart beløp av kraft-, bioanlegg og fallrettigheter. De vesentligste forutsetningene ledelsen legger til grunn i estimatet for bruksverdi er fremtidige priser, produksjonsnivå, kostnadsnivå ved drift og vedlikeholdsinvesteringer, samt avkastningskrav. Som følge av eiendelens størrelse og kompleksitet og graden av estimatusikkerhet i fastsettelsen av fremtidige kontantstrømmer er dette vurdert å være et sentralt forhold i revisjonen.

Vi vurderte utforming og effektivitet av ledelsens interne kontroller knyttet til nedskrivningsvurderinger av kraft-, bioanlegg og fallrettigheter. Vi involverte spesialister for å bistå revisjonsteamet med å vurdere de anvendte nedskrivningsmodellene og de vesentligste forutsetningene ledelsen har lagt til grunn for estimert bruksverdi. Vi sammenlignet de anvendte prisbanene mot prisbaner fra uavhengige markedsaktører, for å underbygge fremtidige kontantstrømmer. Vi testet kontantstrømmene mot budsjett og forretningsplaner, og vurderte treffsikkerheten av tidligere prognoser mot faktiske resultater. Vi testet også beregninger og matematisk nøyaktighet i konsernets nedskrivningsmodell.

Vi viser til konsernets note 7 om varige driftsmidler, note 8 om immaterielle eiendeler og note 4 om viktige regnskapsestimater og skjønsmessige vurderinger.

Derivater

Markedsprisen på elektrisk kraft er volatil og konsernet bruker finansielle kraftkontrakter for å sikre fremtidige kontantstrømmer. Finansielle kraftkontrakter er finansielle instrumenter som regnskapsføres til virkelig verdi i konsernregnskapet. Som følge av at enkelte kraftkontrakter er nominert i euro inngår konsernet også valutaterminkontrakter. Konsernet benytter ikke sikringsbøkerføring av kraftkontraktene og valutaterminkontraktene, bortsett fra en langsiktig kraftavtale som regnskapsmessig behandles som sikring. Det er omfattende bruk av finansielle instrumenter i konsernet og verdsettelsen av de finansielle instrumentene kan i en gitt prissituasjon utgjøre betydelig positive og negative eiendeler og forpliktelser i balansen. Som følge av antall transaksjoner, kompleksitet og graden av skjønsmessige vurderinger, er dette vurdert å være et sentralt forhold i revisjonen.

Vi vurderte utforming og effektivitet av ledelsens interne kontroller knyttet til handel og oppfølging av finansielle instrumenter. Vi vurderte konsernets regnskapsprinsipper og modeller for verdsettelse av finansielle instrumenter. For et utvalg av konsernets beholdning av nivå 2-instrumenter testet vi beregningen av virkelig verdi basert på markedsforutsetninger og vi verifiserte denne verdien mot verdsettelse fra motparter. For de finansielle instrumentene klassifisert som nivå 3, inkludert den langsiktige kraftavtalen som regnskapsmessig er et sikringsinstrument, testet vi verdsettelsen ved å etterregne verdien og vurderte de vesentligste forutsetningene ledelsen har lagt til grunn for verdsettelsen. Vi sammenlignet de anvendte prisbanene mot prisbaner fra uavhengige markedsaktører, for å underbygge fremtidige kontantstrømmer. Videre vurderte vi presentasjon og klassifisering av de finansielle instrumentene i konsernregnskapet, herunder noteopplysninger.

Vi viser til konsernets note 4 om viktige regnskapsestimater og skjønsmessige vurderinger, note 6 om finansiell risikostyring i konsernet, note 13 om derivater og note 14 om virkelig verdi av finansielle eiendeler og forpliktelser.

Øvrig informasjon

Øvrig informasjon omfatter informasjon i selskapets årsrapport bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for den øvrige informasjonen. Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke den øvrige informasjonen, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese den øvrige informasjonen med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen og årsregnskapet eller kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge for selskapsregnskapet, og i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU for konsernregnskapet. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle selskapet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe annet realistisk alternativ.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan skyldes misligheter eller feil og er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg

- ▶ identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll;
- ▶ opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll;
- ▶ vurderer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige;
- ▶ konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape betydelig tvil om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det foreligger vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet. Hvis slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, må vi modifisere vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapets evne til fortsatt drift ikke lenger er til stede;
- ▶ vurderer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde;
- ▶ innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om konsernregnskapet. Vi er ansvarlige for å fastsette strategien for, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen, og vi har et udelt ansvar for konklusjonen på revisjonen av konsernregnskapet.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen, tidspunktet for vårt revisjonsarbeid og eventuelle vesentlige funn i vår revisjon, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom vårt arbeid.

Vi avgir en uttalelse til styret om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og kommuniserer med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de forholdene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av regnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse forholdene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av forholdet, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at forholdet ikke skal omtales i beretningen siden de negative konsekvensene ved å gjøre dette med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at forholdet blir omtalt.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen og redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til disponering av resultatet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Lillehammer, 9. april 2019

ERNST & YOUNG AS

Rune J. Baukhol
statsautorisert revisor

UTTALELSE FRA BEDRIFTSFORSAMLINGEN

Til generalforsamlingen i Eidsiva Energi AS

Eidsiva Energi AS' bedriftsforsamling har behandlet styrets forslag til årsregnskap for 2018 for Eidsiva Energi AS og konsernet, og anbefaler generalforsamlingen å godkjenne årsregnskapet og styrets forslag til disponering for 2018.

Gjøvik, 9. april 2019
For Eidsiva Energi AS' bedriftsforsamling

Bente Elin Lilleøkseth
Bedriftsforsamlingens leder

Eidsiva Energi AS

Postboks 4100

2307 Hamar

www.eidsiva.no